

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ННІ – Навчально-науковий інститут економіки, управління і бізнесу
ім. Г.Е.Вейнштейна

Кафедра – Цифрових технологій фінансових операцій

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма – «Облік і аудит»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: «Організація і методика укладання звітності підприємства та її використання в управлінні (на прикладі ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»)»

ШИФР КРМ. ЦТФО. 1.613-03.1.6

Здобувача: _____ **Горішного В.В.**

Керівники: _____ **проф. Іванченкова Л.В.**

_____ **доц. Скляр Л.Б.**

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від "5" грудня 2024 р., протокол № 6.

Завідувачка кафедри цифрових технологій

фінансових операцій _____ **Галина ТКАЧУК**

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ННІ – Навчально-науковий інститут економіки, управління
і бізнесу ім. Г.Е.Вейнштейна

Кафедра – Цифрових технологій фінансових операцій

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма – «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри цифрових технологій
фінансових операцій

« ____ » _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Горішного Володимира Васильовича

---

1. Тема роботи: *«Організація і методика укладання звітності підприємства та її використання в управлінні (на прикладі ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»)»*

Затверджена наказом ОНТУ від 01 жовтня 2024 р. наказ № 613-03

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи *5 грудня 2024 р.*

3. Вихідні дані до роботи: *Звітні дані про діяльність підприємства за два роки.*

---

4. Перелік питань, які потрібно розробити: *Теоретичні основи організації і методики укладання звітності підприємства та її використання в управлінні об'єкту дослідження. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства за два роки. Особливості укладання звітності на підприємстві та аудит укладання звітності на об'єкті дослідження. Висновки та пропозиції.*

---

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) *таблиць – 38, рисунків – 8.*

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи, що стосуються їх:

Розділ	Консультант (вчене звання, П.І. п-Б)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання **14 серпня 2024 р.**

Керівники роботи _____ Іванченкова Л.В.

_____ Скляр Л.Б.

Завдання прийняв до виконання _____ Горішний В.В.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1. <i>Розробка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи</i>	11.09.24 - 10.10.24	
2. <i>Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства</i>	11.10.24 - 31.10.24	
3. <i>Особливості укладання фінансової звітності на підприємстві та практичні аспекти аудиту за напрямом кваліфікаційної роботи на ньому</i>	01.11.24- 30.11.24	
4. <i>Оформлення кваліфікаційної роботи</i>	01.12.24 - 05.12.24	

Здобувач вищої освіти _____ Горішний В.В.

Керівники роботи _____ Іванченкова Л.В.

_____ Скляр Л.Б.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач вищої освіти Горішний В.В. _____

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної магістерської роботи на тему:
«Організація і методика укладання звітності підприємства та її використання в управлінні (на прикладі ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»).

У кваліфікаційній магістерській роботі проведено вивчення теоретичних та методичних основ укладання звітності підприємства та її використання в управлінні, проведено аналіз основних показників діяльності підприємства, досліджено стан бухгалтерського обліку й питань укладання звітності підприємства та її використання в управлінні у ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО».

Кваліфікаційна магістерська робота складається з трьох розділів.

У першому розділі кваліфікаційної роботи наведено основні положення дослідження питань укладання звітності підприємства та її використання в управлінні, охарактеризовано об'єкт дослідження як економічну та обліково-аналітичну категорію у взаємозв'язках і розвитку, визначено його місце і роль в економіці та в діяльності підприємства.

Другий розділ дає повну інформацію про фінансово-економічний стан діяльності ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО».

У третьому розділі відображено стан бухгалтерського обліку підприємства та укладання звітності підприємства і її використання в управлінні ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО», надано характеристику конкретним положенням облікової політики та організації бухгалтерського обліку в цілому та проведено аудит укладання звітності на досліджуваному підприємстві.

У висновках висвітлюються результати проведених досліджень з основ укладання звітності підприємства та її використання в управлінні й надано рекомендації щодо удосконалення діяльності ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» з висвітлених питань.

Кваліфікаційна робота містить:

текстової частини – 105 с.;

таблиць – 38;

рисуноків – 8;

додатків – 19.

ЗМІСТ

	с
ВСТУП	5
1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ УКЛАДАННЯ І ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Сутність, значення та роль звітності в діяльності підприємства	8
1.2. Особливості підготовки та подання фінансової звітності	24
1.3. Особливості переходу на міжнародні стандарти	39
Висновки до першого розділу	45
2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»	47
2.1. Техніко-економічна характеристика підприємства	47
2.2. Загальний аналіз фінансового стану ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»	51
2.3. Аналіз фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності та фінансових результатів підприємства	63
Висновки до другого розділу	75
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ДОСТОВІРНОСТІ ПОКАЗНИКІВ ЗВІТНОСТІ ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»	76
3.1. Облікова політика підприємства та особливості формування звітності підприємства	76
3.2. Процедури та організаційні аспекти формування річної фінансової звітності ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»	82
3.3. Організація та методологія аудиту показників фінансової звітності	93
Висновки до третього розділу	101
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	103
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	106
ДОДАТКИ	113

ВСТУП

Інформація є важливим інструментом вирішення економічних конфліктів, які часто виникають у всіх сферах суспільного та економічного життя. Її значення значно зростає в умовах фінансово-економічної нестабільності та динамічності розвитку суспільства. Інформаційне забезпечення процесів управління як на мікро-, так і на макрорівні значною мірою здійснюється за допомогою звітності, яка є загальнодоступним джерелом даних про результати діяльності суб'єктів господарювання. Її аналіз надає користувачам інформацію про минулі результати діяльності підприємства, його поточний фінансовий і майновий стан та перспективи безперервності діяльності в майбутньому. Ретельне вивчення звітності дає змогу зробити висновки про ефективність та концентрацію розміщення капіталу в певній сфері бізнесу на договірних умовах, а також оцінити потенціал зростання прибутку від його подальшого використання в економічному циклі. Це має значення для прийняття рішень, орієнтованих на досягнення стратегічних цілей.

Вміння складати та читати звітність є необхідною передумовою для повного та якісного аналізу фінансово-господарської діяльності компанії. Реформа бухгалтерського обліку покращили форму та зміст звітності в Україні. Зокрема, підвищилася аналітичність, що надало більше можливостей для покращення процесу прийняття управлінських рішень. Однак питання, пов'язані зі змістом річної фінансової звітності, групуванням статей, послідовністю та структурою розкриття інформації для аналізу фінансового стану суб'єкта господарювання, залишаються актуальними для практичних потреб різних груп користувачів звітності.

Зміна економічного середовища призводить до переорієнтації цілей вітчизняних компаній та підвищення ролі інформаційного забезпечення в основі прийняття управлінських рішень. Інформаційне забезпечення набуває особливого значення в процесі управління, оскільки всі суб'єкти господарювання для ефективної діяльності потребують інформації про економічних партнерів, які конкурують у певному сегменті бізнесу. Така ситуація є передумовою підвищеної уваги до фінансової звітності як основного джерела інформації про активи та фінансовий стан компанії, а також результати її діяльності за звітний період. Відсутність цілісної концепції фінансової звітності зумовлена недостатньою розробленістю окремих організаційних правил, їх неузгодженістю з методологічними аспектами, що обмежує якість та прозорість звітної інформації. Необхідність вирішення цих питань підкреслює актуальність дослідження, метою якого є досягнення більш високого рівня змістовності та зрозумілості інформації фінансової звітності.

Питання формування методики складання, аналізу та аудиту фінансової звітності досліджуються у працях вітчизняних науковців і фахівців у галузі обліку і аудиту, зокрема: Ф. Ф. Бутинця, А. М. Герасимовича, В. М. Жука, В. П. Завгороднього, Г. Г. Кірейцева, М. В. Кужельного, Г. Я. Козака, А. М. Кузьминського, Г. М. Мельничука, Є. В. Мниха, В. М. Пархоменка, В. К. Савчука, В. В. Сопка, М. Г. Чумаченка, А. Д. Шеремета та інших. Водночас ще не вирішені в достатній мірі питання методології та практичного застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності, а також потребує удосконалення й існуюча система аналізу фінансового стану підприємств для забезпечення користувачів достовірною інформацією щодо оцінки якості управління.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів організації укладання звітності та її використання в управлінні підприємства.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- проаналізувати законодавчо-нормативні акти щодо укладання звітності на підприємстві;
- дослідити організацію підготовки, зміст та методику укладання фінансових звітів підприємства;
- розглянути фінансову звітність як інформаційну базу оцінки фінансового стану підприємства;
- вивчити склад і зміст форм звітності підприємства;
- провести фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства;
- дослідити та конкретизувати порядок організації процесу подання та оприлюднення звітності на підприємстві;
- дослідити методику проведення аудиту фінансової звітності та перевірити правильність її формування;
- розробити шляхи удосконалення організації складання і подання звітності на підприємстві.

Об'єкт дослідження. Порядок укладання звітності ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО».

Предмет дослідження. Організація і методика укладання звітності підприємства та її використання в системі управління.

Методи дослідження. Теоретичну основу роботи формують фундаментальні праці вітчизняних і зарубіжних вчених з проблем обліку та аналізу. Методика роботи базується на принципах і положеннях економічної теорії та загальнонау-

кових методах пізнання господарських явищ і процесів. загальнонаукові, так і специфічні методи дослідження, а саме: системний підхід (при дослідженні обліково-аналітичних аспектів фінансової звітності); метод логічного узагальнення (при розгляді та уточненні поняття «фінансова звітність»); методи аналізу й синтезу, індукції та дедукції, системний аналіз економічних процесів та синтез його результатів (при визначенні підходів щодо вдосконалення методики складання і подання фінансової звітності); метод аналізу причинно-наслідкових зв'язків (при вивченні та удосконаленні класифікації фінансової звітності); методи аналізу, порівняння показників, групування, розрахунок середніх і відносних величин, складання аналітичних таблиць, метод ланцюгових підстановок, статистичні та аналітичні розрахунки (при проведенні аналізу фінансово-економічного стану діяльності підприємства); економіко-статистичні методи обробки інформації.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти України, міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку, постанови Верховної Ради України, Кабінету Міністрів, дослідження вчених економічної теорії, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, статистична й фінансова звітність ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» за 2022-2023 рр.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних аспектів та розробці практичних напрямів укладання та подання форм фінансової звітності. Отримані в ході дослідження науково-практичні результати (уточнено сутність поняття «фінансова звітність», надано рекомендації для покращення фінансового стану підприємства, та для покращення інформативності показників звітності) мають важливе значення для подальшого розвитку й удосконалення обліку та аудиту звітності підприємства.

Практичне значення одержаних результатів. Розроблена й запропонована в кваліфікаційній роботі методика укладання звітності дає впевненість в її достовірності та змогу отримати оперативну інформацію про ефективність виробничо-фінансової діяльності підприємства. Окремі положення роботи були використані для поліпшення організації та методики укладання звітності ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО».

Загальна структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що містить 78 найменувань, і 19 додатків. Викладена на 105 сторінках друкованого тексту, містить 35 таблиць і 8 рисунків.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ УКЛАДАННЯ ТА ПОДАВАННЯ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність, значення та роль звітності в діяльності підприємства

Складність і різноманітність виробничо-фінансової діяльності, посилення конкуренції вимагають високоефективних бізнес-структур та управління економікою як на рівні окремого підприємства, так і на національному рівні. У сучасних умовах значно зростає роль економічної інформації, цінність якої визначається її здатністю всебічно характеризувати діяльність суб'єктів господарювання. Показники, що описують бізнес-процеси та їх зміни на підприємстві, формуються у звітності (фінансовій, внутрішній, податковій, статистичній).

Оскільки ефективне управління підприємством багато в чому визначається рівнем інформації, яку може надати система звітності, необхідно детально вивчити інформаційні потоки, функції управління, вимоги користувачів тощо.

Керівництво компанії в умовах ринкових відносин використовує широкий спектр інформації для прийняття відповідних управлінських рішень. Тому інформація є пріоритетним і стратегічним ресурсом для забезпечення конкурентних переваг компаній. Пітер Друкер зазначає, що досвід і здатність робити правильні речі - це єдині конкурентні переваги, які має компанія. Іншими словами, в сучасних економічних умовах раціональне управління, тобто система знань, принципів і методів, що забезпечує ефективне використання всіх наявних у компанії ресурсів, є запорукою її прибуткової та стійкої роботи. Враховуючи процес прийняття рішень на всіх етапах управління, природно зробити висновок, що інформація «є одним з ключових вхідних даних у процесі прийняття управлінських рішень. А якість вхідних даних безпосередньо впливає на якість результату». На думку М.С. Пушкаря, «інформація є субстратом, який необхідний і незамінний для оцінки ситуації, розробки можливих альтернатив управлінських рішень і вибору найбільш прийнятного з них для практичного використання» [59].

Якість системи звітності можна оцінити лише через призму задоволення інформаційних потреб тих, хто потребує інформації про активи, зобов'язання, доходи та витрати суб'єктів господарювання для прийняття рішень.

Поняття інформації тісно пов'язане з поняттями ентропії та релевантності. Для цілей управління економічна інформація протистоїть незнанню, а невизначеність - ентропії. Релевантність інформації - це певна бажана характеристика ін-

формації, яка визначає, наскільки добре інформація відповідає потребам користувача.

Характеристики економічної управлінської інформації, що впливають з її природи, є наступними:

- залежність від системи управління;
- алфавітно-цифрові символи як переважний спосіб представлення інформації;
- необхідність забезпечення високого ступеня точності арифметичних і логічних операцій з результатами розрахунків;
- необхідність представлення результатів у легкій для сприйняття формі;
- необхідність обробки великих обсягів інформації;
- необхідність отримання значної кількості результатів на основі результатів, отриманих при обробці одних і тих же даних за різними критеріями;
- необхідність фільтрації та узагальнення, передачі інформації від нижчих до вищих рівнів управління;
- необхідність накопичення та тривалого зберігання тощо.

Поняття економічної інформації передбачає існування трьох об'єктів: джерела інформації, користувача інформації та комунікаційного середовища. В даному випадку джерелом економічної інформації про діяльність економічної одиниці є бізнес-процеси, користувачами інформації - внутрішні та зовнішні користувачі, а комунікаційним середовищем - повідомлення компанії.

Як засіб комунікації, звіт компанії складається з двох частин: відкритої частини, яка є публічною, та закритої частини, яка є комерційною таємницею компанії. Іншими словами, рівень доступу до економічної інформації для різних категорій користувачів варіюється залежно від їхньої ролі в управлінні компанією.

Звітність компанії цікавить широке коло користувачів, які покладаються на неї як на ключове джерело інформації про бізнес-процеси при прийнятті управлінських рішень. Користувачів звітності можна поділити на дві групи: внутрішні та зовнішні (додаток А).

Виходячи з інформаційних потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів, розрізняють фінансову, внутрішньогосподарську (управлінську), податкову та статистичну звітність. Фінансова звітність займає центральне місце в системі зовнішнього інформаційного забезпечення, оскільки її показники характеризують фінансовий стан, умови господарської діяльності та ефективність використання вкладеного капіталу власника. Фінансова звітність задовольняє інформаційні по-

треби користувачів щодо придбання, володіння та продажу цінних паперів, оцінки якості роботи менеджменту, визначення здатності суб'єкта господарювання своєчасно виконувати свої зобов'язання, розрахунку дивідендів для виплати акціонерам, регулювання діяльності суб'єкта господарювання та прийняття інших рішень.

Внутрішня (управлінська) звітність надає інформацію системі управління на всіх рівнях підприємства для прийняття рішень щодо розширення існуючих та освоєння нових ринків, реорганізації виробництва, підвищення якості продукції та впровадження нових технологій. Така звітність дозволяє вирішувати внутрішні управлінські завдання на основі оперативної, своєчасної та достовірної інформації про витрати та результати діяльності як підприємства в цілому, так і окремих його підрозділів (цехів, дільниць, бригад, етапів тощо).

Податкова звітність є важливою частиною взаємовідносин між державою (в особі податкових органів) та суб'єктами господарювання. Вона є засобом контролю за виконанням фіскальних функцій держави з метою перерозподілу додаткового суспільного продукту. З метою прийняття управлінських рішень такий звіт надає сукупність відомостей про суму певного виду податку, внеску, збору, обчислену за певний податковий період відповідно до чинного законодавства, про суми, фактично сплачені або зараховані у зменшення сплати певного виду податку, внеску, збору протягом певного податкового періоду, про суми податків, внесків, зборів, що підлягають сплаті до бюджету, державних цільових фондів або поверненню підприємству (відшкодуванню) станом на певну дату.

Статистична інформація є однією з основних складових економічної політики держави, що сприяє виробленню об'єктивного, науково обґрунтованого економічного розвитку суспільства. У цьому контексті статистика повинна бути максимально наближена до управління національною економікою, метою якого є реалізація інтересів держави та забезпечення органів державного управління, комерційних і соціальних структур інформацією, необхідною для прийняття управлінських рішень та прогнозування окремих сфер діяльності як підприємства, так і економіки в цілому. Статистична звітність охоплює всі складові економіки: фінанси, інновації, працю, промисловість, послуги, зовнішньоекономічну діяльність тощо. Поглиблене вивчення економічної ефективності суспільного виробництва, факторів його зростання, резервів матеріальних, трудових і фінансових ресурсів є найважливішим завданням статистики.

На основі проведеного автором дослідження інформаційних потоків, функцій управління та інформаційних потреб користувачів можна зробити висновок, що економічна інформація, і зокрема звітність, відіграє важливу роль в управлінні підприємствами (рис. 1.1).

Рис. 1.1 - Роль звітності в корпоративному управлінні

Моніторинг є однією з ключових складових управління, що забезпечує безперервне спостереження та аналіз результатів діяльності суб'єктів господарювання, відстеження динаміки змін. Звітність підприємства дозволяє оцінювати та прогнозувати ефективність відтворення капіталу. Вона забезпечує механізм управління інформацією, необхідною для моніторингу операційних процесів використання та оновлення капіталу. Звітність дозволяє оцінити результати діяльності

компанії, тобто визначити та проаналізувати якісні та кількісні характеристики, а також забезпечує процес управління ними. На основі інформації, що міститься у фінансовій звітності, приймаються управлінські рішення щодо виявлення, ідентифікації, оцінки та протидії фінансовим ризикам у процесі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності суб'єкта господарювання.

Належне інформаційне забезпечення необхідне для гнучкого реагування на зміни в конкурентному середовищі та отримання конкурентних переваг у довгостроковій перспективі. Звітність надає необхідну інформацію для ефективного управління конкурентним потенціалом підприємства, для прийняття обґрунтованих та ефективних рішень, що забезпечують оптимальний конкурентний потенціал, відповідну та адекватну конкурентну поведінку та довгострокове стійке набуття конкурентних переваг.

Розвиток матеріального, структурно-функціонального, соціально-трудового та інших елементів виробничого потенціалу необхідний для забезпечення ефективного функціонування та конкурентоспроможності підприємства. Система звітності надає необхідну інформацію для ефективного управління з метою збереження та примноження цих ресурсів. За допомогою звітності встановлюється мережа комунікаційних зв'язків між власниками, менеджерами та працівниками підприємства, що призводить до скоординованих та узгоджених зусиль, спрямованих на досягнення загальних цілей організації.

Процес управління має чіткі вимоги до якості інформації, що міститься у звітах. Якість звітної інформації можна визначити як сукупність характеристик, які визначають і забезпечують можливість її використання для задоволення потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів, тобто її корисність. Виходячи з цього, автор пропонує вважати основними інформаційними характеристиками, які роблять звіти компаній корисними для їх споживачів, зміст, формат і терміни подання, деталізація яких наведена на рисунку 1.2.

Якісні характеристики, що визначають формат звітної інформації, визначають зовнішній вигляд і структуру звітів компанії. Такими характеристиками є зрозумілість, порівнянність та систематизація.

Зрозумілість звітної інформації означає, що вона подається у формі, зрозумілій для користувачів, за умови, що користувачі мають достатні знання та зацікавленість в отриманні такої інформації. Порівнянність інформації означає можливість порівнювати наявну інформацію з послідовною інформацією за різні періоди, за бізнес-одинацями, між організаціями, а також між фактичними та прогно-

зованими показниками діяльності. Вимога систематизації означає, що інформація у звітності повинна бути згрупована за певними критеріями, які полегшують її розуміння користувачами.

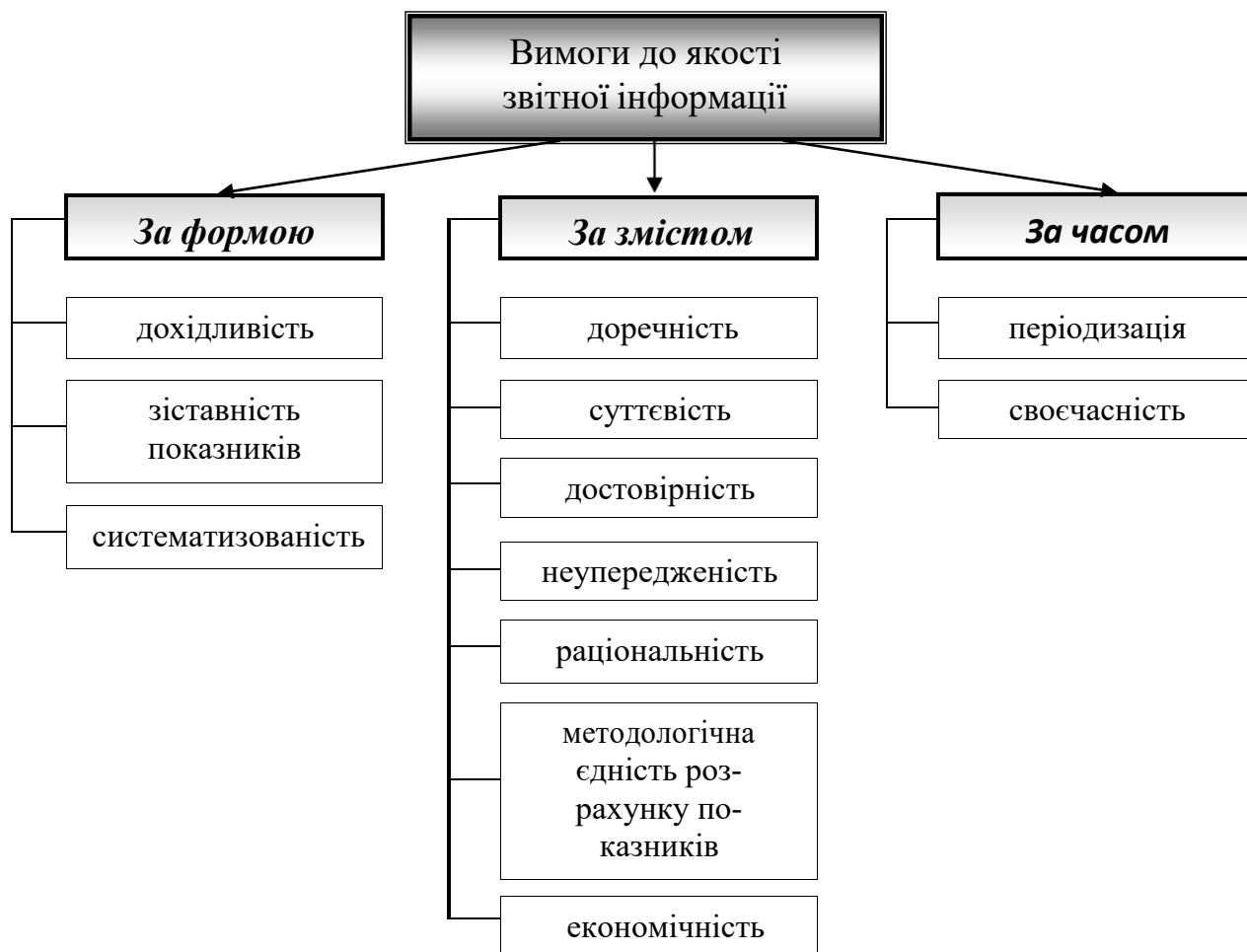

Рис. 1.2 - Вимоги до якості інформації в звітності

Якісними характеристиками, що впливають на зміст звітності та визначають її інформативність, є доречність, суттєвість, достовірність, об'єктивність, раціональність, методологічна узгодженість та ефективність розрахунку показників. Інформація є доречною, якщо вона впливає на управлінські рішення користувачів шляхом надання відомостей, необхідних для оцінки минулих, теперішніх та майбутніх подій або для підтвердження чи коригування минулих оцінок. Суттєва інформація - це інформація, пропуск або неправильне подання якої у фінансовій звітності може вплинути на економічні рішення користувачів, що ґрунтуються на інформації, яка міститься у фінансовій звітності.

Фінансова звітність суб'єктів господарювання повинна бути достовірною, тобто не містити помилок і викривлень, які можуть вплинути на управлінські рішення користувачів. Щоб бути корисною, інформація, що міститься у фінансовій

звітності, повинна бути об'єктивною, тобто вільною від суб'єктивних суджень бухгалтерів. Фінансова звітність суб'єкта господарювання не є об'єктивною, якщо подання певної інформації впливає на прийняття рішень для досягнення заздалегідь визначеного результату. Раціональність передбачає наявність повної інформації про об'єкт спостереження в межах суттєвості. Надлишок інформації призведе до відволікання уваги, але відсутність релевантної інформації не забезпечить прийняття раціональних управлінських рішень.

Методологічна єдність у розрахунку показників звітності означає, що однакові показники звітності повинні визначатися за однаковою методикою на всіх підприємствах, незалежно від виду діяльності та форми власності. Тільки тоді будуть створені умови для порівняння показників звітності, розрахованих для всіх секторів економіки. Такі показники звітності можна буде агрегувати, групувати та аналізувати, надаючи достовірну інформацію для вимірювання результатів діяльності підприємств чи секторів економіки. Економічна ефективність звітності означає, що зусилля та витрати на складання звітності мають бути мінімальними.

Своєчасність звітної інформації, тобто відповідність інформації обставинам, що змінюються, є дуже важливою з точки зору управління. Своєчасність означає, що звіти мають бути підготовлені та подані відповідним користувачам у заздалегідь визначені терміни та відповідно до правил управлінської функції. Періодичність показників означає, що звітність суб'єкта господарювання містить інформацію про діяльність суб'єкта господарювання за певний, визначений період часу.

Адекватне інформаційне забезпечення управлінських рішень - це цілеспрямований відбір конкретних інформаційних показників, які використовуються для аналізу, планування, прийняття оперативних управлінських рішень та контролю за їх виконанням. Зміст системи інформаційного забезпечення управління визначається специфікою сфери бізнесу. Це зумовлює необхідність розробки такої системи звітності підприємства, яка була б спрямована на прийняття стратегічних управлінських рішень, ефективно поточне та оперативне управління діяльністю сільськогосподарських підприємств. За результатами вивчення літературних джерел нормативно-правову базу бухгалтерського обліку дозволило розділити її на окремі рівні регулювання для користувачів системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності (Додаток Б).

Існує значний науковий доробок щодо класифікації звітності підприємства та порядку її складання. Так, Чебанова Н.В. не розрізняє фінансову та бухгалтер-

ську звітність. На її думку, фінансова (бухгалтерська) звітність - це документи, що містять інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період [74]. У тлумачному словнику аудиторських, податкових та бюджетних термінів фінансова звітність визначається як система показників, що відображають фінансове становище економічного суб'єкта та результати його господарської діяльності [70]. На думку В. Волинця, фінансова звітність - це структуроване подання інформації про фінансове становище та фінансові результати діяльності підприємства [9].

Н.М. Ткаченко дає наступне визначення. Н.М. Ткаченко зазначає, що "фінансова звітність - це сукупність звітів, складених на основі даних бухгалтерського обліку для надання користувачеві узагальненої інформації про фінансовий стан і результати діяльності підприємства та про зміни в його фінансовому становищі за звітний період у визначеній формі з метою прийняття ним економічних рішень" [68]. Фінансову звітність також визначають як економічні показники діяльності суб'єкта господарювання, що характеризують статику та динаміку статей бухгалтерського обліку [64].

У Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [53] вітчизняні законодавці визначили фінансову звітність як бухгалтерську звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" [37] визначає фінансову звітність як звітність, що складається на основі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів. Тобто, як бачимо, законодавство розрізняє ці два поняття, але при цьому нібито виокремлює фінансову звітність як складову бухгалтерської звітності.

Звітність компаній можна класифікувати за різними критеріями (додаток В).

Національна звітність регулюється українськими державними органами - Міністерством фінансів, Державним комітетом статистики та Державною податковою адміністрацією. Вона включає фінансову, податкову та статистичну звітність. Ця звітність включає показники економічного та соціального розвитку підприємств, регіонів, галузей, країни тощо.

Внутрішній (управлінський) звіт - це звіт внутрішніх структурних підрозділів підприємства, що містить вибіркочну інформацію про результати діяльності структурних підрозділів підприємства за визначеними для них показниками, на основі якої приймаються управлінські рішення.

Залежно від місця використання розрізняють зовнішні та внутрішні повідомлення. Зовнішні фінансові звіти - це переважно бухгалтерська, податкова, статистична та спеціальна звітність, яка використовується як за межами, так і всередині компанії, і має бути підписана директором та головним бухгалтером. Внутрішня (управлінська) звітність використовується менеджерами на різних рівнях всередині компанії.

Залежно від змісту даних, що підлягають відображенню, розрізняють стандартні та спеціалізовані звіти. Стандартні звіти відображають однаковий зміст показників, який є спільним для всіх підприємств, незалежно від виду діяльності та форми власності. До спеціалізованих належать звіти, що описують діяльність підприємств та організацій у певному секторі або підсекторі економіки.

За обсягом звіти поділяються на короткі та повні. Короткі звіти подаються зі скороченою кількістю показників за звітний місяць або квартал. Повні звіти подаються за всіма показниками, затвердженими в установленому порядку, включаючи ті, за якими спочатку подавалися короткі звіти.

Звітний період поділяється на періодичні та річні. Періодичні звіти - це місячні та квартальні звіти. Вони відображають фінансовий стан і результати діяльності підприємства наростаючим підсумком з початку року за певний місяць або квартал. Річні звіти включають результати діяльності підприємства за звітний (календарний) рік [62].

За ступенем узагальнення даних звіти поділяються на первинні та консолідовані. Первинна звітність - це звітність окремих підприємств. Консолідовані звіти отримують шляхом об'єднання первинних звітів. За відомчою ознакою звітність складається всіма міністерствами, відомствами та вищими адміністративними органами, а за територіальною ознакою - статистичними органами за територіями та секторами економіки.

Відповідно до п. 3 НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", фінансова звітність - це звітність, що складається на основі даних бухгалтерського обліку для задоволення інформаційних потреб різних користувачів [37]. За сферою застосування ця звітність включає фінансову звітність та внутрішню (спеціальну) звітність, яка задовольняє інформаційні потреби органів управління.

Відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (стаття 4), фінансова звітність повинна містити лише доречну, достовірну та порівняльну інформацію і складатися відповідно до визначених принципів [53]. У НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" зазначе-

но, що фінансова звітність суб'єкта господарювання має бути складена відповідно до таких принципів [37]:

- автономія бізнесу - кожен бізнес є юридичною особою, відокремленою від своїх власників;
- безперервність - активи та зобов'язання суб'єкта господарювання оцінюються на основі принципу безперервності діяльності;
- періодичність - для цілей фінансової звітності діяльність організації розбивається на певні часові періоди;
- історична (фактична) собівартість - пріоритет оцінки активів на основі витрат на їх виробництво та придбання;
- нарахування та визнання доходів і витрат - фінансовий результат за звітний період визначається шляхом порівняння доходів звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати визнаються в бухгалтерському обліку та звітності в момент їх виникнення, незалежно від часу надходження і сплати грошових коштів;
- повне розкриття інформації - фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки операцій і подій, які можуть вплинути на рішення, що приймаються на її основі;
- послідовність - послідовне застосування (з року в рік) суб'єктом господарювання обраної облікової політики. Останні зміни мають бути обґрунтовані та розкриті у примітках до фінансової звітності;
- обачність - методи оцінки, що використовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню зобов'язань і витрат суб'єкта господарювання та завищенню активів і доходів;
- зміст важливіший за форму - транзакції повинні реєструватися відповідно до їхнього змісту, а не лише до їхньої юридичної форми;
- єдиний грошовий показник - всі операції компанії оцінюються та підсумовуються в єдиній грошовій сумі.

Місце фінансової звітності в системі звітності визначається роллю, яку вона відіграє для користувачів. Зрозуміло, що звітність не може бути однаково корисною для всіх користувачів, але вона характеризується лише ступенем економічного інтересу, який вона виражає в інтересах користувачів. Роль фінансової звітності є особливою, оскільки вона є обов'язковою для багатьох груп користувачів. Вона займає проміжне положення між загальнодоступною та комерційною інформацією.

Звітність, як завершальний етап облікового процесу, таким чином, відображає діяльність підприємства і залежить від рівня організації бухгалтерського обліку на підприємстві. Інформаційне наповнення фінансової звітності покликане задовольнити потреби її користувачів, які змінюються з часом, і потребує постійного вдосконалення та модернізації у світлі цих обставин.

Ефективне управління підприємством значною мірою залежить від достовірності, повноти, доречності та своєчасності інформації про характер та обсяги господарських процесів, наявність та використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, джерела формування фінансових результатів та напрями використання прибутку. Одним з основних джерел такої інформації є бухгалтерська звітність, яка готується за допомогою певних процедур обробки, групування та підрахунку даних і складається на завершальному етапі облікового процесу.

Відповідно до НП(С)БО № 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" (п. 3), визначено такі види звітності [37]:

Фінансова звітність - це звітність, підготовлена на основі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб конкретних користувачів.

Фінансова звітність - це бухгалтерська документація, яка містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів суб'єкта господарювання за звітний період.

Фінансова звітність підприємства - це система узагальнених показників, які характеризують фінансову та операційну діяльність підприємства за попередній період (місяць, квартал, рік). Вона складається шляхом розрахунку, групування та спеціальної обробки даних поточного бухгалтерського обліку і є завершальним етапом підготовки.

Мета бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні визначена у статті 3 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [53] та параграфі 4 МСБО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" [37].

Метою складання фінансової звітності є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів суб'єкта господарювання.

Повнота фінансової звітності забезпечується шляхом реєстрації всіх операцій в системі бухгалтерського обліку. Достовірність фінансової звітності забезпечується шляхом відображення господарських операцій по суті, а не лише за

юридичною формою. Об'єктивність фінансової звітності забезпечується тим, що цифри не містять викривлень.

Інформація, подана у звітності, має бути зрозумілою та однозначною для її користувачів за умови, що вони мають достатні знання та зацікавленість в отриманні такої інформації. Фінансова звітність суб'єкта господарювання використовується для аналізу та прийняття на її основі управлінських рішень [30].

Таким чином, фінансова звітність призначена для задоволення загальних інформаційних потреб широкого кола користувачів, які використовують її як ключове джерело фінансової інформації при прийнятті економічних рішень (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1 - Інформаційні потреби користувачів фінансової звітності

Звітність користувачів	Інформаційні потреби
Співробітники компанії	Оцінка здатності компанії вчасно виконувати свої зобов'язання.
Управління підприємством	Положення про компанію
Інвестори, власники	Купівля, продаж та володіння цінними паперами. Участь у капіталі компанії. Оцінка якості управління
Банки, постачальники та інші кредитори	Обов'язкова корпоративна застава. Оцінка здатності суб'єкта господарювання своєчасно виконувати свої зобов'язання.
Клієнти	Оцінка здатності компанії вчасно виконувати свої зобов'язання.

Особи, зацікавлені в інформації про ринкову діяльність компанії, поділяються на дві основні категорії: внутрішні та зовнішні користувачі.

Внутрішні користувачі - це управлінський персонал компанії, який приймає різні виробничі та фінансові рішення. Наприклад, на основі звітності складається фінансовий план на наступний рік і приймаються рішення щодо ціноутворення.

Крім того, фінансова звітність є сполучною ланкою між компанією та зовнішнім середовищем. Метою звітування компанії перед зовнішніми користувачами в ринкових умовах є отримання додаткових фінансових ресурсів на фінансових ринках. Відповідальність за забезпечення ефективної комунікації між компанією та фінансовими ринками лежить на вищому фінансовому керівництві компанії. Оскільки рішення зовнішніх користувачів за інших рівних умов ґрунтуються на обмеженому колі показників фінансової звітності, саме ці показники перебувають у фокусі уваги фінансових менеджерів і є завершальним етапом оцінки впливу управлінських рішень на фінансовий стан компанії [2].

Зовнішні користувачі фінансової звітності поділяються на дві групи: користувачі, які безпосередньо зацікавлені в діяльності суб'єкта господарювання; користувачі, які опосередковано зацікавлені в діяльності суб'єкта господарювання [2].

До першої групи належать:

- поточні та потенційні власники суб'єкта господарювання, яким необхідно визначити збільшення або зменшення частки участі в капіталі суб'єкта господарювання та оцінити ефективність використання ресурсів менеджментом;
- існуючі та потенційні кредитори, які використовують звіти для оцінки ймовірності надання або продовження кредиту, визначення умов кредитування, гарантування його повернення та оцінки надійності компанії як клієнта;
- постачальників і покупців, які визначають надійність ділових відносин з клієнтом;
- держава в особі податкових органів, які перевіряють достовірність бухгалтерських документів, нараховують податки та визначають податкову політику;
- співробітники, яких цікавлять дані звіту про рівень їхньої заробітної плати та перспективи працевлаштування в компанії.

До другої групи користувачів належать юридичні та фізичні особи, які потребують розслідування звітів з метою захисту інтересів першої групи користувачів, а саме:

- аудиторські компанії, які перевіряють відповідність звітних даних законодавству та загальноприйнятим правилам бухгалтерського обліку та звітності з метою захисту інтересів інвесторів;
- фінансові консультанти, які використовують ці звіти для надання рекомендацій своїм клієнтам щодо того, як інвестувати в ту чи іншу компанію;
- фондової біржі;
- державні органи, які приймають рішення про реєстрацію, призупинення бізнесу та оцінюють необхідність зміни методів обліку та звітності;
- законодавчий орган;
- юристи, яким потрібні звіти для оцінки дотримання договірних умов, законності розподілу прибутку та умов, на яких призначаються пенсії;
- преса та інформаційні агентства, які використовують рахунки для підготовки звітів, оцінки тенденцій та аналізу діяльності окремих компаній і секторів, а також для розрахунку загальних фінансових показників;
- статистичні органи, які використовують звіти для складання статистичних зведень за секторами, а також для порівняльного аналізу та оцінки ефективності на рівні секторів;

- профспілки, зацікавлені у фінансовій інформації для визначення своїх вимог щодо оплати праці та умов контрактів [2].

Таблиця 1.2 показує зацікавленість найважливіших груп користувачів у тому чи іншому джерелі інформації.

Таблиця 1.2 - Інтереси користувачів фінансової звітності

Користувачі	Інтереси	Джерела інформації
1. керівники компаній	Оцінка ефективності виробничих і фінансових операцій; прийняття управлінських і фінансових рішень.	Внутрішні звіти; фінансова звітність компанії
2. податкові органи	Податок	Фінансова звітність, податкова звітність, внутрішній аудит
3. кредитори	Визначення ступеня доступності ресурсів для погашення кредитів та відсотків.	Фінансова звітність, спеціальні сертифікати
4. акціонери	Оцінка відповідності прибутковості ризику вкладених інвестицій; оцінка перспектив дивідендних виплат.	Фінансова звітність
5. постачальники	Визначення наявності ресурсів для оплати поставок.	
6. покупці	Оцінка тривалості існування підприємства	
7. персонал	оцінка стабільності та прибутковості діяльності компанії для визначення своїх перспектив щодо працевлаштування, фінансових та інших пільг і виплат від компанії.	
8. органи статистики	Статистичні звіти	Фінансова звітність, статистичні звіти

Таким чином, корпоративна фінансова звітність збирає та систематизує інформацію про діяльність компанії, необхідну всім зацікавленим сторонам для прийняття ефективних бізнес-рішень. Власники та засновники бізнесу хочуть бути впевненими в достовірності своєї фінансової звітності. Добре розроблена корпоративна звітність, безсумнівно, є передумовою добре організованої компанії.

Звітність може бути ефективним інструментом управління та визначення перспектив розвитку суб'єкта господарювання, якщо вона складена на основі загальноприйнятих правил та відповідає регуляторним вимогам.

Відповідно, фінансова звітність суб'єкта господарювання повинна відповідати інформаційним потребам користувачів, які можуть не вимагати звітності, пристосованої до їхніх конкретних інформаційних потреб.

Нормативно-правова база фінансової звітності в Україні регулюється законами України, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів Ук-

раїни, наказами Міністерства фінансів України та іншими нормативно-правовими актами.

Правові засади фінансової звітності встановлюються Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". Стаття 6 Закону визначає, що національне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється з метою:

- створити єдині правила бухгалтерського обліку та фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх компаній і гарантують та захищають інтереси користувачів;

- вдосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності [53].

Методології бухгалтерського обліку та фінансове регулювання звітності здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку та інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в банках визначається Національним банком України відповідно до цього Закону та Міжнародних стандартів фінансової звітності [53].

Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади в межах своєї компетенції розробляють відповідно до специфіки галузі методичні рекомендації щодо їх застосування на основі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Стаття 71 Господарського кодексу України передбачає, що бухгалтерський облік і звітність підприємства здійснюється відповідно до вимог статті 19 цього Кодексу та інших нормативно-правових актів. Інформацію, не передбачену законом, підприємство надає органам державної влади, органам місцевого самоврядування, іншим підприємствам та організаціям на підставі договору або в порядку, передбаченому установчими документами підприємства.

Стаття 19 Господарського кодексу України передбачає, що всі суб'єкти господарювання, відокремлені підрозділи юридичних осіб, виділені на окремий баланс, зобов'язані вести первинний (оперативний) облік результатів своєї роботи, збирати і подавати статистичну інформацію та інші дані відповідно до вимог закону, а також вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність відповідно до закону [15].

Забороняється вимагати від суб'єктів господарювання, відокремлених підрозділів юридичних осіб, виділених на окремий баланс, подання статистичної інформації та інших даних, не передбачених Законом або таких, що подаються з порушенням порядку, встановленого Законом. Ця стаття також передбачає, що держава здійснює контроль і нагляд за господарською діяльністю суб'єктів господарювання у сфері збереження і використання коштів і матеріальних цінностей суб'єктів господарювання - за достовірністю і станом бухгалтерського обліку і звітності.

Податковий кодекс України передбачає, що платники податків зобов'язані вести облік доходів і витрат та складати звітність, пов'язану з обчисленням податків і зборів, у встановленому порядку (стаття 16 ПКУ) [48].

Відповідно, українське законодавство вимагає від усіх суб'єктів господарювання вести бухгалтерський облік, складати та подавати встановлені форми звітності. Звітність дозволяє визначити позицію підприємства серед аналогічних підприємств на ринку товарів, робіт та послуг.

Методологічна рада з бухгалтерського обліку створена при Міністерстві фінансів України як консультативно-дорадчий орган для організації та розроблення проектів національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інших нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності тощо. Саме Методологічна рада з бухгалтерського обліку розробила положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затверджені наказами Міністерства фінансів України.

Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" визначає національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку як нормативно-правовий акт, затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, встановлює принципи та методи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам [53].

В Україні діють два національні П(С)БО, тридцять два П(С)БО, П(С)БО "Податкові різниці" та Наказ Міністерства фінансів України № 302 від 29.11.2000 р. "Про примітки до річної фінансової звітності", який є еквівалентом Положення. Всі накази Міністерства фінансів з питань бухгалтерського обліку та звітності повинні бути зареєстровані в Міністерстві юстиції України, після чого вони набувають чинності.

1.2. Особливості підготовки та подання фінансової звітності

Відповідно до статті 3 та пункту 4 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та п. 4 Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів суб'єкта господарювання.

Складають фінансову звітність (крім бюджетних установ, суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та малих підприємств, визнаних такими відповідно до чинного законодавства):

1. Баланс (звіт про фінансовий стан) (Форма 1) - це звіт про фінансовий стан підприємства, що відображає його активи, зобов'язання та власний капітал на певну дату;

2. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (Форма 2) - звіт про доходи, витрати та фінансові результати діяльності суб'єкта господарювання;

3. Звіт про рух грошових коштів (Форма 3) - це звіт про надходження та вибуття грошових коштів, що виникають у результаті діяльності підприємства протягом звітного періоду;

4. Звіт про власний капітал (Форма 4) - це звіт про надходження та виплати грошових коштів у результаті діяльності підприємства протягом звітного періоду;

5. Примітки до річної фінансової звітності (форма 5) - це сукупність показників і пояснень, які надають детальну та допоміжну інформацію про статті фінансової звітності, а також іншу інформацію, розкриття якої передбачено відповідними законами, положеннями (стандартами).

Форми фінансової звітності підприємства, зміст її статей та порядок складання визначаються Державним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" від 07.02.2013. 73 [58] та Наказом Міністерства фінансів України "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності", 28.03.2013. № 433 [58].

Положення НП(С)БО 1 не поширюються на фінансово-кредитні установи, малі підприємства, бюджетні (неприбуткові) установи та організації, а також на порядок складання консолідованої фінансової звітності. Ці аспекти регулюються іншими положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Дані фінансової звітності мають бути зрозумілими для користувачів. НП(С)БО 1 визначає наступну

інформацію, яка має бути розкрита у фінансовій звітності підприємства (Таблиця 1.3).

Таблиця 1.3 - Розкриття інформації у фінансовій звітності

Інформаційний зміст	Пояснення.
Інформація про компанію	Назва, організаційно-правова форма та місцезнаходження (країна реєстрації, адреса офісу) компанії, короткий опис її основних видів діяльності, назва юридичної особи, під управлінням якої знаходиться компанія, або її материнської (холдингової) компанії, середня кількість працівників компанії протягом звітного періоду; дата затвердження звітності та орган управління компанії, який її затвердив.
Звітна дата та звітний період	У кожній фінансовій звітності має бути зазначена дата, на яку подано дані, або період, за який вона підготовлена. Якщо період, за який готується фінансова звітність, відрізняється від звітного періоду, передбаченого МСФЗ 1, причина та наслідки цього мають бути розкриті у примітках до фінансової звітності.
Валюта звітності та одиниця виміру	У фінансовій звітності має бути вказана валюта, в якій представлені статті, та одиниця виміру.
Відповідна інформація за звітний період та аналогічний період попереднього року	Надайте інформацію, необхідну для порівняння фінансової звітності за різні періоди.
Облікова політика та зміни до неї	Опис принципів оцінки статей звітності, опис облікових політик для окремих статей звітності
Консолідація фінансової звітності	Визначте компанії з дочірніми компаніями
Припинення певних видів діяльності (ліквідація)	Зазначається у випадку, якщо підприємство фактично припиняє або ліквідує певні види діяльності.
Обмеження на володіння активами	Існуючі обмеження щодо юридичного змісту в законодавстві, контрактах, угодах, документах компанії тощо.
Участь у спільних підприємствах	Вкажіть види діяльності компанії на підставі договорів про спільну діяльність
Виявлені помилки попереднього року та відповідні виправлення	Заповнюється, якщо протягом звітного року були виявлені помилки попередніх років.
Переоцінка статей фінансової звітності	Переоцінка активів згідно з відповідними GAAP.
Інша інформація, розкриття якої вимагається відповідними нормативно-правовими актами (стандартами)	Відповідні вимоги НКАУ щодо розкриття інформації були виконані.
Загальні вимоги до розкриття інформації у примітках до фінансової звітності	
У примітках до фінансової звітності наведена наступна інформація:	
<ul style="list-style-type: none"> - інформація, яка не подається безпосередньо у фінансовій звітності, але вимагається відповідними положеннями (стандартами), - Інформація, яка включає додатковий аналіз статей звітності, необхідний для забезпечення їхньої зрозумілості та узгодженості. 	

Відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", суб'єкти господарювання зобов'язані подавати різні види фінансової звітності (Таблиця 1.4).

Таблиця 1.4 - Компоненти фінансової звітності

Компоненти звітності (затверджено НКАУ 1)	Суб'єкти господарювання	
	Фізичні особи - всі підприємства (крім бюджетних організацій, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності та малих підприємств).	Малий бізнес та представництва іноземних компаній
Баланс (Звіт про фінансовий стан), Форма 1	+	+
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), Форма 2	+	+
- Звіт про рух грошових коштів, форма 3	+	-
- Звіт про власний капітал, форма 4	+	-
- Примітки до річної фінансової звітності, Форма 5	+	-

Малі підприємства можуть подавати фінансову звітність за формами 1-М, 2-М та 1-Мс, 2-Мс.

Таким чином, класифікація підприємства (мікро, мале, середнє або велике) визначає правила бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Підприємство вважається мікро-, малим, середнім або великим, якщо воно відповідає принаймні двом критеріям у попередньому році (Таблиця 1.5).

Таблиця 1.5 - Нова класифікація видів діяльності (з 01.01.2018)

Бізнес-категорія	Середня кількість працівників за рік, осіб	Балансова вартість активів, EUR	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), євро
Великий	≥ 250	≥ 20 мільйонів*.	≥ 40 мільйонів*.
Середній показник	$\geq 50 < 250$	≥ 4 мільйони < 20 мільйонів*	≥ 8 мільйонів < 40 мільйонів*
Чоловіки	$\geq 10 < 50$	≥ 350 тисяч < 4 мільйони*	≥ 700 тисяч < 8 мільйонів*
Мікро	$< 10^{**}$	< 350 тисяч*.	< 700 тисяч*.

*гривневий еквівалент за середньорічним курсом НБУ

**"До 10 осіб" означає, що максимальна кількість працівників може становити 9 осіб.

Кожна частина (компонент) фінансової звітності має свій зміст, порядковий номер та розкриття інформації; для її використання кожна форма фінансової звітності узгоджується з однойменним нормативним документом щодо форми фінансової звітності та загальними вимогами до розкриття її статей - НСБО та П(С)БО, наведеними у додатку Д.

Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", основною вимогою до інформації у фінансовій звітності є надання правдивої та неупередженої інформації про діяльність суб'єкта господарювання. Таке подання є передумовою забезпечення якості інформації:

1. достовірність інформації означає, що вона не містить помилок та викривлень. Цифри у звітності мають бути об'єктивними, ґрунтуватися на перевірених актуальних даних бухгалтерського обліку та підтверджуватися відповідною документацією.

2. зрозумілість - інформація, подана у фінансовій звітності, має бути зрозумілою користувачам, які володіють достатніми знаннями та зацікавлені в ній.

3. нейтральність - при складанні фінансової звітності суб'єкт господарювання повинен забезпечити нейтральність інформації, що міститься в ній, тобто, щоб потреби однієї групи користувачів звітності не могли бути задоволені в односторонньому порядку порівняно з потребами іншої групи.

4. підготовка - фінансова звітність готується відповідно до вимог Українських стандартів бухгалтерського обліку та інших нормативних актів з бухгалтерського обліку.

5. превалювання сутності над формою - означає, що облік та звітність за операціями ведеться насамперед на основі їхньої економічної сутності, а не юридичної форми.

6. правдиве та неупереджене відображення фінансового стану та результатів діяльності підприємства.

7. фінансова звітність повинна повністю охоплювати всі сфери діяльності суб'єкта господарювання і водночас містити лише доречну інформацію, яка впливає на прийняття рішень користувачами, дозволяє своєчасно оцінювати минулі, теперішні та майбутні події, підтверджувати та коригувати їх попередні оцінки.

8. інформація, подана у фінансовій звітності, повинна не лише відобразити минулі результати діяльності, але й бути корисною для прогнозування розвитку діяльності суб'єкта господарювання у майбутніх періодах.

Своєчасна підготовка та подання фінансової звітності є важливою умовою її корисності. Надійна інформація втрачає свою цінність, якщо вона не надається користувачам вчасно. Тому фінансова звітність повинна надаватися користувачам у строки, що забезпечують її ефективне використання. Надмірно деталізована інформація ускладнює підготовку, аналіз та управлінське використання звітності. Тому державним і громадським органам заборонено вимагати, а підприємствам - подавати звітність у незатверджених форматах.

Відповідно до статті 14 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", фінансова звітність підприємств не є комерційною таємницею, крім випадків, передбачених законом.

Залежно від звітного періоду фінансова звітність поділяється на річну та квартальну. Звітним періодом для річної фінансової звітності є календарний рік. Перший звітний період новоствореної компанії може бути менше 12 місяців, але не може перевищувати 15 місяців. Звітним періодом компанії, що ліквідується, є період з початку року до дати ліквідації.

Квартальна звітність складається наростаючим підсумком з початку року і складається з двох форм - балансу та звіту про фінансові результати.

Фінансова звітність підприємства складається станом на кінець останнього дня звітного періоду. Підприємства, які мають філії, представництва, дочірні підприємства та інші відокремлені підрозділи, облік яких ведеться окремо, зобов'язані складати та подавати консолідовану фінансову звітність на додаток до фінансової звітності про свою господарську діяльність.

Перелік основних законів та нормативно-правових актів, що регулюють підготовку та подання фінансової звітності, наведено в Таблиці 1.6.

Таблиця 1.6 - Перелік нормативно-правових актів, що регулюють складання та подання фінансової звітності

Без п/п	Назва документа	Затверджено	Мета
1.	Перелік видів діяльності, за якими складається консолідована фінансова звітність [45].	Наказ Міністерства фінансів України № 37 від 24.02.2000.	визначає перелік видів діяльності, за якими складається консолідована фінансова звітність.
2.	Правила про документальну основу бухгалтерського обліку[51].	Наказ Міністерства фінансів України № 88 від 24.05.1995 р.	встановлює порядок створення, прийняття, подання і зберігання первинних документів, бухгалтерських записів та фінансової звітності.

Продовження табл. 1.6.

Без п/п	Назва документа	Затверджено	Мета
3.	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [47].	Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999, зі змінами та доповненнями.	Це перелік рахунків і схеми запису та групування фінансово-господарських фактів (кореспонденція рахунків) на рахунках.
4.	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [25].	Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999, зі змінами та доповненнями.	Викладає мету бухгалтерського обліку та порядок ведення рахунків для узагальнення інформації з використанням методу подвійного запису.
5.	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва [46].	Наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001. № 186 зі змінами та доповненнями	Це перелік рахунків і таблиць, призначених для запису та групування (кореспонденція рахунків) фінансових та операційних фактів МСП на рахунках.
6.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" [37].	Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013, зі змінами та доповненнями	Визначає мету, склад і принципи фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів.
7.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Консолідована фінансова звітність" [38].	Наказ Міністерства фінансів України № 628 від 27.06.2013, зі змінами та доповненнями	встановлює порядок складання консолідованої фінансової звітності та загальні вимоги до розкриття інформації при складанні консолідованої фінансової звітності.

Звітність є завершальним етапом облікового процесу, тому перед початком складання звітності проводиться значна підготовча робота.

Датою подання фінансової звітності вважається дата її фактичного вручення, а в разі надсилання - дата її отримання адресатом, зазначена на штампелі підприємства зв'язку, що обслуговує адресата. Якщо день подання звітності припадає на неробочий день, строк подання переноситься на перший робочий день, що настає за вихідним.

Форми фінансової звітності та порядок їх заповнення для різних суб'єктів господарювання визначають такі органи державної влади:

- для підприємств (крім банків) - центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики;

- для банків - Національний банк України
- бюджетні органи - центральний орган виконавчої влади, відповідальний за формування державної фінансової політики.

Внутрішнім документом підприємства з питань бухгалтерського обліку та звітності є Наказ про облікову політику [2].

Таким чином, незалежно від організаційно-правової форми господарювання, форми власності, виду економічної діяльності суб'єкти господарювання зобов'язані складати фінансову звітність, оскільки вона є завершальним етапом облікового циклу. Нормативно-правове регулювання бухгалтерської звітності в Україні регулюється Указами Президента України, законами України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства фінансів України та іншими нормативно-правовими актами.

Призначення та структура фінансової звітності "Баланс"

Баланс є основною формою фінансової звітності. Зміст і форма балансу та загальні вимоги до розкриття його статей викладені в НП(С)БО 1.

У першому МСФЗ використовуються такі терміни: активи, власний капітал, довгострокові зобов'язання, пов'язані сторони, зобов'язання, еквіваленти грошових коштів, фінансові інвестиції, поточні зобов'язання, необоротні активи, оборотні активи, оборотні кошти та операційний цикл.

Метою складання балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан Товариства на звітну дату.

Баланс є основним джерелом інформації про активи та фінансовий стан підприємства і дозволяє визначити ліквідність та оборотність ресурсів, наявність власного та позикового капіталу, зміни у дебіторській та кредиторській заборгованості. Ця інформація може бути використана для визначення привабливості інвестування в суб'єкт господарювання, безпечності та ефективності вкладення в нього коштів, придбання його акцій та облігацій. Отримання такої інформації є передумовою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Види балансу: вступний, періодичний, річний, консолідований, розподільчий, підтверджувальний, ліквідаційний, зведений та консолідований.

Вступний баланс складається на початку діяльності підприємства. Він відображає активи та зобов'язання, створені засновниками на дату реєстрації підприємства. *Періодичний баланс* складається протягом календарного року за звітний

період (місяць, квартал). *Річний баланс* відображає фінансовий стан підприємства на кінець звітного року. *Об'єднаний баланс* складається у разі злиття кількох підприємств в одну юридичну особу. *Роздільний баланс* складається у разі реструктуризації великих компаній на низку менших компаній зі статусом юридичної особи. *Ліквідаційний баланс* найчастіше складається, коли компанії загрожує банкрутство. Він складається до закінчення звітного періоду із залученням незалежного аудитора, щоб показати реальний фінансовий стан компанії. *Ліквідаційний баланс* складається при ліквідації компанії. *Консолідований баланс* складається для суб'єкта господарювання, до складу якого входять реорганізовані підприємства або окремі холдинги, які були відокремлені в самостійні баланси. *Консолідований баланс* включає всі підприємства одного підприємства, фірми або групи, які є юридичними особами. У таблиці 1.7 наведено економічні характеристики балансу.

Таблиця 1.7 - Економічна характеристика структури балансу

Індикатор	Визначення поняття	Момент події	Оцінка	Класифікація
Зобов'язання	Майбутні платежі за товари, послуги, бюджет, персонал тощо.	Вони фіксуються лише тоді, коли виникає заборгованість.	Сума грошей, необхідна для погашення боргу.	Довгострокові поточні резерви
Справедливість	Інвестиції та фінансові показники	Відповідно до установчих документів або розрахунку фінансових результатів	Сума коштів, зазначена в установчих документах та звіті про фінансові результати	Статутний капітал, нерозподілений прибуток
Необоротні активи	У своїй діяльності Компанія використовує активи зі строком корисного використання більше одного року	Під час купівлі або виробництва	За фактичною (первісною) вартістю	Нематеріальні активи, основні засоби, інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість
Оборотні активи	Активи, ресурси та витрати, які суб'єкт господарювання використовує у своїй поточній діяльності	Визнаються при отриманні або коли вони підлягають сплаті.	За фактичною (історичною) собівартістю або як сума грошей, необхідна для погашення боргу	Запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти

Статті балансу згруповані в розділи - три розділи в активі балансу і п'ять розділів у пасиві. Актив балансу містить розділи, що групують ресурси підприємства, які є в його розпорядженні на звітну дату.

У першому розділі активу балансу відображається вартість необоротних активів: нематеріальні активи, основні засоби, капітальні інвестиції, довгострокові фінансові інвестиції та дебіторська заборгованість.

Другий розділ активів показує вартість оборотних активів: запаси; дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги; дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, за виданими авансами, з нарахованих доходів тощо; короткострокові фінансові інвестиції; грошові кошти та їх еквіваленти.

У розділі 3 представлені необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу.

Перший розділ пасиву містить інформацію про власний капітал компанії - статутний капітал, додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток) тощо.

Перший розділ пасивів ще показує величину резервів, створених для покриття наступних витрат і платежів: пенсійні виплати, додаткові пенсії, гарантійні зобов'язання, а також цільове фінансування та надходження.

Другий розділ пасиву містить інформацію про довгострокові зобов'язання, включаючи довгострокові банківські кредити, позики, довгострокові векселі до сплати тощо.

Третій розділ пасиву містить інформацію про поточні зобов'язання - короткострокові кредити банків та позики, короткострокові векселі видані, кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги, короткострокові зобов'язання за розрахунками з одержаних авансів, з бюджетом, з позабюджетних платежів, зі страхування, з оплати праці та інші розрахунки.

Розділ 4 Зобов'язання відображає зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття на звітну дату.

Зверніть увагу, що взаємозалік активів і зобов'язань не допускається, крім випадків, передбачених відповідним П(С)БО. Залишки за рахунками відображаються у відповідних статтях балансу

Призначення та структура звіту про фінансові результати

Зміст і форма звіту про фінансові результати та загальні вимоги до розкриття його статей викладені в НП(С)БО 1.

Згідно з П(С)БО 1, звіт про фінансові результати - це звіт про доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства.

Структура П(С)БО 1: загальні правила; визначення доходів і витрат; визначення прибутку (збитку) за період; елементи операційних витрат; розрахунок прибутку для акціонерів.

Метою складання звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про операційні доходи, витрати, прибутки та збитки суб'єкта господарювання за звітний період.

За умови, що дохід може бути достовірно оцінений, дохід визнається у звіті про прибутки та збитки в момент надходження активу або погашення зобов'язання, що збільшує власний капітал (за винятком збільшення капіталу за рахунок внесків учасників).

Якщо оцінка витрат може бути достовірно визначена, витрати визнаються у звіті про фінансові результати при вибутті активу або збільшенні зобов'язання, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками). Якщо актив забезпечує економічні вигоди протягом більш ніж одного звітного періоду, витрати визнаються у звіті про фінансові результати на систематичній та раціональній основі (наприклад, амортизація) у тих звітних періодах, в яких споживаються економічні вигоди.

Взаємозалік доходів і витрат не допускається, крім випадків, передбачених відповідними правилами (стандартами).

Доходи та витрати визнаються у звіті про фінансові результати для визначення чистого прибутку. Фінансові результати визначаються та відображаються у звіті в розрізі звичайної діяльності та надзвичайних подій.

Прибуток від поточної діяльності визначається як різниця між прибутком від поточної діяльності до оподаткування та податком на прибуток. Збиток від поточної діяльності дорівнює збитку від поточної діяльності до податку на прибуток і податку на прибуток.

Чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від звичайної діяльності та надзвичайного прибутку, надзвичайного збитку та податку з надзвичайного прибутку.

Розділ I "Фінансові результати" містить інформацію про доходи та витрати з точки зору власника компанії.

Розділ II "Сукупний дохід" містить інформацію про переоцінку необоротних активів, прибутки та збитки від курсових різниць та інші загальні доходи.

Розділ III "Елементи операційних витрат" містить інформацію для аналізу структури витрат за економічними елементами.

Розділ IV "Розрахунок показників прибутковості акцій" містить інформацію про кількість простих акцій та чистий прибуток на акцію за період.

Мета та структура звіту про рух грошових коштів

Форма і зміст звіту про рух грошових коштів та загальні вимоги до розкриття його статей визначені в НП(С)БО 1.

Обсяг звіту про рух грошових коштів відповідно до підрозділу підприємства, організації та інші юридичні особи всіх форм власності, крім банків і бюджетних установ, малих підприємств та консолідованих звітів про рух грошових коштів. У П(С)БО 1 використовуються такі терміни: грошові кошти, група, еквіваленти грошових коштів, негрошові операції, інвестиційна діяльність, операційна діяльність, рух грошових коштів, фінансова діяльність.

Метою складання звіту про рух грошових коштів є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни у грошових коштах та їх еквівалентах протягом звітного періоду.

Звіт містить дані про рух грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Надходження та вибуття грошових коштів за різними видами діяльності подаються окремо. Звіт про рух грошових коштів не включає негрошові операції (отримання активів з фінансової оренди, бартерні операції, придбання активів шляхом випуску акцій тощо).

Внутрішній рух грошових коштів не включається до звіту.

Звіт структуровано у вигляді однієї таблиці, що складається з трьох розділів:

- грошові потоки від операційної діяльності
- грошові потоки від інвестиційної діяльності
- грошові потоки від фінансової діяльності

У світовій практиці звіт про рух грошових коштів складається двома методами:

прямий, який розкриває основні валові грошові надходження та платежі;

непрямий, за яким чистий прибуток або збиток коригується на негрошові операції, витрати майбутніх періодів, резерви минулих років, майбутні надходження або платежі, статті доходів і витрат, пов'язані з інвестиційною та фінансовою діяльністю.

П(С)БО 1 передбачає непрямий метод складання звіту про рух грошових коштів, який передбачає визначення чистого надходження (вибуття) грошових коштів від операційної діяльності шляхом послідовного коригування прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування, відображеного у звіті про фінансові результати.

Грошові потоки від інвестиційної діяльності визначаються шляхом аналізу змін у статтях балансу "Необоротні активи" та "Поточні інвестиції".

Рух грошових коштів від фінансової діяльності визначається на основі змін у статті балансу "Власний капітал" та статтях, пов'язаних з фінансовою діяльністю у статтях балансу "Забезпечення майбутніх витрат і платежів", "Довгострокові зобов'язання" та "Поточні зобов'язання" (статті "Короткострокові кредити банків", "Короткострокова заборгованість у складі довгострокових зобов'язань", "Поточні зобов'язання за розрахунками з учасниками").

Процес підготовки звіту про рух грошових коштів складається з п'яти основних етапів:

- збір та підготовка необхідної інформації
- для вимірювання операційних грошових потоків;
- визначення грошових потоків від інвестиційної діяльності;
- визначення грошових потоків від фінансової діяльності;
- визначення чистих грошових потоків та звірка залишків грошових коштів

Джерелами інформації для цього звіту є: Баланс, Звіт про фінансові результати, Примітки, Головна книга та аналітичні дані за окремими рахунками.

Призначення та структура звіту про власний капітал

Форма і зміст звіту про власний капітал та загальні вимоги до розкриття його статей визначаються НП(С)БО 1. Сфера застосування цього Положення (стандарту) поширюється на підприємства, організації та інші юридичні особи всіх форм власності, крім банків і бюджетних установ, малих підприємств та консолідованих звітів про власний капітал.

Метою складання звіту про власний капітал є розкриття інформації про зміни у власному капіталі компанії протягом звітного періоду.

Для проведення порівняльного аналізу інформації компанії повинні додавати до річного звіту звіт про власний капітал за попередній рік.

Статті "Залишок на початок року" та "Залишок на кінець року" показують суми власного капіталу, відображені в балансі компанії на початок та кінець звіт-ного періоду відповідно.

Статті "Зміна облікової політики", "Виправлення помилок" та "Інші зміни" відображають суми коригувань, які вимагаються відповідно до Стандарту бухгалтерського обліку 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах".

Скоригована стаття балансу показує залишок власних коштів на початок звіт-ного року, після коригування.

У статті "Переоцінка активів" наводяться дані, що відображають збільшення або зменшення власного капіталу в результаті переоцінки основних засобів та інших активів у порядку, визначеному відповідними нормативно-правовими актами (стандартами).

Чистий прибуток (збиток) за період - це сума чистого прибутку (збитку) за звітом про прибутки та збитки.

Статті розділу "Розподіл прибутку" містять дані про розподіл прибутку між учасниками (власниками) підприємства або про відрахування прибутку до статут-ного капіталу, резервного капіталу тощо.

У статті "Внески учасників" відображається збільшення статутного капіталу підприємства та зміни в неоплаченому капіталі, що виникають у результаті збіль-шення або зменшення заборгованості учасників за внесками до статутного капіта-лу підприємства.

У статтях розділу "Вилучення капіталу" наводяться дані про зменшення власних коштів компанії внаслідок виходу учасника, викупу або анулювання ак-цій у публічному акціонерному товаристві, зменшення номінальної вартості акцій або з інших причин.

Стаття "Інші зміни у власному капіталі" включає всі інші зміни у власному капіталі, які не були включені до вищезазначених статей, включаючи списання невідшкодованих збитків, безоплатно отримані активи та інші зміни.

Загальна зміна у власному капіталі відображає зміну у власному капіталі протягом звіт-ного періоду, яка визначається як сума скоригованого залишку вла-сного капіталу на початок року та будь-яких змін протягом звіт-ного року внаслі-док переоцінки активів, використання чистого прибутку, списання капіталу та ін-ших змін.

Дані в колонках 3-11 подаються зі знаком "+" або "-", що вказує на збіль-шення або зменшення залишку відповідного елемента власних коштів.

Алгебраїчна сума початкового сальдо (балансу) з урахуванням змін у кожній формі власного капіталу повинна дорівнювати кінцевому сальдо (балансу), як показано в балансі.

Джерелами інформації для підготовки звіту є: Баланс; Звіт про фінансові результати; Документи про заснування; аналітичні дані за окремими рахунками.

Мета та структура приміток до річної фінансової звітності

Примітки до фінансової звітності - це сукупність показників і пояснень, які надають детальну та допоміжну інформацію про статті фінансової звітності, а також іншу інформацію, передбачену відповідними законами, положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Міністерство фінансів України затвердило типову форму фінансової звітності № 5 "Примітки до річної фінансової звітності".

Якщо підприємство зобов'язане публікувати річну фінансову звітність, воно повинно подавати всю іншу інформацію, що вимагається П(С)БО, на додаток до Форми 5.

Обсяг і форма подання інформації в примітках (текст, таблиці, діаграми тощо) визначаються підприємством самостійно з урахуванням вимог чинних правил.

Процес підготовки коментарів можна розділити на три основні етапи:

1. аналіз вимог до змісту приміток, встановлених діючими нормативними актами;
2. вибір необхідних розділів, "інформаційних блоків" нотаток; компіляція та обробка інформації, яка буде включена до обраних розділів; вибір форми подачі інформації, підготовка графічного матеріалу;
3. заключні процедури

Облікова політика повинна бути описана у примітках до фінансової звітності під заголовком "Облікова політика":

- 1) принципи оцінки статей у звітності;
- 2) методи обліку окремих статей звітності.

Приймаючи рішення про те, чи розкривати інформацію про ту чи іншу облікову політику, суб'єкт господарювання повинен зважити, чи дасть таке розкриття інформації користувачам змогу зрозуміти вплив операцій та подій на результати діяльності та фінансовий стан суб'єкта господарювання. Облікові політики, які суб'єкт господарювання може розкривати у примітках до фінансової звітності, включають: визнання доходу; принципи консолідації, включаючи дочірні підпри-

ємства; об'єднання бізнесу; спільні підприємства; оцінку та амортизацію матеріальних і нематеріальних активів; будівельні контракти; інвестиційну нерухомість; оренду; витрати на дослідження та розробки; запаси; податки, включаючи реструктуризовані податки; витрати на оплату праці; оцінку грошових коштів та їх еквівалентів; облік інфляції.

У примітках до балансу (форма 1) оцінка та подальше розкриття його статей здійснюється згідно з відповідними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (МСБО 7, МСБО 14).

Примітки до Звіту про фінансові результати (Форма 2) надають додаткову інформацію про доходи та витрати (П(С)БО 15, П(С)БО 16).

У примітках до звіту про рух грошових коштів (Форма 3) надається інформація про:

- склад готівки;
- склад "Інших надходжень", "Інших виплат" та інших статей, які об'єднують кілька видів грошових потоків;
- інвестиційна та фінансова діяльність, крім операцій з готівкою;
- значний залишок грошових коштів у розпорядженні суб'єкта господарювання, який не може бути використаний групою, до якої належить суб'єкт господарювання;
- сума невикористаних кредитних ліній;
- загальні грошові потоки за видами діяльності
- загальні грошові потоки, які збільшують операційну потужність.

У примітках до звіту про власний капітал (Форма 4) всі компанії розкривають інформацію про призначення та використання кожного елемента власного капіталу (крім статутного капіталу).

У примітках до фінансової звітності суб'єкти господарювання повинні розкривати таку інформацію: розподіл часток власного капіталу між власниками; права, привілеї або обмеження, пов'язані з цими частками; зміни у складі часток власників у власному капіталі.

У примітках до фінансової звітності також розкривається, відповідно до МСБО 6, інформація про виправлення помилок у попередніх періодах, а саме

- 1) зміст і розмір помилки;
- 2) статті фінансової звітності за попередні періоди, які були перераховані для перерахунку порівнянної інформації;

3) що переглянута фінансова звітність буде перевидана або що її перевидання є недоцільним.

Суб'єкт господарювання розкриває характер та суму змін в облікових оцінках, які мають суттєвий вплив на поточний період або, як очікується, матимуть суттєвий вплив на майбутні періоди. Отже, у разі зміни облікової політики підприємство має розкривати інформацію:

- 1) причини та характер змін;
- 2) суму коригування нерозподіленого прибутку на початок звітного року або причину, через яку вона не може бути достовірно визначена;
- 3) що порівняльна інформація була перерахована у фінансовій звітності або що її перерахунок є недоречним.

Якщо розкриття інформації вимагається для події, що відбувається після звітної дати, необхідно надати інформацію про характер цієї події та оцінку її впливу на фінансові результати або обґрунтування відмови від такої оцінки.

Терміни подання фінансової звітності для всіх підприємств встановлюються Кабінетом Міністрів України в Порядку подання фінансової звітності.

Фінансова звітність подається: органам державної статистики; органам, до сфери управління яких належить підприємство; трудовим колективам на їх вимогу; власникам (засновникам) відповідно до установчих документів; іншим органам державної влади (за наявності бюджетних асигнувань).

Малі підприємства складають фінансову звітність відповідно до П(С)БО 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва".

Звіти (річні та квартальні) складаються з двох форм: Баланс (форма 1-М); Звіт про фінансові результати (форма 2-М).

Обидві форми значно скорочені порівняно з фінансовою звітністю, яку подають компанії, що не відповідають визначенню малих підприємств. Скорочення відбулося за рахунок об'єднання кількох статей в одну зі збереженням кодів рядків.

1.3. Особливості переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності

Глобалізація світових економічних ринків, масштабний розвиток бізнесу, банківських та інших фінансових установ, а також динамічні зміни в податковому законодавстві України зробили особливо важливим входження нашої країни в європейський та світовий економічний простір.

Як відомо, Україна прагне стати членом Європейського Союзу. У зв'язку з цим у 2004 році було прийнято Закон України "Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу", який також визначає пріоритетні напрямки адаптації українського законодавства, в тому числі й у сфері корпоративного обліку. Цей закон зобов'язує компанії застосовувати безпосередньо Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) [55].

З 2012 року українські публічні акціонерні товариства, банки та страховики, а також компанії в ряді галузей, затверджених Кабінетом Міністрів України, почали застосовувати МСФЗ.

МСФЗ були розроблені в 1973 році Комітетом з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (пізніше перейменований в Раду з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку).

У тому числі МСФЗ:

- Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ)
- Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО);
- Тлумачення, видані Комітетом з тлумачень міжнародної фінансової звітності (КТМФЗ) або колишнім Постійним комітетом з тлумачень (ПКМФЗ) [76].

Ці стандарти покликані забезпечити міжнародним інвесторам порівнянність і зрозумілість звітності суб'єктів господарювання в усьому світі. Стандарти досить гнучкі, щоб враховувати специфіку національних економік - вони не містять чітко визначених форм і правил, а лише загальні принципи та підходи до представлення операцій і розкриття інформації. Водночас стандарти постійно переглядаються та оновлюються відповідно до змін на світових ринках.

Наразі МСФЗ є обов'язковими для всіх компаній у 91 країні, обов'язковими для деяких компаній у 6 країнах і дозволеними для використання разом з національними стандартами у 25 країнах. При цьому в більшості країн публічні компанії, цінні папери яких торгуються на відкритих ринках, зобов'язані складати звітність відповідно до МСФЗ [10].

На Міжнародному конгресі національних регуляторів бухгалтерського обліку, організованому Радою з МСФЗ у Лондоні у вересні 2007 року, учасники схвалили та підтримали три підходи до переходу на МСФЗ, а саме

- зближення національних стандартів з МСФЗ;
- розробка національних стандартів на основі МСФЗ
- Прийняття МСФЗ як національних стандартів [34].

Україна обрала шлях розробки національних стандартів на основі МСФЗ.

Для того, щоб визначити, чи відповідають українські П(С)БО міжнародним стандартам, ми проведемо порівняльний аналіз національних та міжнародних правил.

Міжнародні стандарти мають лише один стандарт, що визначає методологічні засади підготовки та подання інформації в усіх компонентах фінансової звітності, тоді як національні стандарти мають чотири. Крім того, на відміну від МСФЗ, у П(С)БО відсутнє керівництво щодо фінансової звітності, яке включає опис і пояснення основних характеристик діяльності та фінансового стану суб'єкта господарювання, а також опис ключових невизначеностей. На відміну від МСФЗ, П(С)БО чітко визначають якісні характеристики та принципи фінансової звітності. Це означає, що МСФЗ цього не роблять, але непослідовне подання робить їх складними для розуміння та сприйняття. Міжнародні стандарти детально визначають перелік користувачів фінансової звітності та їхні інформаційні потреби, тоді як національні стандарти визначають користувачів, не класифікуючи їх на певні групи.

Основною причиною запровадження МСФЗ в Україні є недоліки правил (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО). Концептуальне протиріччя П(С)БО полягає в тому, що їх метою є регулювання бухгалтерського обліку, а не регулювання складання та подання фінансової звітності [34].

У зв'язку з активізацією євроінтеграційних процесів в Україні, розвитком міжнародного співробітництва, залученням іноземних інвестицій в українську економіку та виходом вітчизняних компаній на міжнародні ринки капіталу, подальше реформування системи бухгалтерського обліку та запровадження методології поширення інформації з економічних питань відповідно до міжнародних стандартів є необхідним для забезпечення відкритості, прозорості та порівнянності фінансової звітності суб'єктів господарювання.

На сьогодні МСФЗ є ефективним засобом підвищення прозорості та зрозумілості інформації, яка розкриває діяльність суб'єктів господарювання, забезпечує достовірну основу доходів і витрат, оцінку активів і зобов'язань, дає змогу об'єктивно розкривати та представляти фінансові ризики суб'єктів господарювання, що звітують, а також порівнювати результати їх діяльності для забезпечення належної оцінки їх потенціалу та прийняття відповідних управлінських рішень [34].

Прийняття та використання МСФЗ є нагальною потребою для розбудови української держави. Однак існує низка викликів, включаючи зміни в системі статистичної звітності, оскільки законодавство вимагає від компаній публікувати річну фінансову звітність відповідно до даних МСФЗ, в той час як окремі звіти мають бути

підготовлені відповідно до українських стандартів бухгалтерського обліку та подані до органів статистики.

Впровадження вимагає підготовки фахівців, знайомих з методологією переведення української фінансової звітності в міжнародну.

Ефективне впровадження МСФЗ в Україні потребує методологічних рекомендацій щодо застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності, а також міжнародної співпраці в рамках спеціалізованих професійних організацій.

Крім того, слід пам'ятати, що МСФЗ застосовуються лише до суб'єктів господарювання, які створені та здійснюють свою діяльність з метою отримання прибутку. Таким чином, МСФЗ жодним чином не регулюють звітність неприбуткових організацій, тобто державних, бюджетних, благодійних та інших установ.

Слід зазначити, що чинні міжнародні стандарти не розраховані на малі та середні підприємства, що значно звужує сферу їх застосування.

Процес застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) має бути поступовим і цілеспрямованим, а слабкі місця в системі бухгалтерського обліку країни мають бути усунені відповідно до вимог ринкової економіки.

Впровадження МСФЗ дозволяє досягти наступних результатів:

- звітність для зовнішніх інвесторів та іноземних партнерів у стислі терміни, з високою точністю та мінімальними витратами;
- звітність компанії може бути легко перевірена та схвалена провідними світовими аудиторами;
- Звітність за міжнародними стандартами дозволяє нам об'єктивно оцінювати ситуацію та приймати обґрунтовані управлінські рішення;
- компанія здобуває міжнародну репутацію інноватора та серйозного міжнародного партнера;
- Мінімізація збільшення витрат на впровадження МСФЗ [10].

Загалом, більшість користувачів фінансової звітності бачать чіткі та незаперечні переваги від складання фінансової звітності за міжнародними стандартами.

МСФЗ можна розглядати як інструмент економічної глобалізації та глобальних економічних відносин. Принципи, викладені в процесі складання фінансової звітності за МСФЗ, роблять її більш релевантною та здатною відображати справжній фінансовий стан підприємства. Тому значення МСФЗ є важливим не лише для іноземних інвесторів, але й для вітчизняних інвесторів.

Впровадження МСФЗ сприятиме залученню іноземних інвесторів та розширенню експортних можливостей України, що, в свою чергу, знизить рівень без-

робіття, забезпечить вихід економіки з кризи та майбутнє процвітання, а також вступ України до Європейського Союзу.

Щоб зробити МСФЗ реальністю, нам потрібно:

- внести відповідні зміни до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні";
- надавати фінансову підтримку для переходу на МСФЗ;
- організувати підготовку фахівців з МСФЗ у системі вищої освіти; створити реальний механізм контролю за дотриманням МСФЗ.

Перше питання, яке турбує кожного бухгалтера при переході на МСФЗ, - "Як технічно правильно підготувати фінансову звітність за МСФЗ".

Існує два способи отримати фінансову звітність за МСФЗ: або відразу перейти на МСФЗ (конверсія), або перерахувати фінансову звітність на кінець періоду (рисунок 1.3.).

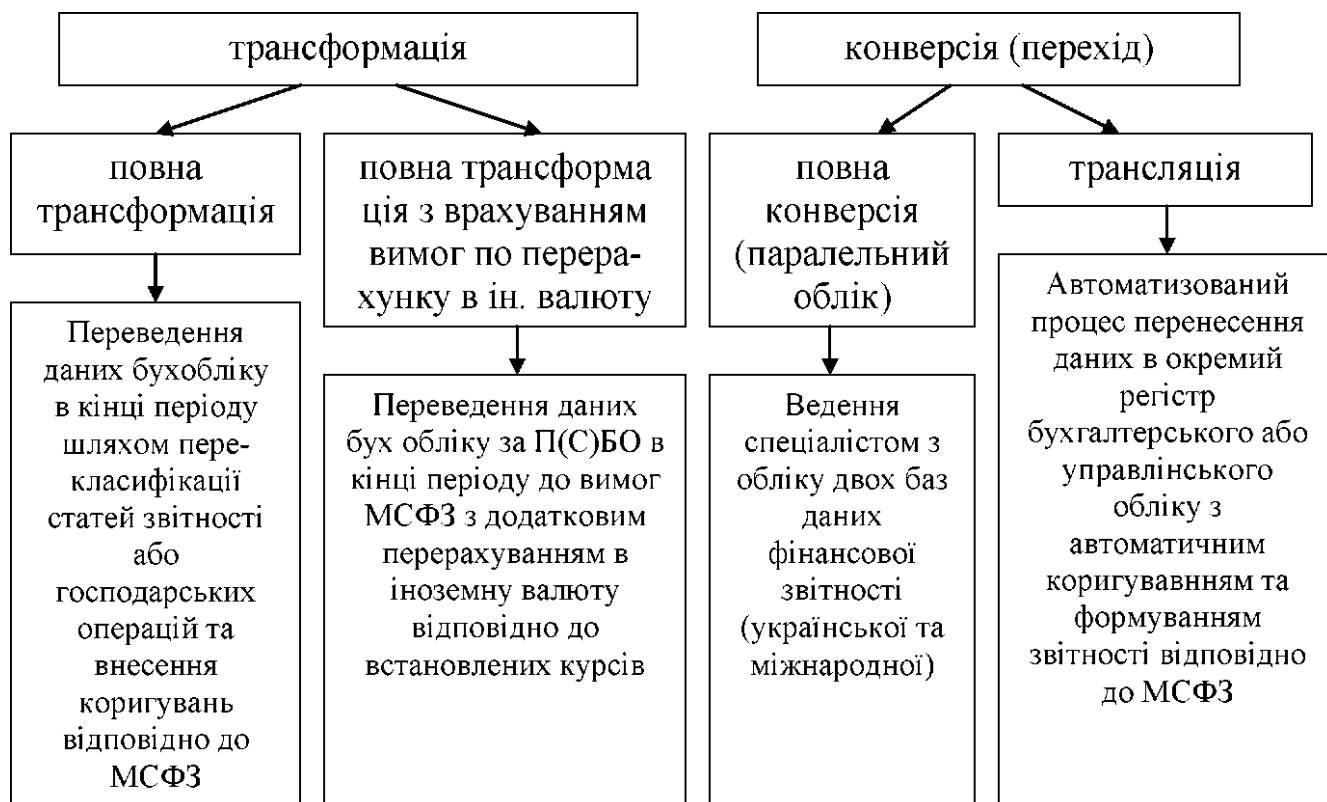

Рис. 1.3 - Методи складання звітності при переході на МСФЗ

Метод перерахунку застосовується лише до статей фінансової звітності, тоді як паралельний облік гарантує, що фінансова звітність за МСФЗ готується на основі первинних бухгалтерських проводок, зроблених протягом звітного періоду.

У цьому відношенні паралельний облік є найбільш точним, але найбільш витратним методом, оскільки вимагає підготовки паралельного плану рахунків у форматі, сумісному з МСФЗ, перенесення залишків з національного плану

рахунків до нового плану рахунків з одночасними коригуваннями та подальшого щоденного ведення паралельного обліку. Кожен первинний документ реєструється та обліковується паралельно у двох фінансових системах [76]. Таким чином, кожна господарська операція має бути зафіксована двічі: в системі обліку за правилами національних стандартів та в системі обліку за правилами МСФЗ.

Сьогодні невелика кількість компаній може вести паралельний облік за двома стандартами. Прикладом може бути материнська компанія, яка зацікавлена в постійному моніторингу результатів діяльності дочірньої компанії, тобто менеджмент компанії повинен регулярно звертатися до звітності за МСФЗ в оперативному режимі і отримувати максимально достовірну інформацію. Однак практика показує, що це виняткові випадки. Тому більшість компаній надають перевагу методу перерахунку (особливо альтернативному) з причин, викладених нижче в порівнянні методів отримання звітності за МСФЗ (табл. 1.8).

Таблиця 1.8- Порівняння методів складання звітності за МСФЗ

Функція	Паралельний облік	Конвертація рахунків
Надійність звітність	(+) Потенційно високий ступінь достовірності інформації	(-) потенційно високий Інформаційний ризик, неминуча наявність суб'єктивних оцінок
Фінансовий публікації	(-) вимагає від компанії значні витрати	(+) не вимагає від суб'єкта господарювання значні витрати
Кратка збірка звітність	(-) довгостроковим, оскільки він призначений для означає налагодження системи. паралельний облік	(+) тимчасовий
Ефективність збірка звітність	(+) майже одночасно з розвивати національні звітність	(-) тільки після складання Звіти по країнах

Слід зазначити, що значні додаткові витрати включають навчання персоналу, програмне забезпечення, реорганізацію системи управління тощо. Крім того, паралельний облік, швидше за все, дасть позитивний аудиторський висновок щодо відповідності якісним характеристикам достовірності звітності за МСФЗ.

Слід також зазначити, що за відсутності паралельного обліку неможливо точно визначити валютний курс для первісної вартості запасів [76]. Це буде складно для бухгалтера, якщо звітність ведеться в іноземній валюті.

Окрім переваг та недоліків обох методів, наведених у таблиці 3.1, перерахунки, порівняно з паралельним обліком, мають високий інформаційний ризик, оскільки неминуче призводять до суб'єктивних суджень [66]. Таким чином, одним з ключових

факторів підвищення якості послуг з перерахунку є вибір фахівця або використання послуг консалтингових чи аудиторських фірм з МСФЗ, чиє професійне судження допоможе уникнути недостовірної звітності. Загалом, професійне судження є ключовим принципом при переході компанії на міжнародні стандарти фінансової звітності.

Вибір методу переходу на МСФЗ зазвичай залежить від конкретних обставин. Якщо конвертація фінансової звітності за МСФЗ стає частиною облікової системи підприємства, доцільно використовувати конвертацію на рівні оборотів і балансових коригувань і відповідно до цього обирати бухгалтерське програмне забезпечення [63]. Для відносно невеликих підприємств, де перерахунок є "одноразовим" або послуги з перерахунку надаються зовнішнім спеціалістом чи аудиторською фірмою, доцільно використовувати альтернативний перерахунок.

Для альтернативного методу перерахунку фінансової звітності - перерахунку на рівні фінансової звітності, підготовленої відповідно до національних стандартів - зникає необхідність здійснювати всі коригування на рівні записів у головній книзі (балансі), а також спрощується автоматизація процесу передачі даних, оскільки немає потреби в прив'язці до конкретного плану рахунків і немає потреби в специфічному програмному забезпеченні.

Звичайно, кожна компанія обирає найоптимальніший метод, враховуючи специфіку свого бізнесу, масштаби діяльності та потреби користувачів звітності.

Висновки до першого розділу

1 Фінансова звітність містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів компанії за звітний період. Вона складається на основі балансу. Цей принцип закладений у структурі шаблонів звітності, внутрішньому та міжчасовому зв'язку показників. Розуміння ролі та місця фінансової звітності в інформаційній системі прийняття рішень забезпечує її ефективне використання, визначення її структури та змісту. У дослідженні зазначається, що фінансова звітність, яка ґрунтується на узагальнених даних бухгалтерського обліку, виступає сполучною ланкою між підприємством і зовнішнім середовищем. Метою таких звітів є, з одного боку, розкриття процесів, що відбуваються в компанії, а з іншого - задоволення вимог щодо обсягу необхідної інформації та можливостей її отримання зовнішніми і внутрішніми користувачами. Водночас існують проблеми із забезпеченням якості інформації, що надається у звітах.

2. Бухгалтерська звітність складається та подається у строки та у відповідній формі, встановлені законодавчими органами. Перед складанням звіт-

ності проводиться ретельний аналіз усіх показників, включених до звітності. У разі виявлення будь-яких відхилень необхідно внести відповідні виправлення. Фінансова звітність, яку складають холдинги, повинна містити достовірну інформацію про активи, зобов'язання, власний капітал та результати діяльності. Щоб забезпечити повне розкриття цієї інформації, працівник бухгалтерії повинен виконати всю необхідну роботу перед складанням фінансової звітності. Обсяг роботи залежить від тривалості звітного періоду. Відповідно, більша частина роботи виконується перед підготовкою річної звітності. Етапи та процедури в загальному процесі підготовки звітності компаній в умовах автоматизованої обробки даних пропонується здійснювати відповідно за схемою запропонованою в додатку Е.

З Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», суб'єкти господарювання зобов'язані подавати різні види фінансової звітності. Терміни подання фінансової звітності компаніями залежать від періодичності звітування (щоквартально або щорічно) та підзвітності компанії. У додатку Ж наведено інформацію про подавачів, користувачів, назви та строки подання звітності.

2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

2.1. Техніко-економічна характеристика підприємства

ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» зареєстроване згідно чинного законодавства України 15.01.2010 року. Номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: 1005701070040000895.

Єдиним засновником та кінцевим бенефіціарним власником Товариства з моменту створення та станом на 31.12.2022 року є фізична особа громадянин США Ніколас Піаца. Види діяльності товариства наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Види діяльності ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

КВЕД	Вид діяльності
52.10	Складське господарство
01.11	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур;
01.50	Змішане сільське господарство;
01.61	Допоміжна діяльність у рослинництві
10.91	Виробництво готових кормів для тварин, що утримуються на фермах;
46.11	Діяльність посередників у торгівлі сільськогосподарською сировиною, живими тваринами, текстильною сировиною та напівфабрикатами;
46.21	Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин;
52.21	Допоміжне обслуговування наземного транспорту;
52.29	Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту
68.20	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
33.20	Установлення та монтаж машин і устаткування;
43.99	Інші спеціалізовані будівельні роботи, н.в.і.у.;
43.12	Підготовчі роботи на будівельному майданчику;
43.11	Знесення
01.63	Післяурожайна діяльність
01.64	Оброблення насіння для відтворення
10.41	Виробництво олії та тваринних жирів
46.33	Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та дирами
52.24	Транспортне оброблення вантажів

Середня облікова чисельність працівників за 2022 рік склала 104 особи.

Товариство зареєстроване за адресою: Україна, 37240, Полтавська область, Миргородський район, місто Заводське, вул. Якубовського, буд. 5А

Організаційна структура підприємства належить до лінійного типу і складається з підрозділів, які забезпечують розвиток основних напрямків діяльності. Підрозділи можна розділити на виробничі, адміністративні, збутові та обслуговуючі основне виробництво.

Свою діяльність підприємство провадить в декількох напрямках, але основним напрямком є – зберігання зернових культур. Перспективи розвитку товариства залежать від перспектив розвитку в галузі, в якій воно працює. Напрямок діяльності товариства тісно пов'язаний із сільськогосподарською галуззю. Україна є одним з лідерів світового експорту зерна і олійних культур, займаючи провідне місце в валових зборах сільськогосподарських культур і їх експорті. Збільшення експорту відбувається не тільки за рахунок зростання врожайності сільськогосподарських культур, а й за рахунок розвитку напрямку первинної обробки та зберігання зерна, а також розвитку всієї експортної інфраструктури - від поля до експорту споживачеві. Інформація про розвиток товариства.

Основними доходами у компанії за 2022 рік були доходи від реалізації продукції(товарів, робіт, послуг):

✓ 52.10 Складське господарство	181511 тис. грн.
✓ 46.21 Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин	1175829 тис. грн.
✓ 52.29 Допоміжна діяльність у галузі транспорту	344767 тис. грн.
✓ Інші доходи	92867 тис. грн.

24.02.2022 року здійснено акт військової агресії російської федерації проти України та як наслідок введено в країні воєнний стан. Наслідками є погіршення економічного середовища та поглиблення економіко-політичної невизначеності і , як наслідок, значний негативний вплив на діяльність великої кількості підприємств.

У зв'язку із цим Товариство опинилось у нестабільному становищі, яке сформоване економічними та військово-політичними факторами, на які воно не може впливати.

Товариство розташоване у Полтавській області, яка віддалена від місця активних бойових дій. Однак у результаті військової агресії виникає суттєва невизначеність у діяльності Товариства, яка пов'язана, зокрема, з:

- ускладненням доставки продукції Товариства до ряду покупців-нерезидентів, що викликано блокуванням портів України на узбережжі Чорного моря;
- логістичними проблемами в питаннях доставки;
- перебоями з забезпечення ПММ, мінерпальними добривами та ЗЗР.

У свою чергу зазначене вище може мати не суттєвий вплив на:

- характер майбутньої діяльності Товариства;
- можливість відшкодування вартості активів Товариства та здатність своєчасно погашати борги.

Керівництво Товариства вживає заходи, які направлені на забезпечення здатності Товариства продовжувати безперервну діяльність, підтримувати достатній рівень ліквідності та платоспроможності, а саме:

- диверсифікація джерел постачання необхідних вхідних ресурсів за різними можливими сценаріями;
- пошук іноземних ринків збуту за оптимальними логістичними маршрутами;
- відтермінування частини поточних зобов'язань

Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ „ЕЛЕВАТОР - АГРО ” за 2022 – 2023 рр. наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «ЕЛЕВАТОР -АГРО» за 2022-2023 р.р.

Показники	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
			абс.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	1794974	1761543	-33431	-1,86
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1637981	1606048	-31933	-1,95
3. Адміністративні витрати, тис. грн.	7786	8621	835	10,72
4. Витрати на збут, тис. грн.	302163	75749	-226414	-74,93
5. Валовий прибуток, тис. грн.	156993	155495	-1498	-0,95
6. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1947930	1690418	-257512	-13,22
7. Витрати на 1 гривню реалізованої продукції, коп.	0,92	1,04	0,12	13,09
8. Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн.	-187087	54861	241948	-1,3 р.
в тому числі:	-152956	71125	224081	-1,5р.
- від основної операційної діяльності	139177	-6238	-145415	-1,1 р.
- від іншої операційної діяльності	-24008	-10026	13982	-58,24
- від фінансової діяльності				
- від іншої діяльності	-149300	0	149300	-100,00
9. Податок на прибуток, тис. грн.	0	0	0	0
10. Чистий прибуток, тис. грн.	-187087	54861	241948	-1,3 р.
11. Середня річна вартість оборотних коштів, тис.грн.	1717513	1155255	-562258	-32,74
12. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	1,05	1,52	0,48	X
13. Тривалість одного обороту оборотних коштів, днів	4770,87	3209,04	1561,83	X
14. Коефіцієнт автономії	0,164	0,021	-0,14	X

Продовження табл. 2.2

Показники	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
			абс.	%
15. Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів	5,191	32,720	27,53	X
16. Наявність власних оборотних коштів	-553416	-395347	158069	X
17. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,905	0,851	1,76	X
18. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами	-0,228	0,043	0,27	X
19. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	0,79	0,60	-0,18	X
20. Коефіцієнт швидкої (критичної) ліквідності	0,55	0,30	-0,25	X
21. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,00	0,00	0,00	X
22. Рентабельність виробництва, %	-5,64	2,06	7,70	X
23. Рентабельність всього вкладеного капіталу, %	-0,0670	0,0269	0,094	X
24. Рентабельність власного капіталу, %	-7,0511	1,9532	9,004	X
25. Рентабельність основного капіталу, %	-0,1875	0,0621	0,250	X
26. Рентабельність оборотного капіталу, %	-0,1089	0,0475	0,156	X
27. Рентабельність власного оборотного капіталу, %	0,3728	-0,1157	-0,488	X

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

З табл. 2.2 можна зробити такі висновки: в звітному році порівняно з попереднім зменшився чистий дохід від реалізації продукції на 33461 тис. грн. або 1,86 %, що свідчить про зменшення обсягів реалізації на підприємстві.

Повна собівартість реалізованої продукції в звітному році порівняно з попереднім зменшилась на 257512 тис. грн. або 13,22 %. Це відбулось за рахунок зменшення собівартості реалізації продукції на 31933 тис. грн. або 1,95 %, витрати на збут зменшились на 226414 тис. грн. або на 74,93 %. Проте за рахунок цього відбулося збільшення витрат на 1 грн. реалізованої продукції на 0,12 коп.

Фінансовий результат до оподаткування в звітному році збільшився на 241948 тис. грн. На це вплинуло збільшення фінансового результату від основної операційної діяльності на 224081 тис. грн. та зменшення прибутку від іншої операційної діяльності на 145415 тис. грн. та росту прибутку від іншої фінансової діяльності на 149300 тис. грн.. Сума чистого прибутку підприємства в звітному році збільшилась на 241948 тис. грн. або в 1,3р. Дана ситуація позитивно характеризує діяльність підприємства.

Покращилась ефективність використання оборотних коштів підприємством, про що свідчить зменшення тривалості одного обороту на 1562 дні, а також збільшення коефіцієнту оборотності в звітному році порівняно з попереднім на 0,48.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості показав, що:

- зменшення значення коефіцієнта автономії на 0,14 в звітному році свідчить про погіршення стійкості та стабільності підприємства;

- збільшення коефіцієнта співвідношення залучених та власних коштів на 27,53 свідчить про зменшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування;

- коефіцієнт маневреності власного капіталу збільшився на 1,76, що свідчить про збільшення власного оборотного капіталу, що позитивно характеризує діяльність підприємства;

- коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами збільшився на 0,27, що свідчить про збільшення частки оборотних коштів.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності свідчить про:

- зменшення коефіцієнта поточної ліквідності на 0,18 свідчить про те, що хоча значення коефіцієнта є нижчим від нормативного, платоспроможність підприємства дещо погіршилась на кінець звітнього року;

- значення коефіцієнта швидкої ліквідності є нижчим від нормативного, проте зменшення його 0,25 свідчить про погіршення швидкої платоспроможності підприємства;

- коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом останніх двох років є нижчим нормативного значення, що свідчить про не стабільну ситуацію на підприємстві із платоспроможністю.

Рентабельність на підприємстві за майже за всіма показниками є позитивною, що свідчить про покращення фінансової ситуації на підприємстві, покращення ефективності використання власних коштів, що звичайно впливає на збільшення прибутковості діяльності підприємства.

2.2. Загальний аналіз фінансового стану ТОВ «ЕЛЕВАТОР -АГРО»

Аналіз динаміки валюти балансу підприємства здійснюється на підставі даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.3

Таблиця 2.3 – Аналіз динаміки валюти балансу

Показники	На початок року	На кінець року	% зміни
Валюта балансу, тис. грн.:	2916826	2669461	-8,5
- попереднього року			
- звітнього року	2648934	1435258	-45,82

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

За даними табл. 2.3 можна зробити висновок, що валюта балансу на кінець попереднього року зменшилась на 8,5 %, до того ж на кінець звітнього року відбулося зменшення на 45,82 %, що негативно характеризує динаміку діяльності підприємства та свідчить про звуження підприємством господарської діяльності.

Для більш глибокого виявлення якості динаміки валюти балансу необхідно провести поглиблений аналіз динаміки валюти балансу на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Поглиблений аналіз динаміки валюти балансу

Показники	2022 рік	2023 рік	Коефіцієнт зміни
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	1794974	1 761 543	-1,86
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн.	-187087	54861	-1,3 р.
3. Валюта балансу, тис. грн.:	2916826	2648934	-9,18
- на початок року			
- на кінець року	2669461	1435258	-46,23
4. Середнє річне значення валюти балансу*, тис. грн.	2793143,5	2042096	-26,89

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

З табл. 2.4 видно, що середнє річне значення валюти балансу в звітному році порівняно з попереднім зменшилось на 26,89 %. Це супроводжувалось зменшенням значення чистого доходу від реалізації продукції в звітному році порівняно з попереднім та зменшенням фінансового результату до оподаткування на 1,86 % і в 1,3 р. відповідно. Отже, можна зробити висновок, що підприємство не ефективно вкладає грошові кошти в формування своїх активів.

Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства здійснюють за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою аналітичної табл. 2.5.

З даних табл. 2.5 можна зробити наступні висновки: активи в звітному році порівняно з попереднім зменшились на 1213676 тис. грн. або на 45,82 %, на це вплинуло зменшення коштів в розрахунках на 916896 тис. грн. або 77,57 % та зменшення оборотних активів – на 1110468 тис. грн. або 64,92 %, зменшення величини не оборотних активів на 103208 тис. грн. або на 11,03 %. В попередньому році найбільшу питому вагу в структурі активів склали оборотні активи 64,57 %, питома вага необоротних активів складала 35,31 %. В звітному році відбулись

наступні зміни в структурі активів підприємства – зменшилась питома вага оборотних активів на 22,77 процентних пункти, відповідно збільшилась питома вага необоротних активів на цю ж саму величину.

Таблиця 2.5 – Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства

Показники	Код рядка	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
				абс.	%
Всього активів, тис. грн.	1300	2648934	1435258	-1213676	-45,82
1. Необоротні активи, тис. грн.	1095	935284	832076	-103208	-11,03
– в % до активів		35,31	57,97	22,67	x
2. Оборотні активи, тис. грн.	1195	1710489	600021	-1110468	-64,92
– в % до активів		64,57	41,81	-22,77	x
2.1. Запаси, тис. грн.	1100, 1110	510140	301651	-208489	-40,87
– в % до активів		19,26	21,02	1,76	x
2.2. Кошти в розрахунках, тис. грн.	1120÷ 1155	1182046	265150	-916896	-77,57
– в % до активів		44,62	18,47	-26,15	x
Показники	Код	2022 рік	2023	Відхилення	
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	1160, 1165	206	1726	1520	В 7 р.
– в % до активів		0,01	0,12	0,11	x
2.4. Інші оборотні активи, тис. грн.	1170, 1190	1	1	0	x
– в % до активів		0,00	0,00	0,00	x
– 3. Витрати майбутніх періодів, тис. грн.	1170	x	x	x	x
– в % до активів		x	x	x	x
4. Необоротні активи утримувані для продажу, та групи вибуття, тис. грн.	1200	3161	3161	0	x
– в % до активів		0,12	0,22	0,10	x

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітнього року	на кінець звітнього року	на початок звітнього року	на кінець звітнього року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітнього року	в % до величини зміни оборотних активів
Оборотні активи всього, тис. грн., в тому числі:	1195	1710489	600021	100	100	-1110468	x	-64,92	100
– запаси	1100	510140	301651	29,82	50,27	-208489	20,45	-40,87	18,8
– дебіторська заборгованість	1120 ÷ 1155	1182046	265150	69,11	44,19	-916896	-24,92	-77,57	82,6
– грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	1160, 1165	206	1726	0,01	0,29	1520	0,28	В 7 р.	-0,1
– інші оборотні активи	1170, 1190	1	1	-	-	-	-	-	-

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

З табл. 2.6 видно, що оборотні активи на кінець звітнього року зменшились на 1110468 тис. грн. або на 64,92 %. На це вплинуло зменшення дебіторської заборгованості на 916896 тис. грн. або на 77,57 %, що не дуже позитивно характеризує діяльність підприємства. Відбулось зменшення запасів на 208489 тис. грн. або 40,87 %, та відбулось збільшення грошових коштів на 1520 грн. або в 7 раз. В структурі оборотних активів найбільшу питому вагу на початок звітнього року займали дебіторська заборгованість (69,11 %) та запаси (29,82 %) та грошові кошти 0,01 %, інші оборотні активи займали доволі малу частку. На кінець звітнього року в структурі оборотних активів відбулися негативні зміни: зменшилась питома вага дебіторської заборгованості до 44,19 %, зросла питома вага запасів до 50,27 %, збільшилася питома вага грошових коштів до 0,29 %.

Аналіз структури розміщення оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємства за сферами розміщення його окремих елементів здійснюється за на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Аналіз структури розміщення оборотного капіталу підприємства

Показники	2022 рік		2023 рік		Відхилення		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	абс.	%	за структурою
1. Сфера виробництва в тому числі:	9158	0,39	14667	1,27	5509	60,16	0,88
– виробничі запаси*	3786	0,16	9296,5	0,80	5510,5	1,5 р.	0,64
– незавершене виробництво*	5369,5	0,23	5369,5	0,46	x	x	0,24
– витрати майбутніх періодів	2,5	0,00	1	0,0001	-1,5	-60,00	-0,00002
2. Сфера обігу в тому числі:	2347889	99,61	1142637,5	98,73	-1205251,5	-51,33	-0,88
– готова продукція*	-	-	-	-	-	-	-
– грошові кошти	2485	0,11	966	0,08	-1519	-61,13	-0,02
– дебіторська заборгованість	1182046	50,15	265150	22,91	-916896	-77,57	-27,24
– товари*	252052	10,69	391229,5	33,81	139177,5	55,22	23,11
– інші**	911306	38,66	485292	41,93	-426014	-46,75	3,27
Всього оборотний капітал	2357047	100,00	1157304,5	100	-1199742,5	-50,90	x

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

З табл.2.7 видно, що на кінець звітнього року оборотний капітал підприємства зменшився на 1199742,5 тис. грн. або на 50,9 %. На це вплинуло зменшення частини оборотного капіталу, зайнятого у сфері обігу на 1205251,5 тис. грн. або 51,33 %, в т.ч. зменшення дебіторської заборгованості порівняно з попереднім роком на 916896 тис. грн. або 77,57 %, що є негативною характеристикою діяльності підприємства, , однак відбулось збільшення частини оборотного капіталу, розміщеного у виробничій сфері на 5509 тис. грн. або 60,16 %, в тому числі збільшення запасів на 5510,5 тис. грн. або в 1,5 р., не змінилась вартість незавершеного виробництва протягом двох років. На початок звітнього року найбільшу питому вагу в структурі оборотного капіталу займала дебіторська заборгованість (50,15 %), запаси займали 0,16 %, готова продукція не має значення, незавершене виробництво 0,23 %, інші оборотні активи 38,66 % та грошові кошти 0,11 %. На кінець звітнього року відбулися такі зміни: зменшилась частка дебіторської заборгованості до 22,91 %, збільшилась частка незавершеного виробництва до 0,46 %, грошових коштів зменшилась до 0,08 % та зросла частка запасів до 0,8 %, та збільшення інших оборотних активів до 41,93 %.

Аналіз використання оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємства та його окремих елементів здійснюється на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт

про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Аналіз використання оборотних коштів

Показники	Код рядка (алгоритм розрахунку)	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
				абс.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	Ф № 2 р. 2000	1794974	1 761 543	-33431,00	-1,86
2. Середньорічні залишки оборотних коштів, * тис. грн., в т.ч.	р. 1195	1717513	1155255	-562258,00	-32,74
2.1. Запаси*		255838	405895,5	150057,50	58,65
2.2. Кошти в розрахунках*	р.1125÷1155	1442744,5	723598	-719146,50	-49,85
2.3. Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції*	Ф № 1 р.1160, 1165	2485	966	-1519,00	-61,13
2.4. Інші оборотні активи*	Ф № 1 р.1170, 1190	911306	485292	-426014,00	-46,75
3. Кількість днів в періоді	x	360	360	x	x
4. Одноденна виручка, тис. грн..	р. 1 : р. 3	4986,04	4893,18	-92,86	-1,86
5. Потреба в оборотних коштах одного дня, тис. грн.	р. 2 : р. 3	4770,87	3209,04	-1561,83	-32,74
6. Кредиторська заборгованість, тис. грн.	Ф № 1 р.1615	61434,00	67912,00	6478,00	10,54
7. Коефіцієнт оборотності	р.1 : р.2	1,05	1,52	0,48	45,90
8. Коефіцієнт завантаженості	р.2 : р. 1	0,96	0,66	-0,30	-31,46
9. Тривалість 1 обороту, днів, в т.ч.	р.3 : р.7 або р.2 : р.4	344,46	236,10	-108,37	-31,46
9.1. В запасах	р.2.1 : р.4	51,31	82,95	31,64	61,66
9.2. В коштах в розрахунках	р.2.2 : р.4	289,36	147,88	-141,48	-48,89
9.3. В грошових коштах	р.2.3 : р.4	0,50	0,20	-0,30	-60,39
9.4. В інших оборотних коштах	р.2.4 : р.4	182,77	99,18	-83,59	-45,74
10. Економія (надлишок) оборотних коштів, тис. грн.	абс. відхилення по р.9 · р.5 за звітний рік	x	169254,1	x	x
11. Кредиторська заборгованість, враховуючи економію (надлишок) оборотних коштів при умові роботи заводу на рівні попереднього року, тис. грн.	р.10 ± р.6 за звітний рік	x	237166,1	x	x

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Розрахунки, наведені в табл. 2.8, свідчать що ефективність використання оборотних коштів підприємства дещо покращилась, про що свідчить зменшення тривалості одного обороту на 108,37 дні, за рахунок зменшення коефіцієнта зава-

нтаженості на 0,3 і збільшення коефіцієнта оборотності на 0,48. Також позитивним слід відзначити зменшення часу перебування оборотних коштів у розрахунках – на 141,48 дні, проте відбулось збільшення перебування оборотних коштів запасах – на 31,64 дні, в грошових коштах зменшилось на 0,3 дні; в інших оборотних коштах значення зменшилось на 83,59. За даними розрахунками зменшення тривалості обороту на 108,37 днів дозволяє зекономити грошові кошти у сумі 169254,1 тис. грн. Якщо б оборотні кошти використовувались на рівні 2022 року, то кредиторська заборгованість становила б 237166,1 тис. грн.

Аналіз складу, структури та динаміки дебіторської заборгованості підприємства здійснюється підставі даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Аналіз складу, структури та динаміки дебіторської заборгованості

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітного року	на кінець звітного року	на початок звітного року	на кінець звітного року	абсолютне	питомі ваги	в % до величини на початок звітного року	величини зміни дебіторської
Дебіторська заборгованість всього, в тому числі:	1125÷1155	2100103	265150	100	100	-1834953	x	-87,37	100
1.1. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги*	1120, 1125	73995	183000	3,52	69,02	109005	65,49	1,5 р.	-5,94
1.2. Дебіторська заборгованість за розрахунками **: – за виданим авансами	1130÷1145	1108051	29613	52,76	11,17	-1078438	-41,59	-97,33	58,77
– з бюджетом,	1130	13749	29413	0,65	11,09	15664	10,44	1,2 р.	-0,85
– в тому числі з податку на прибуток	1135	176245	100	8,39	0,04	-176145	-8,35	-99,94	9,60
– з нарахов. доходів	1136	0	100	0,00	0,04	100	100	0,00	-0,01
– із внутрішніх розрахунків	1140	-	-	-	-	-	-	-	-
	1145	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3. Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	918057	52537	43,71	19,81	-865520	-23,90	-94,28	47,17

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

З табл. 2.9 видно, що дебіторська заборгованість на кінець звітного року зменшилась на 1834953 тис.грн. або на 87,37 %, що є позитивним показником для

підприємства. На це вплинуло зменшення дебіторської заборгованості за розрахунками на 1078438 тис. грн. або майже на 97,33 % та збільшення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 109005 тис. грн. або в 1,5 р. , інша поточна дебіторська заборгованість на кінець звітного року складає 52537 тис грн. В структурі дебіторської заборгованості найбільшу питому вагу на початок звітного року займала дебіторської заборгованості за розрахунками (52,76 %) , дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги (3,52%), доля та іншої заборгованості склала 43,71 %. На кінець звітного року в структурі дебіторської заборгованості відбулися наступні зміни: зменшилась питома вага заборгованості за розрахунками на 41,59 процентних пунктів, збільшилась заборгованість за товари, роботи, послуги на 65,49 процентні пункти.

Аналіз складу та динаміки джерел формування активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Аналіз складу та динаміки джерел формування активів підприємства

Показники	Код рядка	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
				абс.	%
Всього джерел формування активів, тис. грн.	1900	2648934	1 435 258	- 1213676	-45,82
1. Власний капітал, тис. грн. – в % до усіх джерел	1495	381868	436 729	54861	14,37
1.1. Наявність власних оборотних коштів, тис. грн. – в % до усіх джерел	1495 – 1095	14,42	30,43	16,01	x
1.1.1. Наявність власних оборотних коштів, тис. грн. – в % до усіх джерел	1495 – 1095	-553416	-395347	158069	-28,56
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1595	60565	0	-60565	-100
2.1. Довгострокові зобов'язання, тис. грн. – в % до усіх джерел	1500 ÷ 1515	2,29	0,00	-2,29	x
2.2. Довгострокові забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1520, 1525	-	-	-	-
3. Поточні зобов'язання і забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1695	2206501	998 529	- 1207972	-54,75
3.1. Короткострокові зобов'язання, тис. грн. – в % до усіх джерел	1600, 1610	83,30	69,57	-13,73	x
3.1.1. Короткострокові зобов'язання, тис. грн. – в % до усіх джерел	1600, 1610	79949	63118	-16831	x
–в тому числі короткострокові кредити банків, тис. грн. – в % до усіх джерел	1600	3,02	4,40	1,38	x
–в тому числі короткострокові кредити банків, тис. грн. – в % до усіх джерел	1600	-	-	-	x
–в тому числі короткострокові кредити банків, тис. грн. – в % до усіх джерел	1600	-	-	-	x

Продовження табл. 2.10

Показники	Код рядка	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
3.2. Кредиторська заборгованість, тис. грн.	1605,	434291	248443	-185848	-42,79
– в % до усіх джерел	1615÷1645	16,39	17,31	0,92	x
3.3. Поточні забезпечення, тис. грн.	1660	1224	746	-	-
– в % до усіх джерел		0,05	0,05	-	x
3.4. Інші поточні зобов'язання	1665,1690	-	-	-	
– в % до усіх джерел		-	-	-	x
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття, тис.грн.	1700	-	-	-	-
– в % до усіх джерел		-	-	-	x

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

З табл. 2.10 видно, що зменшення валюти балансу на кінець року на 1213676 тис. грн. сталося за рахунок зменшення довгострокових зобов'язань на 60565 тис.грн. або на 100 %,та зменшення поточних зобов'язань підприємства на 1207972 тис. грн. або на 54,75 % , що позитивно характеризує діяльність підприємства. Також позитивним є збільшення власного капіталу на 54861 тис. грн. або 14,37 %.

У складі пасиву (джерел формування капіталу) на початок попереднього року найбільшу і досить високу питому вагу займає поточні зобов'язання підприємства (83,3 % на початок року та 69,57 % на кінець року). Збільшення питомої ваги власного капіталу на 16,01 % слід охарактеризувати як позитивне явище, тому що воно сталося за рахунок збільшення питомої ваги власних оборотних коштів на 158069 тис. грн. або 28,56 %, що свідчить про зменшення залежності підприємства від позикових коштів.

З табл. 2.11 видно, що власний капітал підприємства на кінець звітного року порівняно з попереднім збільшився на 54861 тис. грн. або на 14,37 %. Це відбулось за рахунок збільшення сталості значення пайового капіталу , зменшення нерозподіленого прибутку на 54861 тис. грн. В структурі власного капіталу на початок попереднього року найбільшу питому вагу займав пайовий капітал 100 %, На кінець року не відбулись зміни – питома вага пайового капіталу складала 100%, відбулось зменшення частки нерозподіленого прибутку(збитку) до 50,93 % .

Таблиця 2.11 – Аналіз складу, структури та динаміки власного капіталу підприємства

Показники	Код рядка	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
				абс.	%
Власний капітал всього, тис. грн., в тому числі:	1495	381868	436 729	54 861	14,37
1. Зареєстрований (пайовий) капітал, тис. грн.	1400	659148	659148	0	0
– в % до власного капіталу		172,61	150,93	-21,68	x
2. Капітал у дооцінках, тис. грн.	1405	-	-	-	x
– в % до власного капіталу		-	-	-	x
3. Додатковий капітал, тис. грн.	1410	-	-	-	x
– в % до власного капіталу		-	-	-	x
4. Резервний капітал, тис. грн.	1415	-	-	-	x
– в % до власного капіталу		-	-	-	x
5. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток), тис. грн.	1420	-277280	-222 419	54 861	19,79
– в % до власного капіталу		-72,61	-50,93	21,68	x
6. Неоплачений капітал, тис. грн.	1425	-	-	-	x
– в % до власного капіталу		-	-	-	x
7. Вилучений капітал, тис. грн.	1430	-	-	-	x
– в % до власного капіталу		-	-	-	x

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Аналіз динаміки рентабельності капіталу підприємства здійснюється за даними форм № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форм № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за два роки за допомогою табл. 2.12.

Таблиця 2.12 – Аналіз рентабельності капіталу підприємства

Показники	Код рядка	2022 рік	2023 рік	Абсол.відхилен.
1. Чистий прибуток (збиток) підприємства, тис. грн.	Ф № 2 р. 2350 (2355)	-187087	54864	241951
2. Середня річна сума капіталу підприємства, тис. грн.*, в тому числі:	Ф № 1 р. 1300	2793143,5	2042096	-751047,5
– основного капіталу*	Ф № 1, р. 1095	997819	883680	-114139
– оборотного капіталу*	Ф № 1 р.1195	1717513	1155255	-562258
в тому числі – власного оборотного капіталу*	Ф № 1 р.1495 – р.1095	-501880,5	-474381,5	27499
3. Рентабельність капіталу, %		-0,0670	0,0269	0,094
4. Рентабельність основного капіталу, %		-0,1875	0,0621	0,250
5. Рентабельність оборотного капіталу, %		-0,1089	0,0475	0,156
6. Рентабельність власного оборотного капіталу, %		0,3728	-0,1157	-0,488

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Аналіз складу, структури та динаміки кредиторської заборгованості підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.13.

Таблиця 2.13 – Аналіз складу, структури та динаміки кредиторської заборгованості

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітного року	на кінець звітного року	на початок звітного року	на кінець звітного року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітного року	в % до величини зміни кредиторської заборгованості
Кредиторська заборгованість всього, в тому числі:	1605÷1645,1690	2205277	997783	100	100	-1207494	x	-54,75	100
1.1. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги*	1605,1615	61434	67912	2,79	6,81	6478	4,02	10,54	-0,54
1.2. Кредиторська заборгованість за розрахунками**:	1610,1620÷1645	452806	243649	20,53	24,42	-209157	3,89	-46,19	17,32
– за довгостроковими зобов'язаннями	1610	79949	63118	3,63	6,33	-16831	2,70	-21,05	1,39
– з бюджетом,	1620	715	859	0,03	0,09	144	0,05	20,14	-0,01
– у т.ч. з податку на прибуток	1621	-	-	-	-	-	-	-	-
– зі страхування	1625	2604	9149	0,12	0,92	6545	0,80	0,00	-0,54
– з оплати праці	1630	803	703	0,04	0,07	-100	0,03	-12,45	34,83
– за одержаними авансами	1635	368735	169820	16,72	17,02	-198915	0,30	-53,95	16,47
– за розрахунками з учасниками	1640	-	-	-	-	-	-	-	-
– із внутрішніх розрахунків	1645	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3. Інші поточні зобов'язання	1690	1691037	686222	76,68	68,77	-1004815	-7,91	-59,42	83,21

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

З табл. 2.13 видно, що зменшення кредиторської заборгованості в звітному році порівняно з попереднім на 1207494 тис. грн.. або на 54,75 %. сталося за рахунок зменшення кредиторської заборгованості за розрахунками на 209157 тис.

грн. або на 21,05 % та зменшення іншої заборгованості – на 1004815 тис. грн. або на 59,42 %.

В структурі кредиторської заборгованості на початок року найбільшу частку займала інша заборгованість – 76,68 %, заборгованість за товари, роботи, послуги – 2,79 %, питома вага заборгованості за розрахунками – 20,53 %.

На кінець року відбулись наступні зміни в структурі кредиторської заборгованості: збільшилась питома вага заборгованості за товари, роботи, послуги до 6,81 %, зменшилась питома вага іншої заборгованості до 68,77 % відповідно, збільшилась питома вага заборгованості за розрахунками до 24,42 %.

Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства можна виконати за на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою табл. 2.14.

З табл. 2.14 видно, що на кінець звітного року сталося перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською на 669515 тис. грн.. за рахунок перевищення іншої заборгованості на 633685 тис. грн.

Таблиця 2.14 – Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства

Показники	Дебіторська заборгованість, тис. грн.	Кредиторська заборгованість, тис. грн.	Перевищення заборгованості	
			дебіторської	кредиторської
1. Заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	183000	67912	115088	
2. За розрахунками*:				
– з бюджетом,	100	859		759
– у т.ч. з податку на прибуток	100		100	
– за виданими авансами	29413		29413	
– зі страхування		9149		9149
– з оплати праці		703		703
– за одержаними (отриманими) авансами		169820		169820
– за розрахунками з учасниками				0
– із внутрішніх розрахунків				0
3. Інші види заборгованості	52537	686222		633685
Всього	265150	934665		669515

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

2.3. Аналіз фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності та фінансових результатів підприємства

Аналіз фінансової стійкості підприємства за узагальнюючими показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.15.

Таблиця 2.15 – Аналіз фінансової стійкості підприємства за узагальнюючими показниками

Показники	Сума, тис.грн.		
	на початок 2022 року	на кінець 2022 року	на кінець 2023 року
1. Власний капітал (1495)	381868	436 729	30 517
2. Необоротні активи (1095)	935284	832076	4 545
3. Наявність власних оборотних коштів (1495-1095)	-553416	-395347	25972
4. Короткострокові кредити банків (1600)	0	0	0
5. Загальна величина джерел формування запасів (ряд. 3 + ряд. 4)	-553416	-395347	25972
6. Запаси (1100)	510140	301651	4 293
7. Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів(ряд. 3 – ряд. 6)	-1063556	-696998	21679
8. Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини джерел формування запасів (ряд. 5 – ряд. 6)	-1063556	-696998	21679
9. Джерела, що послаблюють фінансову напругу (р. 1615)	61434	67912	1 188
10. Тип фінансової ситуації на підприємстві	абс. Не ст.	абс. Не ст.	абс. ст.

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

За даними табл. 2.15 можна зробити висновок, що на кінець звітного року на підприємстві склалася абсолютно стійка фінансова ситуація. Адже, всі запаси підприємства покриваються власними оборотними коштами, тобто підприємство не залежить від зовнішніх кредиторів, хоча використовує зовнішні джерела коштів для операційної діяльності.

Аналіз фінансової стійкості підприємства за частковими показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.16.

Значення коефіцієнта автономії впродовж двох років є нижчим від норми, що свідчить про залежність від зовнішніх кредиторів.

На початок 2022 року підприємство залучало на кожну гривню власного капіталу 6 коп., кінець –5 коп. коштів, а на кінець 2023 року – 32 коп., що свідчить про залежність від зовнішніх фінансових джерел, що негативно характеризує діяльність підприємства.

Таблиця 2.16 – Аналіз фінансової стійкості підприємства за частковими показниками

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	На початок 2022 року	На кінець 2022 року	На кінець 2023 року	Нормативне значення
1. Коефіцієнт автономії ($K_{авт}$)		0,1309	0,1636	0,0213	більше 0,5
2. Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів ($K_{ф}$)		6,0946	5,1910	32,7204	менше 1,0
3. Наявність власних оборотних коштів ($OK_{вл}$)	1495 – 095	-553416	-395347	25972,0	збільшення
4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу ($K_{ман}$)		-1,449	-0,905	0,8511	0,4...0,6
5. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами (K_3)		-0,2981	-0,2280	0,0431	0,1

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Розрахункове значення наявності власних оборотних коштів на початок звітного року збільшується порівняно з попереднім, що позитивно характеризує діяльність підприємства. Розрахункове значення коефіцієнта маневреності за досліджуваний період знаходиться не в межах норми. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами є значно нижчим від норми, що свідчить про не стійку фінансову ситуацію на підприємстві.

З табл.2.17 видно, що баланс підприємства на початок і на кінець року не є абсолютно ліквідним, через те, що: сума найбільш термінових зобов'язань перевищує найбільш ліквідні активи, що є негативним для підприємства:

а) на початок року:

$$A_1 < P_1$$

$$A_2 > P_2$$

$$A_3 > P_3$$

$$A_4 < P_4$$

б) на кінець року:

$$A_1 < P_1$$

$$A_2 > P_2$$

$$A_3 > P_3$$

$$A_4 < P_4$$

Аналіз ліквідності підприємства за відносними показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» (табл. 2.18).

Таблиця 2.17 – Розрахунок абсолютних показників для аналізу ліквідності балансу звітного року

Показники активу балансу	Сума, тис.грн.		Показники пасиву балансу	Сума, тис.грн.		Платіжний результат, тис.грн.	
	на початок року	на кінець року		на початок року	на кінець року	на початок року	на кінець року
A_1 –Найбільш ліквідні активи (1160+1165)	206	1726	P_1 – Найбільш термінові зобов'язання (1605+1615÷1660++1690+1700)	212655 2	93541 1	21263 46	93368 5
A_2 –Активи, які можна реалізувати швидко (1120÷1155+1190)	12001 42	296 643	P_2 – Короткострокові пасиви (1600+1610)	79949	63118	11201 93	- 23352 5
A_3 – Активи, які можна реалізувати повільно (1100+1110+1170++1200)	51330 2	30481 3	P_3 – Довгострокові пасиви (1500÷1520)	60565	0	- 45273 7	- 30481 3
A_4 – Активи, реалізація яких пов'язана з труднощами (1095)	93528 4	83207 6	P_4 - Постійні пасиви (1495+1665+1525+1526)	381868	436 729	55341 6	- 39534 7
<i>Баланс</i>	26489 34	14352 58	<i>Баланс</i>	264893 4	14352 58	-	-

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Таблиця 2.18 – Аналіз ліквідності підприємства за відносними показниками

Коефіцієнти ліквідності підприємства	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Норма	Розрахункові значення			Відхилення
			На початок 2022 року	На кінець 2022 року	На кінець 2023 року	
а	б	в	1	2	3	3-2
1. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	$\frac{1195+1200}{1695}$	= 2,0	0,85	0,79	0,60	-0,18
2. Коефіцієнт швидкої (критичної) ліквідності	$\frac{1195+1200-1100-1110}{1695}$	1,0	0,85	0,55	0,30	-0,25
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{1160+1165}{1695}$	> 0,2 [0,25... 0,35]	0,002	0,0001	0,002	0,00

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

З табл. 2.18 видно, що коефіцієнт покриття поточних зобов'язань усіма поточними активами впродовж двох років спостерігається зниження нормативного значення, що свідчить про не достатній рівень платоспроможності.

Значення коефіцієнта швидкої ліквідності в попередньому та в звітному році є нижчим від нормативного значення, до того ж зниження даного показника в звітному році свідчить про погіршення платоспроможності підприємства.

Впродовж двох років значення коефіцієнта абсолютної ліквідності зменшувалися не в межах рівня, наближеного до норми, до того ж на кінець звітного року знизилось нижче норми, що свідчить про погіршення підприємством грошової платоспроможності. Слід відзначити, що на кінець звітного року, ситуація погіршилась.

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства здійснюють за допомогою даних форм № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Таблиця 2.19 – Аналіз складу, динаміки та структури фінансових результатів діяльності підприємства

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	2022 рік		2023 рік		Відхилення	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
1. Фінансовий результат від реалізації продукції	2000-2050-2130-2150	-152956	81,76	71125	129,65	224081	47,89
2. . Фінансовий результат від іншої операційної діяльності	2120-2180	139177	-74,39	-6238	-11,37	-145415	63,02
3. Фінансовий результат від операційної діяльності	2190 (2195)	-13779	7,37	64887	118,28	78666	В 1,1 р.
4. Фінансовий результат від інвестиційної та фінансової діяльності	2200 + 2220 – –2250 –2255	-24008	12,83	-10026	-18,28	13982	-31,11
5. Фінансовий результат іншої діяльності	2240 – 2270	-149300	79,80	0	0,00	149300	-79,80
6. Фінансові результати від звичайної діяльності	2290 (2295)	-187087	100	54861	100	241948	-1,3 р.

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Аналіз формування та динаміки фінансового результату від основної операційної діяльності (реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)) проводиться на підставі даних форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.20.

Таблиця 2.20– Аналіз формування та динаміки фінансових результатів підприємства від основної операційної діяльності

Показники	Алгоритм розрахунку за кодомрядка	2022 рік, тис. грн.	2023 рік, тис. грн.	Відхилення	
				тис. грн.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1794974	1 761 543	-33431	-1,86
2. Собівартість реалізованої продукції	2050	1637981	1 606 048	-31933	-1,95
3. Адміністративні витрати	2130	7786	8621	835	10,72
4. Витрати на збут	2150	302163	75749	-226414	-74,93
5. Фінансовий результат від основної операційної діяльності	2000-2050- 2130-2150	-152956	71125	224081	1,5 р.

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

За даними табл. 2.20 видно, що в звітному році фінансовий результат від основної операційної діяльності збільшився на 224081 тис. грн. або в 1,5 рази та став прибутком у звітному році, хоча деякі показники зменшились у своєму значенні у звітному році. Це відбулося за рахунок того, що чистий дохід зменшився на 33431 тис.грн. або на 1,86 % та зменшилась собівартість реалізованої продукції на 31933 тис. грн. або 1,95 %, адміністративні витрати зросли на 835 тис. грн. або 10,72 % , зменшились витрати на збут –на 226414 тис.грн. або 74,93 %.

Аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від іншої операційної діяльності проводиться даними форми №5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою табл.2.21.

З табл. 2.21 видно, що фінансовий результат від іншої операційної діяльності в звітному році порівняно з попереднім роком зменшився на 143734 тис. грн. або в 1,03 рази. Це сталося за рахунок зменшення інших операційних доходів і витрат на 143523 тис. грн. або в 1,03 раз .

Таблиця 2.21 – Детальний аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від іншої операційної діяльності

Показники	2022 рік				2023 рік				Відхилення	
	доходи	витрати	Фінансовий результат		доходи	витрати	Фінансовий результат		абс.	%
			тис. грн.	%			тис. грн.	%		
1. Операційна оренда активів	--	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Операційна курсова різниця	1033	19	1014	0,73	2032	790	1242	-27,25	228	22,49
3. Реалізація інших необоротних активів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Штрафи, пені, неустойки	0	2	-2	0,00	0	441	-441	9,68	-439	21950
5. Утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Інші операційні доходи і витрати	154831	16666	138165	99,27	8000	13358	-5358	117,58	-143523	-1,03 р.
Всього фінансовий результат від іншої операційної діяльності	155864	16687	139177	100	10032	14589	-4557	100	-143734	-1,03 р.

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Аналіз формування чистого прибутку підприємства проводиться на підставі даних форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.22.

Таблиця 2.22 - Аналіз формування чистого прибутку

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
				абс.	%
1. Фінансовий результат від звичайної діяльності, тис.грн.	2290 (2295)	-187087	54861	241948	1,3 р.
2. Витрати (дохід) з податку на прибуток, тис.грн.	2300	-	-	-	-
3. Чистий прибуток, тис.грн.	2290(2295)± ±2300	-187087	54861	241948	1,3 р.

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

З табл. 2.22 видно, що сума чистого прибутку підприємства в звітному році збільшилась на 241948 тис. грн. або в 1,3 р. На це вплинула відсутність витрат з податку на прибуток та ріст фінансового результату від звичайної діяльності (в 1,3 р.) Дана ситуація позитивно характеризує діяльність підприємства.

Аналіз рентабельності виробництва здійснюють за даними форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та № 2«Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.23.

Таблиця 2.23 - Аналіз рентабельності виробництва

Показники	Алгоритм розрахунку	2022 рік	2023 рік	Абс.відхил.
1. Фінансовий результат від звичайної діяльності, тис.грн.	форма№2 р.2290 (2295)	-187087	54861	241948
2. Середня річна вартість основних засобів, тис.грн.	форма№1 р.1011*	1601775	1503422	-98353
3. Середня річна вартість оборотних коштів, тис.грн.	форма№1 р.1195*	1717513	1155255	-562258
4. Загальна величина виробничих фондів підприємства, тис. грн.	р. 2 + р. 3	3319288	2658677	-660611
5. Рентабельність виробництва, %	р.1: р.4*100%	-5,64	2,06	7,70

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

За даними табл. 2.23 можна зробити висновок, що рентабельність виробництва зросла в звітному році порівняно з попереднім на 7,7 % пункти, на це вплинуло зростання фінансового результату від звичайної діяльності на 241948 тис. грн. Проте негативним для підприємства є збільшення загальної величини виробничих фондів на 660611 тис. грн., середньої річної вартості основних засобів на 98353 тис. грн. та середньої річної вартості оборотних коштів на 562258 тис. грн.

$$1) (54861/(1601775+1717513))*100-(187087/(1601775+1717513))*100 = 7,28 \%$$

Отже, за рахунок збільшення фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування на 241948 тис. грн. рівень рентабельності зріс на 7,28 % пунктів.

$$2) (54861/(1503422 + 1717513))*100-(54861/(1601775+1717513))*100 = 0,05 \%$$

З розрахунків видно, що зменшення вартості основних засобів на 98353 тис. грн. збільшило рентабельність виробництва на 0,05 % пунктів.

$$3) (54861/(1503422 + 1155255))*100-(54861/(1503422 + 1717513))*100 = 0,36 \%$$

Розрахунки показали, що зменшення середньої річної вартості оборотних коштів на 562258 тис. грн. викликало ріст рентабельності на 0,36 процентних пункти.

Загальний вплив факторів становить 7,7 процентних пункти.

$$7,28 + 0,05 + 0,36 = 7,7$$

Аналіз ймовірності банкрутства підприємства

Аналіз ймовірності банкрутства підприємства здійснюють за допомогою даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності». Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за двох факторною моделлю Альтмана здійснюється за допомогою формули 1.

$$Z = -0.3877 - 1.0736 \cdot K_{пл} + 0579 \cdot \frac{ПК}{П} \quad (1)$$

де Z – показник ймовірності банкрутства

$K_{пл}$ – коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)

ПК – позиковий капітал (ф. №1, 1595+1695+1700)

П – сума пасивів (ф. №1, р. 1900)

Якщо $Z > 0$, констатується високий рівень банкрутства, при $Z < 0$ – низький.

$$Z_{з.р.} = -0,3877 - 1,0736 * 0,6 + 0,579 * ((998529)/1435258) = - 0,633$$

$$Z_{п.р.} = -0,3877 - 1,0736 * 0,79 + 0,579 * ((60565 + 2206501)/2648934) = - 0,736$$

З розрахунків видно, що $Z < 0$, це свідчить, що ймовірність банкрутства для підприємства низька, а в звітному році порівняно з попереднім показник збільшився і складає більшу величину і дорівнює – 0,633, що трохи негативно характеризує діяльність підприємства та свідчить про погіршення його діяльності.

Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Спрінгейта здійснюється за допомогою формули 2.

$$Z = 1,03A + 3,07B + 0,66C + 0,4D, \quad (2)$$

Таблиця 2.24 - Загальна оцінка ймовірності банкрутства ТОВ «ЕЛЕВАТОР - АГРО» відповідно до моделі Спрінгейта.

Цільові показники	Порядок розрахунку	Алгоритм розрахунку
A	$\frac{\text{Робочий капітал}}{\text{Загальна вартість активів}} ;$	р. 1195+1200 ф.№1
		р. 1300 ф.№1
B	$\frac{\text{Прибуток до сплати податків та відсотків}}{\text{Загальна вартість активів}} ;$	р.2290 (2295) ф.№2
		р. 1300 ф.№1
C	$\frac{\text{Прибуток до сплати податків}}{\text{Короткострокова заборгованість}} ;$	р.2290 (2295) ф.№2
		р. 1695 ф.№1
D	$\frac{\text{Обсяг продажу}}{\text{Загальна вартість активів}} .$	р.2000 ф.№2
		р. 1300 ф.№1

Цільові показники	Попередній рік	Звітний рік
A	0,647	0,420
B	-0,0670	0,027
C	-0,085	0,055
D	0,678	1,227
Z	0,676	1,043

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Відповідно до розрахунків, можна зробити висновок, що $Z_{2022 \text{ р.}}=0,676$, $Z_{2023 \text{ р.}}= 1,043$, ці показники значно перевищують нормативне значення - 0,862, отже, підприємству не загрожує банкрутство. В звітному році порівняно з попереднім показник збільшився на 1,039. Це позитивно характеризує діяльність підприємства. Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за системою показників Бівера здійснюється за даними форм №1 «Баланс» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл.2.25.

За даними табл. 2.25 можна зробити висновок, що на підприємстві склалася не стійка фінансова ситуація, адже і в попередньому, і в звітному році майже всі показники відносилися до 2 групи, крім показника концентрації позикового капіталу, який відноситься до 1 групи. Проте в звітному році ситуація на підприємстві дещо погіршилась, адже відбулося зменшення деяких показників, що в деякій мірі негативно характеризує діяльність підприємства. Що свідчить про послаблення фінансової ситуації на підприємстві відносно попереднього року.

Таблиця 2.25 – Система показників Бівера

Показники	Алгоритм розрахунку	Рекомендовані значення показників		
		Група I – стійкий фінансовий стан	Група II – за 5 років до банкрутства	Група III – за рік до банкрутства
1. Коефіцієнт Бівера	$\frac{\text{р.}(2350+2215) \text{ ф. №2}}{\text{р.} (1595+1695+1700) \text{ ф. №1}}$	0,4 – 0,45	0,17	-0,15
2. Коефіцієнт поточної ліквідності	см. табл.. 2.17	$\leq 3,2$	$\leq 2,0$	$\leq 1,0$
3. Рентабельність капіталу за чистим прибутком	см. табл.. 2.26	6-8	4	-22
4. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$\frac{\text{р.} (1595+1695+1700) \text{ ф. №1}}{\text{р.} 1900 \text{ ф. №1}}$	$\leq 0,37$	$\leq 0,50$	$\leq 0,80$
5. Коефіцієнт покриття активів власним оборотним капіталом	$\frac{\text{р.}(1495 - 1095) \text{ ф. №1}}{\text{р.} 1300 \text{ ф. №1}}$	0,4	$\leq 0,30$	$= 0,06$

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Таблиця 2.26 – Система показників Бівера

Показники	2022 рік	2023 рік	Значення показників	
			Попер. рік	Звітн. рік
1. Коефіцієнт Бівера	-0,083	0,05	1	2
2. Коефіцієнт поточної ліквідності	0,79	0,60	3	3
3. Рентабельність капіталу за чистим прибутком	-0,0670	0,0269	2	2
4. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,86	0,70	1	1
5. Коефіцієнт покриття активів власним оборотним капіталом	-0,15	0,02	2	2

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Аналіз ділової активності підприємства

Аналіз ділової активності підприємства здійснюють за допомогою даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Таблиця 2.27 – Аналіз показників ділової активності підприємства

Показники	Код рядка	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
				абс.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	Ф № 2 р. 2000	1794974	1 761 543	-33431	-1,86
2. Прибуток (збиток) до оподаткування, тис. грн.	Ф № 2 р. 2290 (2295)	-187087	54861	241948	1,3 р.
3. Середній розмір капіталу*, тис. грн.	Ф № 1 р. 1300	2648934	1435258	-1213676	-45,82

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Розрахунки, які наведені в табл. 2.27 свідчать про погіршення ефективності господарської діяльності підприємства. Адже, авансований капітал зменшився на 1213676 тис. грн. або 45,82 %, чистий дохід від реалізації продукції зменшився на 33431 тис. грн. або 1,86 %. В попередньому році підприємство мало збиток від звичайної діяльності до оподаткування, який в звітному році став прибутком та збільшився на 2241948 тис. грн. або в 1,3 р.

Співвідношення між зазначеними показниками діяльності підприємства має наступний вид:

$$T_{П} > T_{Р} > T_{СК} > 100 \%,$$

$$1,3 \text{ р.} > -1,86 > -45,82 > 100 \%$$

З даної нерівності видно, що виконується вся нерівність, що позитивно характеризує діяльність підприємства, що свідчить про те, що економічний потенці-

ал підприємства збільшується, масштаби його діяльності ростуть, а темпи зростання показників вищі за 100 %, що є позитивною характеристикою діяльності підприємства. Аналіз розрахункових показників ділової активності підприємства виконано в табл. 2.28.

Таблиця 2.28 – Аналіз розрахункових показників ділової активності підприємства

Показники	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
			абс.	%
<i>Вихідні показники</i>				
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	1794974	1761543	-33431	-1,86
2. Повна собівартість реалізованої продукції	1637981	1606048	-31933	-1,95
3. Середня річна вартість всього вкладеного капіталу, тис. грн.	2793143,5	2042096	-751047,5	-26,89
4. Середня річна вартість власного капіталу, тис. грн.	-501880,5	-474381,5	27499	-5,48
5. Середня річна вартість основного капіталу, тис. грн.	997819	883680	-114139	-11,44
6. Середня річна вартість оборотного капіталу, тис. грн.	1717513	1155255	-562258	-32,74
7. Середня річна вартість власного оборотного капіталу, тис. грн.	1717513	1155255	-562258	-32,74
8. Середня річна вартість запасів, тис. грн.	301651	4293	-297358	-98,58
9. Середня річна вартість дебіторської заборгованості, тис. грн.	1182046	265150	-916896	-77,57
10. Середня річна вартість готової продукції, тис. грн.	-	-	-	-
11. Середня річна вартість кредиторської заборгованості, тис. грн.	2205277	1601530	-603747	-27,38
12. Валовий прибуток, тис. грн.	156993	155495	-1498	-0,95
13. Чистий прибуток, тис. грн.	-187087	54861	241948	-129,32
14. Коефіцієнт оборотності всього вкладеного капіталу	0,64	0,86	0,22	+
15. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	-3,58	-3,71	-0,14	-
16. Коефіцієнт оборотності оборотного капіталу	1,05	1,52	0,48	+
17. Середній термін обороту оборотного капіталу, днів	344,46	236,10	-108,37	-
18. Коефіцієнт оборотності власного оборотного капіталу	0,95	1,39	0,44	+
19. Коефіцієнт оборотності запасів	5,43	374,11	368,7	+
20. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1,52	6,64	5,1	+

Продовження табл. 2.28

Показники	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
			абс.	%
21. Середній термін обороту дебіторської заборгованості, днів	237,07	54,19	-182,9	-
22. Коефіцієнт оборотності готової продукції	-	-	-	x
23. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,81	1,10	0,3	+
24. Середній термін обороту кредиторської заборгованості, днів	442,29	327,30	-115,0	-
25. Рентабельність всього вкладеного капіталу, %	-0,0670	0,0269	0,0938	+
26. Рентабельність власного капіталу, %	-7,0511	1,9532	9,004	+
27. Рентабельність основного капіталу, %	-0,1875	0,0621	0,250	+
28. Рентабельність оборотного капіталу, %	-0,1089	0,0475	0,156	+
29. Рентабельність власного оборотного капіталу, %	0,3728	-0,1157	-0,488	-
30. Коефіцієнт сталості економічного росту	-3,58	-3,71	-0,1	-

Джерело: розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності підприємства та методичним підходом [36,78]

Розрахунки, які наведені в табл. 2.28 свідчать доволі слабкий рівень ділової активності підприємства. Хоча відбулась позитивна зміна більшості показників, що характеризують ділову активність підприємства.. Це свідчить про ефективність вкладення фінансових ресурсів у формування активів підприємства.

Також можна сказати, що в звітному році порівняно з попереднім зменшився термін обороту оборотного капіталу на 108,37 днів, збільшився термін обороту дебіторської заборгованості на 5,1 днів, зросли майже всі показники рентабельності, що свідчить про ефективність використання капіталу підприємства та позитивно характеризує його діяльність.

Коефіцієнт стійкості економічного зростання в звітному році порівняно з попереднім зменшився на 0,1 процентних пункти, що свідчить про уповільнення темпів збільшення власного капіталу за рахунок фінансово-господарської діяльності.

Всі наведені показники свідчать про доволі не стійку фінансову ситуацію на підприємстві, проте є ряд показників які характеризують про покращення фінансового становища підприємства.

Висновки до другого розділу

Звітність підприємства є ключовим джерелом інформації для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства. Фінансова звітність відображає як фінансовий стан підприємства, так і результати його фінансової та операційної діяльності та показує грошові потоки, які покращують або погіршують фінансові результати діяльності підприємства. Фінансова звітність дозволяє не тільки оцінити фінансову та операційну діяльність підприємства, але й вивчити та проаналізувати механізми управління капіталом та прибутком, що завжди важливо для акціонерів, потенційних інвесторів та ділових партнерів компанії.

Фінансова звітність відображає поточний фінансовий стан і результати фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання або результати його діяльності та фінансовий стан за попередні періоди. Однак на її основі можна не лише зробити висновки про результати діяльності підприємства в минулому, але й оцінити перспективи розвитку в майбутньому та розробити заходи для покращення операційної діяльності в майбутньому. Це свідчить про те, що фінансова звітність є необхідною і важливою частиною інформаційного забезпечення як фінансового менеджменту в цілому, так і окремих його складових, зокрема фінансового аналізу, фінансового планування та прогнозування. Поєднання шести форм звітності надає інформацію про всі види діяльності (операційну, фінансову, інвестиційну) підприємства, стан його майна, фінансові ресурси, результати виробництва та грошові потоки, які забезпечують цю діяльність (Додаток І).

Аналіз фінансової звітності передбачає: первинну (загальну) оцінку фінансового стану підприємства; аналіз платоспроможності та фінансової стійкості підприємства; аналіз використання капіталу; аналіз кредитоспроможності та ліквідності балансу підприємства; аналіз ризиків; аналіз оборотності оборотних коштів; оцінку потенційного банкрутства; аналіз прибутковості (рентабельності); аналіз валютної самодостатності; аналіз рівня самофінансування; оцінку привабливості інвестицій в підприємство; аналіз фінансових результатів діяльності підприємства та ін.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ДОСТОВІРНОСТІ ПОКАЗНИКІВ ЗВІТНОСТІ ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

3.1. Облікова політика підприємства та особливості формування звітності підприємства

Бухгалтерський облік фіксує весь виробничий процес на підприємстві та дозволяє відстежувати зміни у виробництві. Загальні витрати використовуються для визначення собівартості продукту. Це допомагає контролювати продуктивність і прибутковість всього підприємства.

Облікова політика ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» сформована відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16 липня 1999 року та вимог Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Облікова політика Товариства сформована за принципами прозорості, актуальності, порівнянності, надійності, обачності, достовірності, повноти висвітлення, превалювання сутності над формою, послідовності, нарахування і відповідності доходів і витрат, періодичності, єдиного грошового вимірника та історичної (фактичної) собівартості, за винятком певних фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю.

Бухгалтерський облік ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» ведеться відповідно до Наказу про облікову політику №98/1 від 31 грудня 2020 року фрагмент якого представлено в додатку К.

Відповідно до вимог Закону України № 996-XIУ "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р., Державних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та Наказу про організаційну структуру ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО», функції ведення бухгалтерського обліку та складання звітності виконує бухгалтерія під керівництвом головного бухгалтера.

Бухгалтерія відповідає за фінансове планування та прогнозування, що передбачає визначення потреби компанії у фінансових ресурсах в обсязі, необхідному для реалізації плану економічного та соціального розвитку, а також пошук резервів для збільшення прибутковості та підвищення рентабельності компанії.

Основні завдання відділу:

- виконує необхідні розрахунки, на основі яких вносить пропозиції керівництву компанії щодо розподілу наявних фінансових ресурсів між виробничими підрозділами та функціональними відділами;
- складання поточних і оперативних фінансових планів та інших плано-

вих фінансових документів, формування резервів збільшення прибутку та інших фінансових ресурсів для забезпечення потреб компанії в коштах на фінансування виробництва, капітальних вкладень і соціальних потреб;

- контроль за виконанням показників фінансового плану в підрозділах і в компанії в цілому, а також за використанням фінансових ресурсів на невиробничі витрати;

- оперативний контроль надходження коштів від реалізації продукції (робіт, послуг), своєчасне проведення розрахунків з постачальниками та споживачами

- забезпечення виконання компанією фінансових зобов'язань перед бюджетом, своєчасна сплата податків та інших (неподаткових) платежів до бюджетних фондів, банків, постачальникам, працівникам та службовцям;

- комплексний аналіз діяльності компанії та її бізнес-підрозділів з метою виявлення причин неефективної роботи.

ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» використовує план рахунків 1-го, 2-го та 3-го рівнів. Бухгалтерський облік автоматизований з використання програми 1С. Використання автоматизованого обліку дозволяє повністю виключити помилки (перенесення даних з однієї книги в іншу), оскільки в автоматизованому обліку ведеться тільки одна книга, всі інші створюються автоматично і немає ризику помилки при перенесенні даних між книгами.

На підставі введених операцій програма формує звіти синтетичного обліку та різні супровідні документи, в тому числі оборотно-сальдову відомість за рахунком і субрахунком; аналіз рахунку за підсумками та його кореспонденцію з відповідними рахунками; оборот і сальдо за дебетом і кредитом рахунку та оборот і сальдо рахунку за відповідний період; журнал-ордер і звіт за рахунком; зведені проводки за відповідною кореспонденцією; аналіз рахунку за датою; звіт за журналом-ордером - вибірка проводок за конкретними рахунками, кореспонденціями та іншими ознаками; картка рахунку і всі проводки за цим рахунком.

Весь аналітичний облік в компанії ведеться в грошовому та, за необхідності, в натуральному вираженні. Для підтримки такого обліку програма дозволяє вести необмежену кількість довідників об'єктів аналітичного обліку (субконто): по товарах, матеріалах, організаціях, працівниках, основних засобах тощо.

Відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", з метою створення необхідних умов для належного ведення

бухгалтерського обліку керівник підприємства забезпечує виконання всіма службами, підрозділами та працівниками законних вимог головного бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення, подання первинних документів для обробки та обліку; надання повної та своєчасної інформації про господарські операції, взаємозаліки або технічний характер операцій. На рис. 3.1 узагальнено вимоги законодавства щодо організації обліку у ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

Рис. 3.1- Організація обліку у ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

Відповідальність за достовірність записів у бухгалтерських документах покладається на працівника, який їх підготував і підписав. Не допускаються необґрунтовані виправлення в первинних документах, регістрах і рахунках. Документи, що оформляють касові та банківські операції, в яких допущені помилки або виправлення, не приймаються до виконання та обліку. Помилки в інших документах, облікових регістрах і рахунках можуть бути виправлені способом виправлення або анулювання.

Звітність відіграє важливу роль в економічному розвитку країни, оскільки інформація, що міститься у звітності, використовується як для економічного аналізу діяльності підприємства та управління ним, так і для накопичення та узагальнення інформації про масштаби сектору економіки, його діяльність та весь економічний механізм країни. Ринкова економіка висуває високі вимоги до побудови та ефективного використання показників звітності, глибини економічного, фінансового та стратегічного аналізу і прогнозування майбутнього розвитку суб'єктів господарювання.

Базуючись на даних бухгалтерського обліку як безперервної, повної і суворо документованої системи господарських операцій, звітність відображає і дає змогу оцінити результати діяльності, фактори, що спричинили відхилення від бізнес-планів (виробничих, фінансових, стратегічних), а також виявити внутрішні резерви підвищення ефективності роботи окремих підприємств і національної економіки в цілому.

ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» виконує всі вимоги складових звітності підприємства а саме такі:

- ✓ звітність повинна складатися і надаватися користувачам на періодичній основі та відображає діяльність підприємства за певний період, який називається звітним періодом;

- ✓ зміст і формат інформації, що подається у звітності, як правило, визначається користувачами цієї інформації. Форми звітності мають вступну, основну та допоміжну частини, а деякі форми звітності можуть мати додатки;

- ✓ визначаються елементи звітності: користувачі звітності, суб'єкти звітності, перелік форм звітності, структура та зміст форм звітності, строки подання звітності тощо

- ✓ технологія складання звітності: порядок підготовки інформації, заповнення рядків форм звітності, перевірки заповнених форм та подання звітів;

- ✓ інформаційною базою для будь-якого звіту є дані бухгалтерського обліку;
- ✓ подання звітності забезпечує респонденту можливість виправлення помилок у звітності та внесення змін до раніше поданої звітності;
- ✓ підготовлена та заповнена форма звітності підписується керівником підприємства та головним бухгалтером;
- ✓ звіт готується щонайменше у двох примірниках, один з яких залишається на підприємстві, а інший передається користувачеві та зберігається у нього; найчастіше на обох примірниках ставиться відмітка про отримання, щоб перевірити, що адресат отримав копію звіту; обидва примірники форми звіту є автентичними і мають однакову юридичну силу;
- ✓ законодавство встановлює строки зберігання бланків звітності;
- ✓ передбачена відповідальність за недостовірне та несвоєчасне подання звітності.

Складанням фінансової звітності завершується цикл обробки облікових даних за допомогою інструментів бухгалтерського обліку (додаток Л). Бухгалтерський облік досліджуваного підприємства одночасно формує інформацію в системах бухгалтерського, фінансового, податкового, управлінського (внутрішньогосподарського) та статистичного обліку. Перелік звітності, яку укладає та подає ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» відображено в таблиці 3.1

Таблиця 3.1 - Строки подання та базовий період для фінансової та податкової звітності у ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

Звітність	Строк подання звітності після звітного періоду	Звітний період
Баланс (Звіт про фінансовий стан)	30 60	квартальна, річна
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	30 60	квартальна, річна
Звіт про рух грошових коштів	60	річна
Звіт про власний капітал	60	річна
Примітки до фінансових звітів	60	річна
Декларація з податку на прибуток	40 60	квартальна, річна
Декларація з податку на додану вартість	20	місячна
Податкова декларація з екологічного податку	40	квартальна
Податкова декларація з рентної плати	40	квартальна

Продовження табл. 3.1.

Звітність	Строк подання звітності після звітного періоду	Звітний період
Податкова декларація з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	До 20.02	річна
Податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності)	До 20.02	річна
Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску	40	квартальна

Воєнний стан в Україні містить низку базових вимог до фізичних та юридичних осіб, а також може чинити вплив на права й свободи громадян і бізнесу. Господарська діяльність підприємств зазнає суттєвих ризиків з різних векторів – від неможливості здійснювати діяльність у зоні найбільшої військової небезпеки до проблем з логістикою та сировинними ринками.

Усі вищезазначені обставини об'єктивно мають безпосередній вплив на облік і звітність, завдання яких фіксувати факти господарської діяльності підприємства вже за нових умов. У контексті організації обліку та складання звітності воєнний стан можна розглядати як обставини непереборної сили, тобто форс-мажор. Закон про торгово-промислові палати в Україні розглядає форс-мажорні обставини як такі, що є надзвичайними та невідворотними. Найважливіша риса форс-мажору під час здійснення господарської діяльності – його здатність унеможлилювати як виконання зобов'язань (усіх або частини), передбачених умовами певного договору, так і обов'язків підприємства, визначених законодавчими та іншими нормативними актами (зокрема перед податковими органами).

Загроза війни беззаперечно є в переліку таких обставин. Підтверджують ці висновки і роз'яснення від Торгово-промислової палати. Зокрема, у листі від 28.02.2022 р. офіційно засвідчено, що військова агресія росії проти України є форс-мажором. Відповідно, за цих умов є правові підстави для звільнення від відповідальності за невиконання окремих зобов'язань (у т. ч. і несвоєчасне подання фінансової звітності), спричинене впливом форс-мажору.

Безпосередніми наслідками зовнішньої військової агресії є погіршення економічного середовища та поглиблення економіко-політичної невизначеності. Це безумовно призвело до зменшення доходів та грошових потоків Товариства

за підсумками 2022 року. Проте наразі немає підстав вважати, що діяльність Товариства не може бути продовжена на безперервній основі.

3.2 Процедури та організаційні аспекти підготовки річної фінансової звітності ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

Процедура складання звітності, зокрема фінансової, нерозривно пов'язана з системою бухгалтерського обліку, оскільки є завершальним етапом у технології облікового процесу. Ефективність бухгалтерського обліку, яка відображається у своєчасності та достовірності звітної інформації, є наслідком належної організації облікового процесу в цілому, в тому числі й етапу складання звітності. Організація складання фінансової звітності регламентується низкою нормативних документів, які визначають перелік та зразки форм, методи та способи складання, терміни подання тощо. Порядок подання фінансової звітності затверджено Постановою Кабінету Міністрів України № 419 від 28 лютого 2000 року (зі змінами та доповненнями). Порядок поширюється на всіх юридичних осіб, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які відповідно до законодавства зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність.

Відповідно до пункту 12 Концептуальної основи фінансової звітності, компанії зобов'язані проводити інвентаризацію активів і зобов'язань перед складанням річної фінансової звітності. Для проведення інвентаризації в ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» наказом директора створено постійно діючі інвентаризаційні комісії, до складу яких входять керівники підрозділів та головний бухгалтер. Інвентаризаційну комісію очолює директор або його/її заступник. Щороку керівник підприємства своїм наказом визначає дати початку та закінчення інвентаризації, а також об'єкти, що підлягають інвентаризації. Інвентаризація проводиться на перше число місяця, що полегшує подальше порівняння результатів з даними бухгалтерського обліку.

Інвентаризація, яка проводиться шляхом обов'язкового підрахунку, зважування та обміру, встановлює фактичну наявність товарно-матеріальних цінностей і фіксує це в інвентаризаційному описі. Інвентаризаційний опис підписується всіма членами комісії. Загальна схема процедури інвентаризації на підприємстві наведена на рисунку нижче. 3.2.

Рис. 3.2 – Порядок інвентаризації

У випадках, коли після проведення інвентаризації матеріально відповідальні особи виявляють помилки в інвентаризаційному описі, вони зобов'язані негайно (до відкриття складу, комори, секції тощо) заявити про них голові інвентаризаційної комісії. Інвентаризаційна комісія перевіряє ці факти і в разі їх підтвердження виправляє помилки відповідно до вимог Положення № 88 про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку.

Усі розбіжності фіксуються як у документах, так і на рахунках. Після завершення інвентаризації інвентаризаційні описи передаються бухгалтеру для підготовки порівняльного інвентаризаційного звіту.

У ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» визначені особи, відповідальні за підготовку звітності, конкретні терміни завершення та затвердження підготовки інформації (в межах строків, затверджених українськими нормативними документами), подання за встановленими вимогами, що формалізовано у внутрішньому нормативному документі (окремий розділ в Наказі про облікову політику).

Зовнішня фінансова звітність підлягає мінімальній формальній, змістовній та арифметичній перевірці. Метою формальної перевірки є визначення повноти даних та відповідності звітності затвердженим формам, включаючи повне заповнення необхідних даних та своєчасність їх подання. Арифметична перевірка

Наприкінці звітної періоду чистий фінансовий результат списується на відповідні субрахунки рахунку 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)" відповідно до досягнутого результату. Підприємство розподіляє прибуток за різними необхідними напрямками (рис. 3.4).

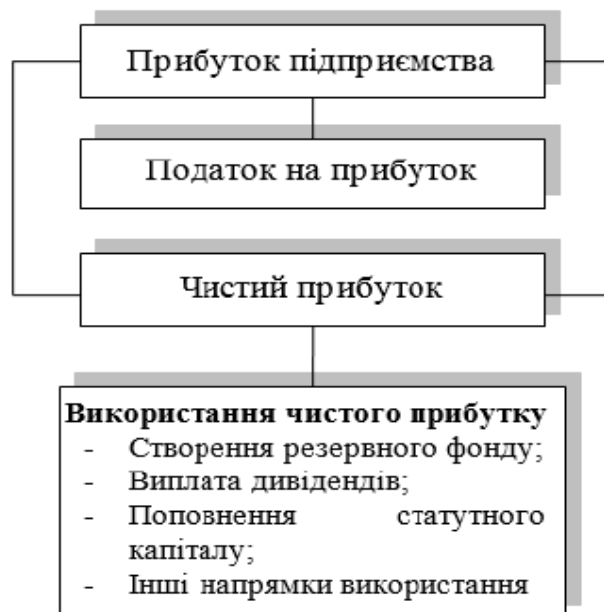

Рисунок 3.4 - Схема розподілу та використання чистого прибутку

Завершальним етапом підготовки фінансової звітності є складання основної фінансової звітності, тобто узагальнення та систематизація інформації, отриманої за звітний період, і перенесення інформації з консолідованих документів, таких як головна книга та баланс. Фінансова звітність детально перевіряється бухгалтером, щоб переконатися, що всі рядки в балансі (звіті про фінансовий стан) та інших формах заповнені правильно і узгоджуються між собою. Потім фінансова звітність детально аналізується і підписується бухгалтером та керівником. Весь бухгалтерський цикл, який безпосередньо включає основні етапи та процедури підготовки фінансової звітності, проілюстровано на Рисунку 3.5.

Підприємство подає фінансову звітність таким зовнішнім користувачам: учасникам, засновникам - відповідно до вимог установчих документів; трудовим колективам (на їх вимогу); установі, до складу якої воно входить; органу державної статистики; фінансовій установі - у разі отримання бюджетних асигнувань; іншим бенефіціарам.

ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» подає річну фінансову звітність за такими стандартними формами: № 1 - Баланс; № 2 - Звіт про фінансові результати; № 3 -

Звіт про рух грошових коштів; № 4 - Звіт про власний капітал; - № 5 - Примітки до річної фінансової звітності.

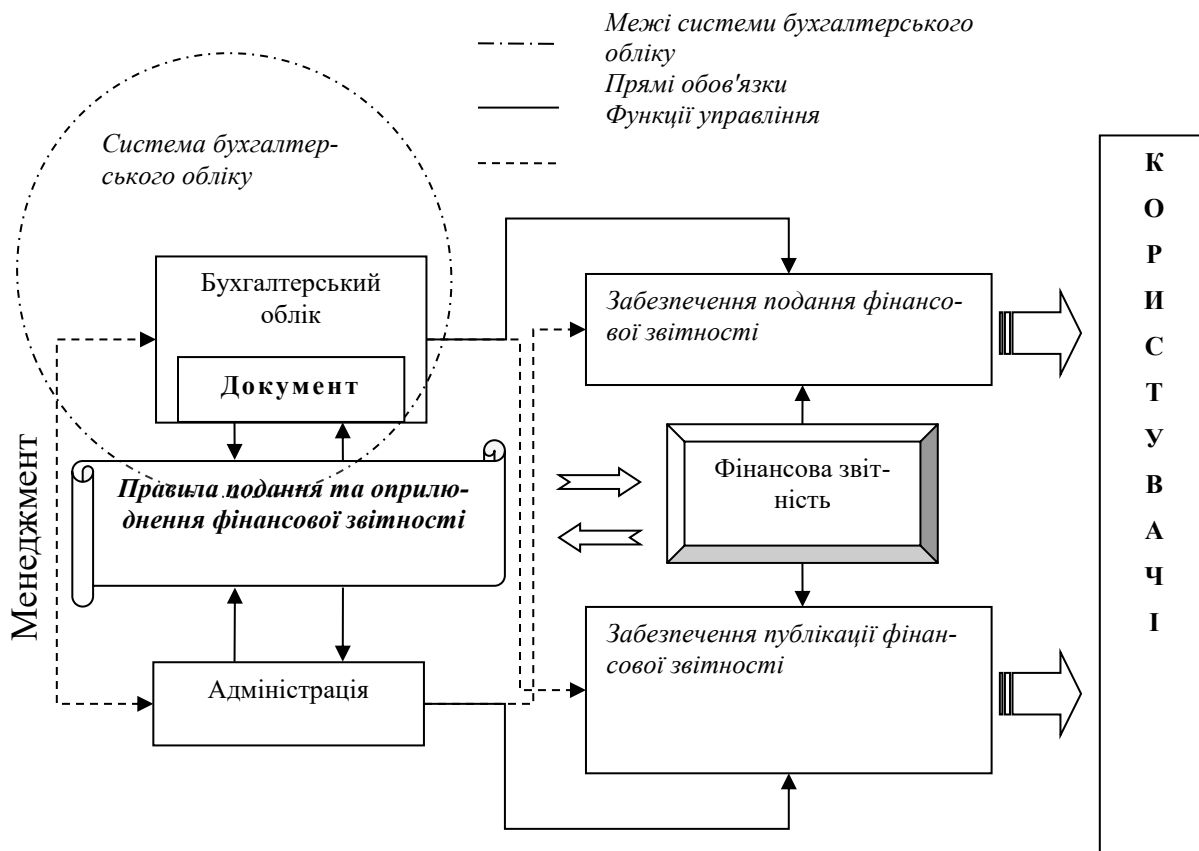

Рисунок 3.5 - Загальна схема впровадження процесів укладання фінансової звітності та розкриття інформації на ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

Методика складання звіту про фінансовий стан (балансу)

Компанії в Україні зобов'язані складати річні баланси за новим форматом, передбаченим у Додатку 1 до НП(С)БО 1.

Баланс - це нерозривний зв'язок між активами та джерелами їх утворення, що відображає стан майна підприємства на будь-який момент часу. Однак законодавство визначає, а економічна наука взагалі вважає, що баланс - це одна з форм фінансової звітності юридичної особи - звіт про фінансовий стан, складений на відповідну звітну дату. Тому, відповідно до п. 7 розділу II НП(С)БО 1, баланс підприємства, враховуючи його форму, відображає, згідно із загальною формулою балансу, активи = капітал + зобов'язання.

Згідно зі статтею 13 Закону про бухгалтерський облік, всі компанії повинні складати баланс станом на кінець останнього дня звітного періоду - річного або квартального.

Метою складання балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату.

Баланс відображає активи, зобов'язання та власний капітал підприємства. Сума активів повинна дорівнювати сумі зобов'язань і власного капіталу.

Вхідні залишки для балансу - це залишки на синтетичних рахунках на початок року та на кінець звітного періоду (року, кварталу). Найбільш зручним зведеним регістром для складання балансу є оборотно-сальдова відомість, яку ще називають оборотно-сальдовим рахунком. Форма цього документа не є обов'язковою, вона визначається підприємством самостійно.

Розглянемо детальніше кожен частину балансу на прикладі балансу ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» за 2023 рік. У Додатку М наведено цифрові дані річного звіту досліджуваної компанії, відображені в активах і пасивах балансу.

Методика складання "Звіту про фінансові результати"

Доходами та витратами, визнаними у звіті про прибутки та збитки, є доходи та витрати, які відповідають критеріям, визначеним національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Звіт про прибутки та збитки (Форма 2) складається з чотирьох розділів:

Розділ I - Фінансові результати;

Розділ II - Сукупний дохід;

Розділ III - Елементи операційних витрат;

Розділ IV - Розрахунок доходу акціонера.

Методологія, викладена в НП(С)БО № 1, є основою для заповнення вищезазначених розділів Форми 2. Зведений баланс показників Форми № 2 для ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» наведено у Додатку Н. Джерелом інформації для заповнення "Звіту про фінансові результати" є баланс за звітний період.

Методика складання звіту про рух грошових коштів

При складанні своєї фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності суб'єкт господарювання може обрати подання грошових потоків за прямим або непрямим методом і використовувати відповідний звіт про фінансовий стан.

Звіт про рух грошових коштів деталізує надходження та вибуття грошових коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності протягом звітного періоду.

Якщо грошові потоки від однієї операції включають суми, що відносяться до різних видів діяльності, вони подаються окремо у звіті про рух грошових коштів у відповідних статтях за видами діяльності. Негрошові операції (отримання активів через фінансову оренду; бартерні операції; придбання активів через випуск акцій тощо) виключаються зі звіту про рух грошових коштів.

У звіті про рух грошових коштів, підготовленому за прямим методом, операційний грошовий потік визначається як сума операційних грошових надходжень та операційних виплат, відображених у бухгалтерському обліку.

Розділ "Звіт про рух грошових коштів" фінансової звітності (Форма 3) складається з трьох розділів:

Звіт про рух грошових коштів від операційної діяльності;

Звіт про рух грошових коштів від інвестиційної діяльності;

Звіт про рух грошових коштів від фінансової діяльності.

За основу заповнення вищезазначених розділів Форми 3 було взято методичку, розроблену в НП(С)БО №1. Джерелами інформації для заповнення рядків Форми 3 є баланс підприємства (Форма 1), оборотно-сальдова відомість за звітний період та "Звіт про фінансові результати" (Форма 2). Звіт про рух грошових коштів ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» за 2023 рік представлений у додатку П.

Методика складання звіту про власний капітал

Метою складання звіту про власний капітал є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни у власному капіталі підприємства протягом звітного періоду. У колонках звіту про власний капітал, які відображають компоненти власного капіталу, суб'єкт господарювання повинен подавати лише ті компоненти, які розкриваються в балансі.

Консолідований звіт про власний капітал також включає інформацію про зміни у власному капіталі, що відносяться до неконтрольованих часток. З метою забезпечення порівняльного аналізу інформації, представленої у річному звіті, у звіті про власний капітал власні кошти компанії, додайте звіт про власні кошти за попередній рік.

В основу заповнення рядків Форми 4 покладено методологію, викладену в НП(С)БО № 1. Джерелом інформації для заповнення рядків форми 4 є баланс підприємства (форма 1) та оборотно-сальдова відомість за поточний період. У Додатку Р ми перевірили відповідність між колонками Звіту про власний капітал ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» за 2023 рік та рядками Балансу.

Методика складання приміток до річної фінансової звітності

Міністерство фінансів України встановило уніфіковані примітки до річної фінансової звітності (Форма № 5), які є невід'ємною частиною річної фінансової звітності підприємств (крім малих підприємств), яка складається з метою надання повного, правдивого та детального розкриття окремих статей звітності.

Для заповнення цієї форми звітності необхідно використовувати такі документи: баланс, звіт про прибутки та збитки, дані синтетичного та аналітичного обліку за окремими рахунками, субрахунки.

Розділ I "Нематеріальні активи" заповнюється на підставі даних бухгалтерського обліку на субрахунках 12 "Нематеріальні активи" та 133 "Накопичена амортизація" і розкриває склад і стан нематеріальних активів та їх зміни протягом року. Залишок нематеріальних активів на кінець року розкриває вартість нематеріальних активів, щодо яких існують обмеження права власності, вартість нематеріальних активів, переданих у заставу, вартість нематеріальних активів, створених власними силами, та вартість нематеріальних активів, призначених для певної мети. Сума амортизації, що відноситься до нематеріальних активів, на які поширюються обмеження права власності, вираховується із загальної суми накопиченої амортизації на кінець року. У цьому розділі більш детально описується інформація, наведена в рядках 011 і 012 першого розділу активу балансу.

Розділ II "Основні засоби" заповнюється на підставі даних бухгалтерського обліку за субрахунками рахунку 10 "Основні засоби" та рахунку 11 "Інші необоротні матеріальні активи", а також даних бухгалтерського обліку за рахунками 131 "Знос основних засобів", 132 "Знос інших необоротних матеріальних активів". Наводиться інформація про наявність і склад основних засобів за видами та зміни протягом року. Залишок на кінець року має включати інформацію про первісну (переоцінену) вартість та знос основних засобів, отриманих у фінансовий лізинг та переданих в оперативний лізинг. У рядках 261-268 також відображається вартість основних засобів, щодо яких є обмеження права власності. На капітальні інвестиції в землю та земельні поліпшення амортизація не нараховується. У цьому розділі деталізується інформація, наведена в рядках 031 та 032 балансу.

Розділ III "Капітальні витрати" заповнюється на підставі даних бухгалтерського обліку за субрахунками рахунку 15 "Капітальні витрати", де відобража-

ється склад капітальних витрат, сума витрат за рік та незавершене будівництво на кінець року. У цьому розділі деталізується інформація, відображена в рядку 020 балансу.

Розділ IV "Фінансові інвестиції" заповнюється за даними бухгалтерського обліку за субрахунками рахунку 14 "Довгострокові фінансові інвестиції" та рахунку 352 "Інші короткострокові фінансові інвестиції", де наводиться загальна сума цих інвестицій за видами та станом на кінець року (довгострокові, короткострокові). У примітці до цього розділу пояснюється залишок фінансових інвестицій на кінець року за видами оцінки (собівартість, справедлива вартість, амортизована вартість). У цьому розділі деталізується інформація, наведена в рядках 040, 045, 220 балансу.

Розділ V "Доходи і витрати" заповнюється на підставі записів за субрахунками 71, 72, 73, 74 та 94, 95, 96, 97. У цьому розділі відображаються інші операційні доходи і витрати, а також фінансові та інвестиційні доходи і витрати з урахуванням принципу суттєвості. Згідно з П(С)БО, суттєвими є доходи і витрати, що дорівнюють або перевищують 2% чистого прибутку підприємства. Іншими словами, в цьому розділі деталізуються доходи і витрати, відображені в рядках 060, 090, 110-160 Звіту про фінансові результати.

Розділ VI "Грошові кошти" пояснює склад грошових коштів на кінець року, відображених у рядках 230 та 240 колонки 4 балансу. Для заповнення цього розділу використовуються дані бухгалтерського обліку за рахунками 30, 31, 333 та 351. У рядку 691 цього розділу наводиться сума грошових коштів з обмеженим правом використання, відображена в 1 розділі активу Балансу, рядок 050.

Розділ VII "Забезпечення і резерви" заповнюється відповідно до облікових записів за субрахунками рахунку 47 "Забезпечення майбутніх витрат і платежів", де відображається стан на початок і кінець року та склад забезпечень за видами, а рахунок 38 "Резерви сумнівних боргів" містить аналогічну інформацію про резерви сумнівних боргів. Ця інформація деталізує дані на сторінках 400-410 розділу II Пасиву та на сторінці 162 розділу II Активу Балансу.

Розділ VIII "Запаси" заповнюється на основі субрахунків рахунків 20-28 і розкриває інформацію про балансову вартість запасів за їх видами на кінець року, а також суму будь-якої чистої дооцінки або уцінки. Цей розділ детально описує інформацію, наведену в Розділі II, активна частина балансу, рядки 100-140. Вартість запасів, відображених за чистою вартістю реалізації, переробле-

них, переданих у заставу, консигнацію та на відповідальне зберігання, виділяється із залишку запасів на кінець року.

Розділ IX "Дебіторська заборгованість" описує дебіторську заборгованість, відображену в рядках 161 та 210 другої частини активу балансу, відповідно до строків її погашення на кінець року: до 3 місяців, від 3 до 6 місяців та від 6 до 12 місяців. Різниця між загальною сумою дебіторської заборгованості, наведеною в колонці 3 розділу IX, та сумами дебіторської заборгованості в колонках 4, 5, 6 вказує на заборгованість, "непогашену більше одного року". Слід пам'ятати, що дебіторська заборгованість у рядках 940, 950, 951 приміток відображається за вартістю придбання, без зменшення на суму резерву сумнівних боргів.

Розділ X "Нестачі від псування і втрат від псування цінностей" (рядки 960 і 970) заповнюється на підставі даних аналітичного обліку за субрахунками 947 і 375 за вирахуванням сум, списаних за дебетом рахунка 375 і кредитом рахунка 716 на раніше списані нестачі, винуватці яких у подальшому встановлені. Підставою для заповнення рядка 980 є опис позабалансового рахунку 07 "Списані активи" та дані бухгалтерського обліку за його субрахунками.

Розділ XI "Контракти на виконання робіт" заповнюється підрядниками і показує загальну суму надходжень за контрактами на виконання робіт, валові суми, належні замовникам та від замовників, а також суми рахунків-фактур, які не були оплачені підряднику до виконання умов, викладених у контракті на виконання робіт, щодо сплати цих сум або усунення недоліків. У цьому розділі наводиться загальна сума заборгованості перед замовниками та підрядниками, яка відображається в балансі у статтях "Незавершене будівництво" (рядок 120) та "Інші поточні зобов'язання" (рядок 610) відповідно.

Розділ XII. "Податок на прибуток" розкриває інформацію про накопичений податок на прибуток, відстрочені податкові активи та зобов'язання, їх зв'язок зі звітом про фінансові результати та вплив на власний капітал. Цей розділ деталізує інформацію, наведену в рядку 060 балансу "Відстрочені податкові активи"; 460 "Відстрочені податкові зобов'язання"; 550 "Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом" - для податку на прибуток.

У розділі XIII "Використання амортизаційних відрахувань" наводиться інформація про суму нарахованої амортизації та її використання. Цей розділ деталізує інформацію, наведену в рядку 260 Звіту про фінансові результати, і за-

повнюється на підставі даних балансового рахунку 13 "Знос необоротних активів" та позабалансового рахунку 09 "Амортизаційні відрахування".

У додатку С показано узгодження між балансом, звітом про фінансові результати та примітками ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО».

Фінансова звітність ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» (далі Товариства) затверджена до випуску керівником підприємства 21 лютого 2023 року. Ні учасники товариства, ні інші особи не мають права вносити зміни до цієї фінансової звітності після її затвердження до випуску.

Протягом 2022 року продовжилися військові дії, проте фінансова система в країні, на дату затвердження фінансової звітності, працює, ризики, притаманні діяльності товариства є несуттєвими. Товариством визначено, що ці події є некоригуючими по відношенню до фінансової звітності за 2022 рік. Відповідно, фінансові результати діяльності за рік, що закінчився 31.12.2022р. та звіт про фінансовий стан Товариства на 31.12.2022р., не було скориговано на вплив подій, пов'язаних з війною. Товариством здійснені заходи щодо мінімізації впливу війни на фінансово-господарську діяльність та продемонстровано готовність до продовження функціонування в умовах невизначеності, спричиненої повномасштабним вторгненням РФ, введеним військовим станом в зв'язку з цим.

Керівні особи Товариства постійно стежать за поточним станом подій, зміною законодавства і вживають всіх необхідних заходів задля підтримання сталої діяльності. Продовження і подальше погіршення ситуації в описаних вище сферах може негативно вплинути на результати діяльності та фінансовий стан Товариства у тій мірі, що не можливо визначити на даний час.

Дана фінансова звітність, станом на 31 грудня 2022 року, підготовлена відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (стандартів МСФЗ).

Фінансова звітність Товариства є фінансовою звітністю загального призначення, яка сформована з метою достовірного подання інформації щодо фінансового стану, фінансових результатів діяльності та грошових потоків Товариства для задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень. Концептуальною основою фінансової звітності Товариства є міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), що видані Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО). Дана фінансова звітність, станом на 31 грудня 2022 року, підготовлена на основі

історичної (фактичної) собівартості, за винятком певних фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю.

Фінансова звітність представлена в українській гривні, що є функціональною валютою Товариства. Вся фінансова інформація, представлена в українських гривнях, округляється до найближчої тисячі, якщо не вказано інше.

Інформація яку ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» додатково розкрило у фінансовій звітності задля найбільш достовірного та повного забезпечення інформацією користувачів звітності:

- з 24.02.2022 року проведено часткове скорочення витрат на заробітну плату до 45%.

- з 24.02.2022 року призупинено відвантаження СПГ до портів України на узбережжі Чорного моря, що суттєво вплинуло на дохід від реалізації Підприємства, внаслідок наявності залишків готової продукції в достатній кількості, а також скорочення торгівельних операцій.

- зростання цін більш ніж на 50% та дефіцит палива.

Найвищий управлінський персонал не має на меті ліквідацію Підприємства. Для вирішення ускладнюючих обставин та зменшення їх можливого впливу керівництвом розробляються плани заходів відповідно до розвитку подій, в тому числі:

- ✓ відтермінування виплат постачальникам за договорами та можливий перегляд їх умов (знижок та інше),

- ✓ пошук нових можливостей реалізації та збільшення обсягів продаж,

- ✓ ефективне використання ресурсів та зниження обсягів витрат, інше.

Проте, введення воєнного стану та війна не є коригуючими подіями, тому Товариство враховує ці фактори при побудові моделі щодо майбутньої діяльності.

3.3. Організація та методологія аудиту показників фінансової звітності

Аудит фінансової звітності - це процес, який дозволяє аудитору висловити думку про те, чи складена фінансова звітність належним чином і чи відповідає вона чинному законодавству. Перш за все, фінансова звітність суб'єкта господарювання повинна відповідати: Міжнародним стандартам фінансової звітності, Національним стандартам фінансової звітності та іншим положенням, викладеним у фінансовій звітності. Під час аудиту аудитор збирає достатні докази, які є основою для його або її аудиторського висновку.

Відповідальність аудитора полягає у наданні високого рівня впевненості в тому, що перевірена фінансова звітність не містить суттєвих викривлень.

Аудит діяльності суб'єкта господарювання - це послідовність кроків:

- ✓ збирати та аналізувати інформацію, необхідну для оцінки достовірності фінансової документації та фінансової звітності суб'єкта господарювання;
- ✓ визначення профілю та сфери діяльності компанії відповідно до її установчих документів, статуту, характеру та змісту роботи;
- ✓ порівняння фактичної діяльності товариства з діяльністю, передбаченою його статутом, та виявлення невідповідності між ними, про що слід повідомити керівництву товариства, якому рекомендувати внести зміни або доповнення до статуту та перереєструвати товариство у відповідних органах державної влади;
- ✓ планування аудиту та подальші дії;
- ✓ оцінка внутрішнього аудиторського контролю;
- ✓ аналіз показників балансу та інших форм фінансової звітності
- ✓ перевірка балансу, звіту про прибутки та збитки, звіту про рух грошових коштів та аналогічних статей звіту про власний капітал;
- ✓ перевірка відповідності записів у фінансовій звітності записам у бухгалтерському обліку;
- ✓ перевіряти відповідність фінансового обліку та фінансової звітності вимогам чинного законодавства та обліковій політиці;
- ✓ первинна оцінка повноти і точності балансу та інших форм фінансової звітності.

Ключовою особливістю аудиту фінансової звітності компанії є поглиблений аналіз усіх розділів балансу та порівняння із записами в головній книзі за звітний період. У разі виявлення розбіжностей у цифрах або інших записах, аудитор може перевірити бухгалтерські записи та первинні документи. Вивчаючи первинні документи та бухгалтерські записи, аудитор повинен переконатися, що записи є правильними та реальними, а звітність підприємства є повною. У результаті аудитор формує свою професійну думку про фактичний фінансовий стан компанії та його відповідність даним, представленим у фінансовій звітності.

Під час проведення аудиту аудитор повинен усвідомлювати, що недотримання чинних в Україні законів і нормативних актів може призвести до того, що клієнт допустить викривлення у фінансовій звітності компанії, які суттєво вплинуть на фінансові результати господарської діяльності клієнта.

Виявлення невідповідності вимагає детальної оцінки достовірності дій керівництва та інших працівників, а також ролі невідповідності в інших сферах аудиту.

Якщо суб'єкт господарювання проводить аудит своєї фінансової звітності, він може використовувати цю інформацію у своїй подальшій діяльності, щоб уникнути подібних порушень українського законодавства.

Однак аудитор повинен усвідомлювати, що завжди існує ризик того, що помилки можуть бути не виявлені під час аудиту, навіть якщо аудит добре спланований і проведений відповідно до вимог Національних стандартів аудиту. Таку ймовірність підвищують наступні фактори:

- 1) значна кількість правил;
- 2) неминучі відносні обмеження систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю, які не можуть охопити всю фактичну діяльність клієнта, а також відносний суб'єктивізм, пов'язаний з такою аудиторською процедурою, як тестування;
- 3) зазначаючи, що значна частина аудиторських доказів, отриманих аудитором, є інформативними, а не доказовими.

Для проведення аудиту аудитору необхідна повна та достовірна інформація, на якій він може ґрунтувати свою думку, тому клієнт зобов'язаний надати відповідну фінансову звітність.

При виконанні своїх професійних обов'язків аудитори повинні керуватися етичними принципами, встановленими Міжнародною федерацією бухгалтерів. Ці принципи включають чесність, незалежність, об'єктивність, професійну компетентність, професійну поведінку, конфіденційність і дотримання технічних стандартів. Дотримання цих принципів допомагає аудитору підвищити довіру клієнтів до його роботи та аудиторських висновків.

Документи є ключовим джерелом доказів під час аудиту операцій. Під час аудиту в першу чергу перевіряються документи з відомими порушеннями або недоліками. Такі недоліки можна виявити за такими ознаками:

- порушення встановлених форм документації;
- Відсутність необхідних підписів, недостатнє оформлення документів або наявність зайвих підписів осіб, які не мають на це повноважень;
- невідповідності між записами в різних реєстрах, що стосуються однієї і тієї ж операції;
- неправильні та негативні записи в документах без документального підтвердження;
- в документі, що дозволяє примусове виконання, відсутній порядок здійснення транзакції
- бухгалтерські проводки, які не відносяться до періоду;

- наявність помилок в обчисленні реєстрів;
- наявність односторонніх записів у бухгалтерських книгах;
- документи не містять необхідних додатків та записів для певних реквізитів
- підробка документів та підробка підписів
- розбіжності в даних між різними копіями одного документа;
- відсутні відповідні записи в листах аналітичного обліку, а також інші.

Під час аудиту фінансової звітності аудитор повинні виявляти нереальну дебіторську заборгованість для визначення її обґрунтованості та достовірності. Так, особливу увагу слід приділяти контролю за строками позовної давності дебіторської заборгованості, яка вважається реальною на балансі підприємства, але фактично вже списана на збитки. У такій ситуації аудитор повинен визначити причини нереалізованої дебіторської заборгованості, відповідальних осіб та місце її виникнення. Аудитор також повинен виявити прострочену дебіторську заборгованість. При цьому кожна стаття балансу повинна бути перевірена і підтверджена відповідною документацією. Таким чином, аудит фінансової звітності підприємства повинен підтвердити достовірність інформації про активи та зобов'язання підприємства.

Аудит фінансової звітності передбачає оцінку бухгалтерської та іншої економічної інформації шляхом вивчення фактичних взаємозв'язків і взаємозалежностей між змінними.

Цілями аудиту фінансової звітності ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» є

- визначити природу та зміст підприємництва;
- визначити області, де звіти можуть містити навмисні помилки;
- оцінка фінансових і бізнес-перспектив клієнта та його майбутніх показників;
- оцінка ситуації в компанії.

Перед проведенням аналізу аудитор повинен визначити цілі та завдання аналізу, а потім розробити програму аналізу: вибрати метод аналізу, оптимальний для досягнення цілей і завдань; дослідити інформаційну базу для аналізу; визначити критерій прийняття рішення щодо аномальних коливань.

Відповідно до Міжнародного стандарту 200 "Цілі та загальні принципи аудиту", "Метою аудиту фінансової звітності є надання аудитору можливості висловити думку про те, чи складена фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосованої концептуальної основи фінансової звітності". Результати аудиту є основою для висловлення думки аудитора про реальний фінансо-

вий стан суб'єкта господарювання. Думка аудитора про достовірність або недостовірність фінансової звітності повинна ґрунтуватися на необхідних і достатніх доказах, отриманих під час аудиту. При цьому збір та аналіз аудиторських доказів повинен здійснюватися систематично для підтвердження впевненості аудитора в достовірності перевіреної фінансової звітності.

На основі отриманих під час перевірки доказів аудитор повинен висловити думку про те, чи відповідає фінансова звітність наступним критеріям (аудиторські судження): повнота, існування, права та обов'язки, подання та оцінка.

Ці критерії можна описати наступним чином:

- загальна прийнятність звітності (чи відповідає звітність в цілому вимогам і чи не містить суперечливої інформації);
- обґрунтованість (чи є підстави для включення сум у звітність);
- повнота (чи всі суми, що підлягають сплаті, включені до звітності, зокрема, чи всі активи та зобов'язання належать компанії);
- оцінка (чи всі об'єкти обліку були правильно оцінені та точно розраховані);
- класифікація (чи є підстави віднести суму до рахунку, на якому вона обліковується);
- поділ (чи всі операції, що відбулися незадовго до або одразу після дати балансу, відносяться до того періоду, в якому вони відбулися);
- точність (чи відповідають суми окремих операцій записам на аналітичних рахунках і в журналах, чи правильно підраховані підсумки, чи відповідають підсумки записам у головній книзі);
- розкриття інформації (чи включені бухгалтерські статті у фінансову звітність і чи правильно вони представлені у звітності).

Цілями аудиту фінансової звітності є

- перевірити достовірність та узгодженість бухгалтерських записів у головній книзі та аналітичних регістрах;
- забезпечити своєчасне подання фінансової звітності до відповідних національних органів;
- вивчити узгодженість звітності компанії;
- звірити річну фінансову звітність з квартальними та поточними рахунками
- оцінити здатності компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі;

- оцінити вплив подій на фінансову звітність та її подання.

Аудит фінансової звітності розглядає:

- чи є у компанії документи, що підтверджують взяття її на податковий облік

- дотримання термінів подання звітності до податкових органів, органів статистики, контролюючих органів, спеціальних позабюджетних фондів тощо;

- чи належним чином представлені поточні бухгалтерські записи і чи були внесені зміни або перерахунки у фінансову звітність.

Аудит фінансової звітності суб'єкта господарювання вимагає від аудитора перевірки достовірності первинних і порівняльних даних у цій звітності. Зверніть увагу, що початкові та порівняльні дані повинні відображати фінансову та операційну діяльність суб'єкта господарювання за попередній період і вказувати на послідовність його облікової політики між поточним та попереднім періодами. Аудит проводиться в певному порядку. Кожен аудитор самостійно обирає послідовність дій, виходячи з характеру бізнесу клієнта та умов завдання.

Аудитор повинен звернути увагу на те, що процедура вимагає обов'язкової інвентаризації активів і зобов'язань компанії перед складанням річної фінансової звітності.

Основними документами роботи аудитора під час проведення аудиту фінансової звітності ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» є: форма №1 "Баланс", форма №2 "Звіт про фінансові результати", форма №3 "Звіт про рух грошових коштів", форма №4 "Звіт про власний капітал", форма №5 "Примітки до річної фінансової звітності" за 2023 рік, а також дані бухгалтерського обліку з реєстрів бухгалтерського обліку та головних книг, оборотно-сальдові відомості, журнали-ордери, бухгалтерські проводки.

Для обробки цієї інформації аудитор використовує такі методичні прийоми: організаційні, моделювання, нормативно-правові, аналітичні, розрахункові, підрахунку та обчислення, логічні, порівняння та зіставлення тощо.

Аудитор документує результати своєї перевірки у формі аудиторського звіту та аудиторського висновку. Аудиторський звіт не є аудиторським документом. Він призначений виключно для клієнта і може бути опублікований лише за згодою клієнта. Аудиторський висновок призначений для широкого кола користувачів. Його публікація є свідченням того, що річна фінансова звітність компанії, як в цілому, так і в деталях, відповідає чинному законодавству, методології бухгалтерського обліку та є достовірною. Аудиторський висновок може

бути: позитивним, умовно-позитивним, негативним або відмовою від висловлення думки. У будь-якому випадку, надана думка повинна бути обґрунтованою.

Усі компоненти фінансової звітності взаємопов'язані між собою, оскільки відображають відповідні аспекти господарської діяльності суб'єкта господарювання. Мета основних компонентів фінансової звітності наведена в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 - Мета основних компонентів фінансової звітності ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

Компоненти фінансової звітності	Зміст	Використання інформації
Баланс	Наявність економічних ресурсів, контрольованих суб'єктом господарювання на дату балансу	Оцінка структури ресурсів фірми, їх ліквідності та платоспроможності: прогнозування майбутніх потреб у запозиченнях; оцінки та прогнози змін економічних ресурсів, які суб'єкт господарювання, ймовірно, контролюватиме в майбутньому.
Звіт про Фінансовий Результати	Доходи, витрати та фінансові результати компанії за звітний період	Оцінка та прогнози: - прибутковості; - структури доходів і витрат
Звіт про власний капітал	Зміни у власному капіталі протягом звітного періоду	Оцінки та прогнози змін у власному капіталі
Звіт про рух грошових коштів	Генерування та використання грошових коштів протягом звітного періоду	Оцінка та прогнозування ефективності бізнесу, інвестицій та фінансових результатів.
Примітки до річної фінансової звітності	Обрано облікову політику: - інформація, яка не представлена безпосередньо у фінансовій звітності, але вимагається МСБО; - Необхідний додатковий аналіз статей звіту для забезпечення їхньої зрозумілості	Оцінка та прогнози: - облікову політику; - ризики або невизначеності - впливають на компанію, її ресурси та зобов'язання, результати діяльності її бізнес-підрозділів тощо.

Під час аудиту фінансової звітності використовуються методи документального контролю. Фінансова звітність підлягає тестуванню за формою, аналітичному тестуванню та тестуванню за змістом.

Аналіз фінансової звітності відіграє важливу роль у ринковій економіці. Методологія такого аналізу зводиться до виконання мінімальних процедур:

- ознайомлення зі звітом аудитора;
- дізнаєтесь про основні принципи та методи бухгалтерського обліку, що використовуються в компанії;
- правова база для визначення фінансового стану компанії

На початку аудиту було складено загальний план аудиту ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО», як показано в Додатку .

Програма аудиту фінансової звітності ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО», викладена в Додатку Х, включає в себе:

1. перевірка відповідності форм фінансової звітності вимогам чинного законодавства.
2. перевірка достовірності фінансових результатів.
3. перевірка узгодження між різними типами фінансової звітності.
4. перевірка адекватності та повноти інформації, наданої в примітках.
5. формування висновків щодо достовірності фінансової звітності та обґрунтованості фінансового стану суб'єкта господарювання.

Після здійсненої перевірки можна зазначити, що фінансова звітність Товариства підготовлена виходячи з припущення безперервності діяльності, відповідно до якого реалізація активів і погашення зобов'язань відбувається в ході звичайної діяльності. Фінансова звітність не включає коригування, які необхідно було б провести в тому випадку, якби Товариство не могло продовжити подальше здійснення фінансово-господарської діяльності відповідно до принципів безперервності діяльності.

Товариство, як суб'єкт господарювання, має намір продовжувати свою діяльність на безперервній основі та вважає, що Товариство продовжить свою діяльність в майбутньому і не має ані наміру, ані потреби ліквідувати, припинити діяльність або суттєво звужувати масштаби своєї діяльності.

Оцінюючи безперервність діяльності Товариства керівництво бере до уваги всю наявну інформацію щодо близького майбутнього (але не обмежуючись ним) - принаймні 12 місяців зі звітної дати.

Управлінський персонал намагається підтримувати достатній рівень капіталу для задоволення операційних та стратегічних потреб Товариства та забезпечення довіри з боку учасників ринку. Це досягається завдяки ефективному управлінню грошовими коштами, постійному моніторингу доходів та прибутку Товариства, а також довгострокових інвестиційних планів,

Які в основному фінансуються за рахунок операційних грошових потоків та банківських кредитів. Завдяки цим заходам Товариство намагається забезпечити стабільне зростання показників прибутковості. Для Товариства не передбачено жодних зовнішніх вимог щодо капіталу.

Відповідно до вимог МСБО 10 управлінським персоналом проаналізовані події після звітної дати до дати її затвердження. Протягом зазначеного періоду не відбувалось значних подій, які б вимагали коригувань даних звітності. Крім того не зафіксовані наведені нижче події:

- значне об'єднання бізнесу після звітного періоду,
- прийняття рішення або планування щодо припинення діяльності,
- істотне придбання активів після дати балансу, або відчуження значних активів та інше вибуття активів,
- реструктуризації або початок її запровадження,
- значні операції з частками у статутному капіталі,

Поряд із цим ми звертаємо увагу користувачів на макроекономічну кризу, спричинену військовою агресією російської федерації щодо України та введення воєнного стану, що мали місце у періоді після звітної дати та продовжуються до тепер.

Напад на Україну – суттєва подія для підприємства, що належить до некооригувальних подій, але потребує додаткового розкриття.

Висновки до третього розділу

ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» здійснює бухгалтерський облік, який є основою для складання фінансової, податкової, статистичної та іншої звітності. Бухгалтерський облік - це процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Для ведення бізнесу кожен менеджер повинен вміти раціонально використовувати свої ресурси для максимізації прибутку. Бухгалтерська фінансова звітність відіграє особливу роль у прийнятті управлінських рішень.

З метою більш повного задоволення потреб у достовірній інформації розширеного кола користувачів пропонується додати класифікаційну ознаку за характером їх інтересів, зокрема визначити приватні та публічні інтереси користувачів фінансової звітності, на основі якої розроблено відповідну класифікацію груп користувачів фінансової звітності (Додаток Ф). Це дає змогу визначити ступінь відповідності фінансової звітності поставленій меті та виявити ключові напрями вдосконалення процесів складання та розкриття фінансової звітності.

Примітки до фінансової звітності є дуже важливою частиною річної звітності. Примітки показують, як були розраховані статті окремих фінансових звітів, показують фактори, що вплинули на зміни у фінансовій звітності, і дозволяють порівняти фінансову звітність з даними синтетичного обліку. Крім кількісних показників, у примітках надається інформація у вигляді облікової політики, виправлення помилок попередніх звітних періодів, первісної, але переоціненої вартості основних засобів, переліку сум дебіторської заборгованості, доходів і витрат від надзвичайних подій тощо. Оскільки немає затверджених правил заповнення типової форми Приміток, є лише перелік інформації, яка підлягає включенню до Приміток, та інформація, яка може бути надана у довільній формі, ми знайшли деякі підказки у Методичних рекомендаціях з питань порівнянності фінансової звітності, затверджених Наказом Міністерства фінансів № 476 від 11.04.2013 р. (Додаток Х).

Для проведення якісного аудиту звітності підприємства необхідні такі дані: бізнес-план; розшифровка дебіторів і кредиторів; розрахунок коефіцієнта оборотного капіталу; головна книга; баланс; звіт про фінансові результати; звіт про рух грошових коштів; звіт про власний капітал; податкова звітність; статистична звітність; первинна документація; бухгалтерські регістри. Таким чином, роль звітності значно зросла, оскільки сучасний кваліфікований бухгалтер зобов'язаний складати фінансову звітність відповідно до чинного законодавства, нормативних актів та вимог, щоб вона відповідала своєму призначенню - надавати інформацію користувачам та надавати правдиве і неупереджене уявлення про активи і фінансовий стан суб'єкта господарювання.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Дослідження теорії та практики укладання і розкриття показників у звітності дозволило сформулювати науково обґрунтовані висновки та рекомендації щодо адаптації методології складання звітності до реалій діяльності суб'єктів господарювання. Вивчення теоретичного і практичного матеріалу, пов'язаного з темою дослідження, дозволило зробити наступні висновки, які відповідають поставленим цілям і завданням:

1. Звітність містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період, нараховані податкові зобов'язання за податками та платежами, статистичні дані по праці, фондам та іншим об'єктам обліку. Вона складається на основі даних бухгалтерського обліку. Цей принцип закладений у структурі шаблонів звітності, внутрішньому та міжчасовому зв'язку показників. Розуміння ролі та місця звітності в інформаційній системі прийняття рішень забезпечує її ефективне використання, а також визначення її структури та змісту. У дослідженні зазначається, що фінансова звітність, яка ґрунтується на узагальнених даних бухгалтерського обліку, виступає сполучною ланкою між підприємством і зовнішнім середовищем. Метою таких звітів є, з одного боку, розкриття процесів, що відбуваються в компанії, а з іншого - задоволення вимог щодо обсягу необхідної інформації та можливостей її отримання зовнішніми і внутрішніми користувачами. Водночас існують проблеми із забезпеченням якості інформації, що надається у звітах.

2 Фінансова звітність підприємства включає: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до річної фінансової звітності. Види фінансової звітності взаємопов'язані та доповнюють один одного, оскільки відображають одні й ті ж операції або інші події в різних аспектах. Ефективне використання фінансової звітності забезпечується дотриманням вимог до звітної інформації, які визначають її якісні характеристики та принципи, що лежать в основі її подання, а її складання та баланс допускають певні невизначеності. Зокрема, принципи безперервності та періодичності, обачності та повноти є взаємно суперечливими. Існує також проблема з інформацією, що міститься у фінансовій звітності.

3 Підготовка та складання звітності є тривалим і складним в організаційному та методологічному плані обліковим процесом. На етапі підготовки звітності бухгалтер повинен забезпечити виконання низки організаційних та мето-

дичних процедур, а саме: встановлення залишків на рахунках; проведення річної інвентаризації; закриття рахунків доходів і витрат; визначення чистого прибутку (збитку) підприємства тощо. А що стосується вимог до фінансової звітності, то вони характеризуються обов'язковістю подання, зіставністю показників, національним регулюванням, простотою та зрозумілістю, доречністю інформації, доступністю та публічністю, достовірністю, раціональністю, економічністю та своєчасністю подання. Ці вимоги можуть бути виконані, якщо процес складання фінансової звітності належним чином організований на основі методології та процедур, викладених в обліковій політиці суб'єкта господарювання.

4 Примітки є важливою частиною річної фінансової звітності. Примітки показують, як були розраховані статті окремих фінансових звітів, показують фактори, що вплинули на зміни у фінансовій звітності, і дозволяють порівняти фінансову звітність з даними синтетичного обліку. Крім кількісних показників, у примітках надається інформація у вигляді облікової політики, виправлення помилок попередніх звітних періодів, первісної, але переоціненої вартості основних засобів, переліку сум дебіторської заборгованості, доходів і витрат від надзвичайних подій тощо.

5. Необхідність глобальної стандартизації фінансового обліку та гармонізації облікових систем зумовлена розвитком економічної інтеграції країн, створенням транснаціональних корпорацій, вільних економічних зон, заснуванням і функціонуванням спільних підприємств та реалізацією спільних проєктів. ОВJЕСТ як ділова мова повинна базуватися на загальноприйнятих принципах. Тільки тоді можна говорити про обґрунтованість облікової інформації, представлені у звітності, про взаєморозуміння інформації в бізнесі та про довіру інвесторів. Наступним кроком для Уряду є розробка та впровадження стратегії застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні. Привести нормативно-правову базу країни у відповідність до міжнародних стандартів шляхом внесення змін та прийняття нових національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

6. Зведений перелік управлінських рішень на основі внутрішнього контролю за обліковою політикою та показників звітності, що впливають з обраної облікової політики, наведено в Додатку Ф. Проектування цих систем включає в себе визначення кола процесів, які будуть функціонувати в них, з ме-

тою більш ефективного використання знань та інтелектуального потенціалу висококваліфікованих фахівців. Хороша організація всіх систем передбачає раціональний потік інформації та наявність якісних управлінських рішень. Описані типи управлінських рішень показують взаємозв'язок між обліковою політикою та результатами діяльності підприємства, а також їх вплив на інформаційні потреби власників і зацікавлених сторін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонюк О.П., Супницька Т.М., Купріна Н.М. Економічний аналіз (практикум): Навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2015. 326 с.
2. Бондар М. І. Звітність підприємства : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2015. 570с.
3. Бутинець Ф. Ф. Аудит: підручник для студентів спеціальності «Облік та аудит» вищих навчальних закладів. 2-ге вид., переробл. та доп. Житомир : ПП «Рута», 2002. 672 с.
4. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». Житомир : ПП «Рута», 2003. С. 544.
5. Бутинець Ф.Ф. Звітність підприємства : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит»; за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця та Н.А. Остап'юк. Київ, 2004. 428 с.
6. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посіб. / Лаговська О.А. та ін. Житомир: Житомирський державний технологічний університет, 2017. 416 с.
7. Виноградова О.М., Жидєєва Л.І. Аудит: навч. посібник. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 653 с.
8. Верига Ю.А. Звітність підприємств: навч. посібник: за ред. професора Ю. А. Вериги. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 656 с.
9. Волчек Р.М., Коляда А.Л., Коверда А.В. Аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2016. 105 с.
10. Впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності: краща світова практика, українські реалії та досвід країн СНД. URL: <http://nabu.ua/upload/file/msfo.pdf> (дата звернення 12.10.2024)
11. Гнатишин Л. Б., Прокопишин О. С. Організація обліку: навч. посіб. Львів: «Магнолія 2006», 2016. 438 с.
12. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія. К.: Центр учбової літератури, 2007. 522 с.
13. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: навчально-практичний посібник. Дніпропетровськ. ТОВ «Баланс Клуб». 2014. 768 с.
14. Голов С.Ф., Костюшенко В. М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарії: практ. посіб. К.: Лібра, 2011. 880 с.

15. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003р. (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 14.10.2024)
16. Голов С.Ф., Костюченко В.М., Кулага О.М.; Трансформація фінансової звітності українських підприємств у фінансову звітність за міжнародними стандартами: метод. посіб. / Федер. проф. бухгалтерів і аудиторів України. – 4-те вид. К.: ФПБАУ, 2013. 267 с.
17. Давидов Г.М., Шалімова Н.С. Звітність підприємств: навч. посіб. / К.: Знання, 2012. 623 с.
18. Звітність підприємства [текст] : підручник. / М. І. Бондар, Ю. А. Верига, М. М. Орищенко та ін. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 570 с
19. Звітність підприємств : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / В. П. Пантелеєв, О. А. Юрченко, Г. М. Курило, К. В. Безверхий ; за заг. редакцією д. е. н., проф. В. П. Пантелеєва. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 432 с
20. Звітність підприємств: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.А. Проданчук та ін; за ред. акад. М.Я. Дем'яненка; Буковин. держ. фін. акад. Чернівці: [б. в.], 2011. 380 с.
21. Зоріна В.Н., Осадча Т.С., Зорін Г.Г. Фінансова звітність підприємств Навч. посібн. К.: ЦНЛ, 2012. 200 с.
22. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті №22 від 21.01.2004 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 29.03.2004 за №377/8976), із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text> (дата звернення 05.11.2024)
23. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затверджена постановою Правління Національного банку України № 492 від 12.11.2003, із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03#Text> (дата звернення 25.11.2024)
24. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: навч. посібник. К., 2006. 263 с.
25. Інструкція Інструкція щодо застосування плану рахунків. Наказ Мінфіну України від 30.11.99 р. №291 (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення 18.10.24 р.)

26. Іонін Є. Проблеми впровадження в Україні міжнародних стандартів розкриття інформації (IOSCO): аналітичні аспекти. Бухгалтерський облік і аудит. 2007. № 4. С. 24-34.
27. Колінько Н. І. Відповідність фінансової звітності українських підприємств міжнародним стандартам. Науковий вісник НЛТУ України. 2012. № 1. С. 347–355.
28. Колісник В.Ю. Проблеми і перспективи складання фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів обліку та звітності. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2766/1.pdf>
29. Корінь А.М. Шляхи удосконалення методики складання фінансової звітності. URL: <http://www.global-national.in.ua/archive/4-2015/208>. Pdf (дата звернення 14.10.2024)
30. Корягін М.В., Куцик П.О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: Монографія. К: Інтерсервіс, 2016. 276 с.
31. Корнівська В.О. Ліквідність у термінах економічної теорії: посткризові орієнтири розвитку // Економічна теорія. 2013. № 2. С. 16–27.
32. Кузіна Р. В. Гармонізація фінансової звітності: міжнародний досвід та українська практика. Науковий вісник НЛТУ України. 2012. № 1. С. 176–180.
33. Кучеренко Т.Є., Уланчук В. С., Шайко О.Г. Звітність підприємств: навч. посіб. К. : Знання, 2008. 492 с.
34. Ломакіна А.Є. Особливості переходу України на Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: http://www.economy-confer.com.ua/full_article/880/ (дата звернення 10.11.2024)
35. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1 (МСФЗ 1) «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності». URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_004 (дата звернення 15.11.2024)
36. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з курсу "Фінансовий аналіз з КР" [Електронний ресурс] : для спец. 071 "Облік і оподаткування" галузі знань 07 "Управління та адміністрування" освіт.-проф. програми "Діджитал-облік і контроль" ден. та заоч. форми навчання ступінь вищ. освіти "Магістр" / Т. М. Ступницька, О. П. Антонюк, Н. М. Купріна ; Каф. обліку та аудиту. Одеса : ОНТУ, 2024. 43 с.
37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено Наказом Міністерства

- фінансів України №73 від 07.02.2013 р. (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 12.10.2024 р.)
38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність». Затверджено Наказом Міністерства фінансів України №628 від 27.06.2013 р. (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>
  39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах». Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. № 137 (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text> (дата звернення: 23.11.2024).
  40. Нищенко Л. П. Порівняльний аналіз міжнародних стандартів фінансової звітності (стандартів) бухгалтерського обліку України. Формування ринкових відносин в Україні. 2006. № 4. С. 90–94.
  41. Онищенко В. П. Особливості складання фінансової звітності учасників спільної діяльності. Формування ринкових відносин в Україні. 2007. № 1. С. 39–43.
  42. Орлов М.С., Хома С.В. Фінансовий облік: навч. посібник / за ред. В.К. Орлова. К.: Центр учб.л-ри, 2010. 510 с
  43. Пархоменко В. М. Принципи і підходи регулювання та регламентування бухгалтерського обліку // Бухгалтерський облік і аудит. 2007. № 11. С. 3- 24.
  44. Підлужна Н.М., Тесля Г.В. Удосконалення методики складання фінансової звітності. Вісник Запорізького національного університету. 2010. №2(6). С. 223-226.
  45. Перелік видів діяльності, щодо яких складається зведена фінансова звітність. Наказ Мінфіну України від 24.02.2000 р. № 37 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0162-00>
  46. План рахунків бухгалтерського обліку активів, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва. Наказ Мінфіну України від 19.04.2001. № 186. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG5580.html (дата звернення 09.11.2024).
  47. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ Мінфіну України

- від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99> (дата звернення 10.11.2024).
48. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755- V. Zakon.rada: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 16.10.2024).
49. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: підручник. К.: КНЕУ, 2012. 571 с
50. Про аудиторську діяльність : Закон України від 22.04.1993 р. № 3125- XII URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3125-12> (дата звернення 04.11.2024).
51. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Наказ Мінфіну України від 24.05.1995 р. № 88. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> (дата звернення: 10.11.2024)
52. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000#Text> (дата звернення: 10.10.24)
53. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV [зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 17.11.2024 р.)
54. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Закон України від 12.05.2011 р. № 3332-VI URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3332-17> (дата звернення 21.11.2024 р.)
55. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Закон України від 18 березня 2004 року № 1629-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1629-15> (дата звернення 27.10.2024 р.)
56. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва: Наказ Міністерства фінансів України №39 від 25.02.00 р. (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (дата звернення: 14.03.2024).
57. Про примітки до річної фінансової звітності. Наказ Міністерства фінансів України № 302 від 29.11.2000 (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00> (дата звернення: 12.10.2024).
58. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм

- фінансової звітності. Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433 (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text> (дата звернення 15.11.2024).
59. Пушкар М.С. Облікова політика і звітність: навч. посіб. Тернопіль: Карт-бланш, 2003. 141с.
60. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні. Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII / Верховна Рада України. Законодавство України: веб-сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення 04.11.2024 р.)
61. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами». Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 19.05.2005 № 412. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05#Text> (дата звернення 22.10.2024).
62. Садовська І.В., Божидарнік Т.В., Нагірська К.Є. Бухгалтерський облік: навч. посібник К.: Центр навчальної літератури. 2013. 688 с.
63. Семенишена Н.В. Бухгалтерський облік та звітність в системі інформаційного забезпечення менеджменту // Збірник наукових праць ПДАТУ. 2008. Вип. 16, Т. 3. С. 497-500.
64. Скляр І. С. Удосконалення методики складання фінансової звітності. Науковий вісник Херсонського державного університету «Управління розвитком». 2013. № 15 (155). С. 83-85.
65. Сльозко Т. М. Основні проблеми бухгалтерського обліку та звітності. Фінанси України. 2010. № 3. С. 110–117.
66. Стратегія застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні. Схвалена Кабінетом Міністрів України від 24 жовтня 2007 р. № 911-р URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/911-2007-p> (дата звернення: 11.10.2024).
67. Тимченко Т. Я. Удосконалення форми балансу при переході на МСФЗ» [Текст]: Економіка XXI століття: сучасні тенденції та перспективи розвитку. Збірник тез наукової Інтернет-конференції (20 грудня 2011 р.). м. Ірпінь. 2011. С. 1128-1129.

68. Ткаченко Н. М. Фінансовий облік 2 : навч. посіб. за заг. ред. Н. М. Ткаченко. К. : Алерта, 2014. 456 с.
69. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник / Н.М. Ткаченко; К.: Алетра, 2013. 982 с.
70. Фінансовий облік: підручник / З.В. Задорожний, Я.Д. Крупка, н.я. Микитюк та ін.. К.: Кондор, 2013. 551с.
71. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Салига С.Я., Дацій Н.В., Корецька С.О., Нестеренко Н.В., Салига К.С. К.: ЦНЛ, 2006. 210 с.
72. Фінансова звітність підприємств: Навчально-методичний посіб./ С. В. Приймак, М. Т. Костишина, Д. В. Долбнєва. Львів: Ліга-Прес, 2016. 268 с.
73. Хом'як Р.Л., Цюцак І.Л., Цюцак А.Л. [Електронний Організація та методика аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання. URL: : http://vlp.com.ua/files/37_4.pdf (дата звеонення 04.11.2024).
74. Чижевська Л.В., Пархоменко В.М., Кривошей М.М. Звітність підприємства: навч.посіб.для студентів вищ.навч. закл.7. 050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ЖІТІ, 2013. 436с.
75. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підруч. 4-те вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2015. 572 с.
76. Шкуліпа Л.В. Трансформація фінансової звітності на IFRS: сучасні питання. Молодий вчений. 2016. №8(35). С.48-54
77. Яцишин Н.З. Складання, аналіз та аудит фінансової звітності підприємства. Н.З. Яцишин. Київ, 2012. 28 с.
78. Сайт ТОВ «ЕЛЕВАТО-АГРО». URL: <https://elevatoragro.com.ua/> (дата звернення 15.09.2024).

Додаток А

Користувачі звітності підприємства

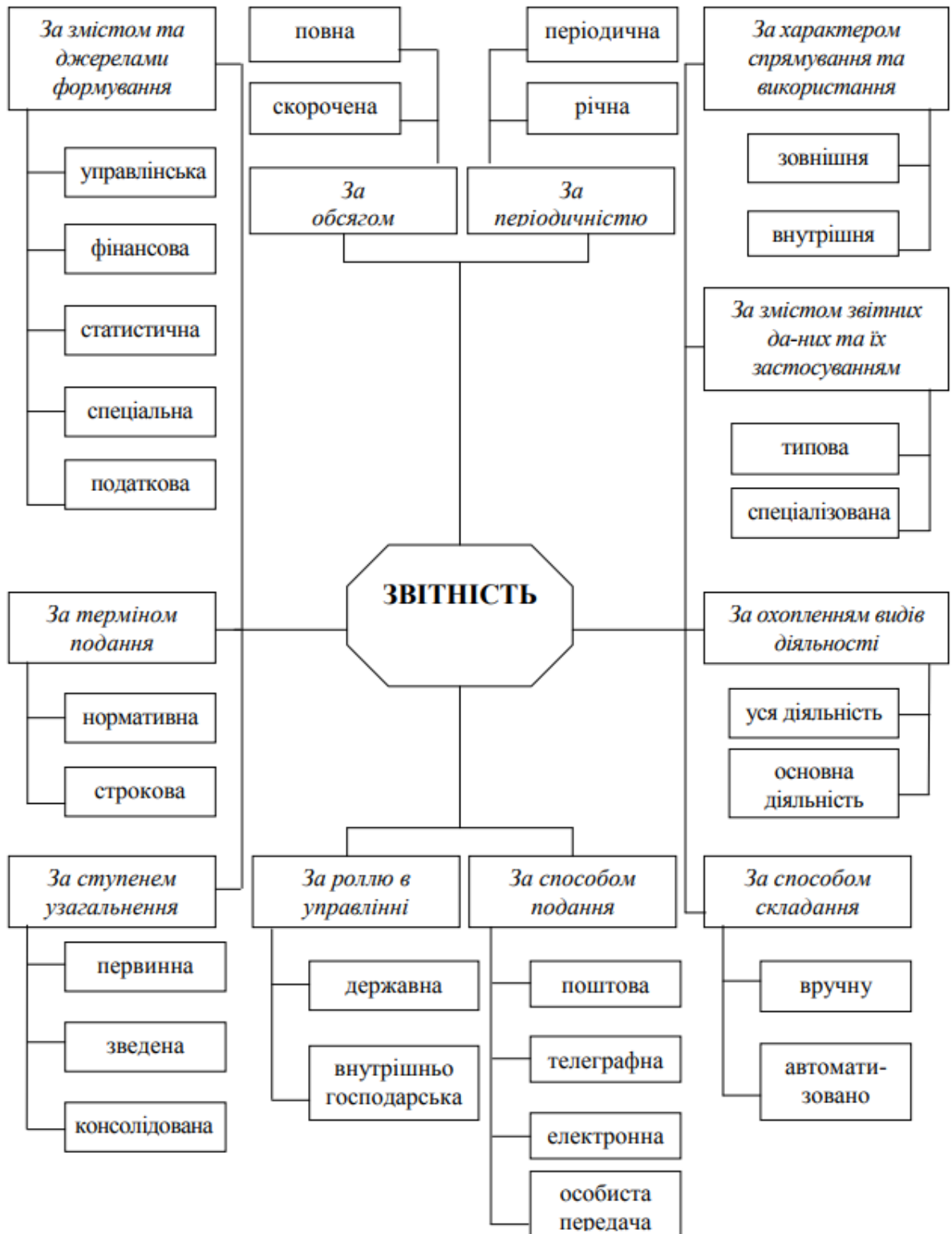
Додаток Б

Система нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні

Рівні та нормативно-правові документи з регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності		
Рівні регулювання	Бухгалтерського обліку	Фінансової звітності
→ I рівень	Господарський і Цивільний кодекси, Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, інші закони	Концептуальна основа фінансової звітності
→ II рівень	Укази Президента, постанови КМУ в сфері бухгалтерського обліку	Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”
→ III рівень	П(С)БО, План рахунків, інші нормативно-правові акти Міністерства фінансів	Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку та МСФЗ
→ IV рівень	Інструкції, положення, вказівки та галузеві правила, ґрунтуються на П(С)БО	Положення облікової політики підприємства
→ V рівень	Накази, розпорядження суб’єктів господарювання щодо форми організації бухгалтерського обліку і облікової політики	Професійні судження укладачів фінансової звітності

Додаток В

Класифікація звітності

Додаток Д
Основні компоненти фінансової звітності підприємств та їх призначення

Компоненти Фінансової звітності, № форми	Зміст	Використання інформації звітності	НП(С)БО, П(С)БО
«Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форма № 1	Наявність економічних ресурсів, які контролюються підприємством, на дату балансу; наявність джерел формування ресурсів (власного капіталу та зобов'язань)	Оцінка структури ресурсів підприємства, оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства, прогнозування майбутніх потреб у позиках, оцінка та прогнозування змін в економічних ресурсах, які підприємство, ймовірно, контролюватиме в майбутньому	НП(С) БО 1 П(С)БО 27 ,32
«Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», форма № 2	Доходи, витрати і фінансові результати діяльності, сукупний дохід та підприємства за звітний період та прибутковість акцій власної емісії	Оцінка та прогноз: прибутковості діяльності підприємства; величини та структури доходів та витрат	НП(С) БО 1 П(С)БО 24
«Звіт про рух грошових коштів», форма № 3	Генерування та використання грошових коштів	Оцінка та прогноз руху грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства	НП(С) БО 1
«Звіт про власний капітал», форма № 4	Зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду	Оцінка та прогноз змін у власному капіталі	НП(С)БО 1 П(С)БО 6
«Примітки до фінансових звітів», форма № 5 з додатками	Обрана облікова політика підприємства. Інформація, яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою за П(С)БО	Оцінка та прогноз: облікової політики, ризиків та невпевненості, які впливають на підприємство, його ресурси та зобов'язання, діяльність підрозділів підприємства. Додатковий аналіз статей звітності, необхідний для забезпечення її зрозумілості	НП(С)БО 1 П(С)БО 6,7,8,9, 10, 12,15,16,17,30
Додаток до Приміток до річної фінансової звітності, «Інформація за сегментами», форма № 6 та пояснювальна записка	Методологічні засади формування інформації про доходи, витрати, фінансові результати, активи і зобов'язання звітних сегментів та її розкриття у фінансовій звітності	Визначення рівня ефективності за показниками пріоритетних, допоміжних звітних, допоміжних географічних сегментів. Наведення суттєвої інформації, про події, що відбулися після дати балансу, які можуть вплинути на прийняття рішення	НП(С)БО 1 П(С)БО 19,29
Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форма № 1-м, та № 1-мс, «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», форма № 2-м та № 2-мс	«Звіт про фінансові результати»	Оцінка та структура ресурсів підприємства, віднесеного до складу суб'єкта малого підприємництва	П(С)БО 16,17,25

Додаток Е

Поетапність та процедури загального процесу формування звітності підприємств в умовах автоматизованої обробки даних

Додаток Ж

Порядок надання фінансової звітності

Звітний період	Суб'єкт представлення звітності	Склад і форми фінансової звітності	Терміни представлення звітності (згідно з Порядком № 419)	Кому (яким користувачам) представляється звітність
Календарний рік	Окремі юридичні особи (крім суб'єктів малого підприємництва і іноземні представництва)	1. Баланс (ф. № 1). 2. Звіт про фінансові результати (ф. № 2). 3. Звіт про рух грошових коштів (ф. № 3). 4. Звіт про власний капітал (ф. № 4). 5. Примітки до річної фінансової звітності (ф. № 5). 6. Додаток до Приміток до річної фінансової звітності (ф. № 6 «Інформація за сегментами») - у встановлених випадках згідно з п. 2 П (С) БО 29 «Фінансова звітність за сегментами»	Не пізніше 1 березня року, наступного за звітним	Органам, до сфери управління яких належать підприємства; трудовим колективам на їх вимогу; власникам (засновникам) підприємства відповідно до засновницьких документів; органам державної статистики за місцем реєстрації підприємства; установам банку, якщо це передбачено договором на обслуговування підприємства в банку або кредитним договором; іншим юридичним або фізичним особам, за погодження із зацікавленими в інформації про підприємство (інвесторам, біржам, постачальникам та іншим особам, які мають на це спеціальні права згідно із законодавством)
	Суб'єкт малого підприємництва (мале підприємство) і іноземні представництва	1. Баланс (ф. № 1-м). 2. Звіт про фінансові результати (ф. № 2-м) (відповідно до вимог П (С) БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва		
	Материнське підприємство	1. Консолідована фінансова звітність (згідно з вимогами П (С) БО 20 «Консолідована фінансова звітність»); 2. Баланс (ф. № 1). 3. Звіт про фінансові результати (ф. № 2). 4. Звіт про рух грошових коштів (ф. № 3). 5. Звіт про власний капітал (ф. № 4). 6. Примітки до річної фінансової звітності (ф. № 5). 7. Додаток до ф. № 5 «Інформація по сегментами» (ф. № 6) (згідно п, м П(С)БО 29)		
Квартал звітного року	Окремі юридичні особи (крім суб'єктів малого підприємництва і іноземні представництва)	1. Баланс (ф. № 1). 2. Звіт про фінансові результати (ф. № 2).	Не пізніше 30-го числа місяця, наступного за звітним кварталом	Органам управління; трудовим колективам; власникам (засновникам); органам державної статистики; іншим юридичним і фізичним особам
	Суб'єкт малого підприємництва (мале підприємство) і іноземні представництва	1. Баланс (ф. № 1-м). 2. Звіт про фінансові результати (ф. № 2-м)		
	Материнське підприємство	1. Баланс (ф. № 1). 2. Звіт про фінансові результати (ф. № 2).		

Додаток И

Теоретичні аспекти аналізу фінансової звітності

Форма звітності	Інформаційне забезпечення	Результативні показники аналізу
Баланс	Економічні ресурси (активи, зобов'язання і власний капітал), які контролюються підприємством на дату балансу	Аналіз обсягу, складу, структури та динаміки активів: необоротних, оборотних активів, витрат майбутніх періодів. Аналіз обсягу, складу, структури та динаміки пасивів: власного капіталу, забезпечення наступних витрат і платежів, довгострокових зобов'язань, поточних зобов'язань, доходів майбутніх періодів. Аналіз фінансового стану (ліквідності і платоспроможності) підприємства. Складання бізнес-планів, прогнозів
Звіт про фінансові результати	Доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства	Аналіз обсягу, складу, структури доходів, витрат, прибутку, рентабельності, стану підприємства на ринку цінних паперів. Складання бізнес-планів, прогнозів
Звіт про власний капітал	Зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду	Аналіз динаміки власного капіталу за складовими: статутний, пайовий, додатковий вкладений капітал, інший додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток, неоплачений і вилучений капітал. Складання бізнес-планів, прогнозів
Звіт про рух грошових коштів	Надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді	Аналіз операційної, інвестиційної, фінансової діяльності підприємства, аналіз забезпеченості, руху та ефективності використання грошових коштів підприємства. Складання бізнес-планів, прогнозів
Примітки до звіту	Сукупність показників і пояснень щодо деталізації й обґрунтованості статей фінансових звітів, інша інформація, передбачена відповідними положеннями (стандартами)	Аналіз облікової політики підприємства, ризиків, господарської діяльності його структурних підрозділів. Складання бізнес-планів, прогнозів
Додаток до приміток – Інформація за сегментами	Наводяться дані про балансову вартість активів і зобов'язань пріоритетних звітних (господарського, географічного виробничого або географічного-збутового) сегментів і нерозподілені статті, а також сукупні дані про активи і зобов'язання за звітними сегментами та нерозподіленими статтями	Аналіз матеріальних і нематеріальних довгострокових та поточних активів, зобов'язань та розрахунків за видами операційної діяльності (господарським звітними сегментами) та за місцями провадження діяльності (географічними звітними сегментами)

Додаток К

Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

<p>Затверджено</p> <p>наказом №98/1 від 31 грудня 2020 р.</p> <p>Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку</p> <p>ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»</p> <p>Облікова політика за МСФЗ (стилий варіант)</p> <p>РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>1.1. Мета та призначення Облікової політики 1.2. Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності 1.3. Валюта звітності</p> <p>РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ</p> <p>2.1. Структура господарської діяльності підприємства 2.2. Порядок організації та ведення бухгалтерського обліку 2.3. Документальне забезпечення бухгалтерського обліку 2.4. Зберігання первинних документів та облікових реєстрів 2.5. Проведення інвентаризації 2.6. Фінансова звітність підприємства 2.7. Події після звітного періоду 2.8. Зміна облікової політики та облікових оцінок, виправлення помилок 2.8.1. Зміни облікових політик 2.8.2. Зміни облікових оцінок 2.8.3. Помилки попередніх періодів 2.9. Операції з пов'язаними сторонами</p> <p>РОЗДІЛ 3. ПРИНЦИПИ ОБЛІКУ ПО ОБ'ЄКТАХ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ</p> <p>3.1. Облік основних засобів та капітальних інвестицій 3.1.1. Визнання основних засобів 3.1.2. Подальший облік основних засобів 3.1.3. Поліпшення та ремонтні основних засобів 3.1.4. Вибуття основних засобів 3.2. Облік нематеріальних активів 3.2.1. Визнання нематеріальних активів 3.2.2. Облік нематеріальних активів після первісного визнання 3.2.3. Вибуття нематеріальних активів 3.3. Інвестиційна нерухомість 3.3.1. Визнання інвестиційної нерухомості 3.3.2. Подальша оцінка інвестиційної нерухомості 3.3.3. Припинення визнання інвестиційної нерухомості 3.4. Облік орендних операцій 3.4.1. Облік у орендаря. 3.4.2. Первісна оцінка оренди у орендаря 3.4.3. Подальша оцінка оренди у орендаря 3.4.4. Оренда землі та основних засобів 3.4.5. Облік у орендодавця 3.5. Зменшення корисності активів 3.6. Облік запасів 3.6.1. Визнання та первісна оцінка запасів 3.6.2. Подальша оцінка та знецінення запасів 3.7. Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи 3.7.1. Визнання та оцінка забезпечень 3.7.2. Класифікація забезпечень 3.7.3. Умовні зобов'язання та умовні активи</p>	<p>3.4. Фінансові активи 3.4.1. Визначення та класифікація фінансових активів 3.4.2. Подальша оцінка фінансових активів 3.4.3. Зменшення корисності фінансових активів 3.4.4. Модифікація та перекласифікація фінансового активу 3.4.5. Припинення визнання та списання фінансових активів 3.4.6. Фінансові інвестиції 3.4.7. Дебіторська заборгованість 3.4.8. Торговельна дебіторська заборгованість 3.4.9. Дебіторська заборгованість по розрахункам з іншими дебіторами та за виданими позиками 3.4.10. Дебіторська заборгованість авансами виданими та інша 3.4.11. Грошові кошти та їх еквіваленти 3.5. Фінансові зобов'язання 3.5.1. Первісне визнання фінансових зобов'язань 3.5.2. Подальша оцінка та модифікація фінансових зобов'язань 3.5.3. Класифікація довгострокових фінансових зобов'язань 3.5.4. Класифікація короткострокових зобов'язань 3.5.5. Короткострокова кредиторська заборгованість, що не є фінансовим зобов'язанням 3.5.6. Припинення визнання зобов'язань 3.6. Розрахунки з персоналом 3.6.1. Визнання та оцінка короткострокових виплат працівникам 3.6.2. Виплати компенсації за період відсутності працівників 3.6.3. Виплати після закінчення трудової діяльності 3.7. Власний капітал 3.8. Операції в іноземній валюті 3.8.1. Визнання та оцінка операцій в іноземній валюті 3.8.2. Облік за основних господарських операцій в іноземній валюті 3.8.3. Визнання та облік курсових різниць 3.9. Фінансові результати – облік доходів 3.9.1. Облік доходів від основної діяльності 3.9.2. Облік інших операційних доходів 3.9.3. Фінансові доходи 3.9.4. Інші доходи 3.9.5. Облік доходів від участі в капіталі 3.10. Фінансові результати – облік витрат 3.10.1. Визначення термінів та класифікація витрат 3.10.2. Облік собівартості 3.10.3. Облік адміністративних витрат 3.10.4. Облік витрат на збут 3.10.5. Інші операційні витрати 3.10.6. Облік фінансових витрат 3.10.7. Облік інших витрат 3.11. Податки на прибуток 3.11.1. Визначення та класифікація відстрочених податків 3.11.2. Порядок розрахунку та визнання поточного та відстроченого податку</p>
---	--

Додаток Л

Систему видів обліку та звітності яка діє у ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

Додаток М

Методика формування Балансу (Звіту про фінансовий стан) у ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» на 31.12.2023 р.

Актив	Код рядка	Методика розрахунку показників	На кінець звітн. періоду тис. грн. (по балансу)	На кінець звітн. періоду тис. грн. (по оборотно-сальдові відомості)	Відхилення
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ					
<i>Нематеріальні активи:</i>			250	250	-
Залишкова вартість	1000	Ряд. 1001 – ряд. 1002			
первісна вартість	1001	С-до по Д-ту рах. 12	260	260	-
знос	1002	С-до по К-ту рах. 133	10	10	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	С-до по Д-ту рах. 15	46141	46141	-
<i>Основні засоби:</i>			888893	888893	-
Залишкова вартість	1010	Ряд. 1011 – ряд. 1012			
первісна вартість	1011	С-до по Д-ту рах. 10,11 (без рах.100)	1501730	1501730	-
знос	1012	С-до по К-ту рах. 131,132	612837	612837	-
<i>Інвестиційна нерухомість</i> (за справедливою (залишковою) вартістю)	1015	С-до по Д-ту рах. 100 – С-до по К-ту рах.135	-	-	-
<i>Довгострокові біологічні активи:</i> (за справедливою (залишковою) вартістю)	1020	С-до по Д-ту рах. 16 - С-до по К-ту рах. 134	-	-	-
<i>Довгострокові фінансові інвестиції:</i> які обліковуються за методом участі в капіталі	1030	С-до по Д-ту рах. 141	-	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	С-до по Д-ту рах. 142,143,	-	-	-
Довгострокова дебітор. заборгованість	1040	С-до по Д-ту рах. 18	-	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	С-до по Д-ту рах. 17	-	-	-
Інші необоротні активи	1090	С-до по Д-ту рах. 18, 19	-	-	-
Усього за розділом I	1095	Σряд. 1000, 1005, 1010, 1015, 1020, 1030, 1035, 1040, 1045, 1090	935284	935284	-
II. ОБОРОТНІ АКТИВИ					
<i>Запаси</i>	1100	С-до по Д-ту рах. 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28	510140	510140	-
<i>Виробничі запаси</i>	1101	С-до по Д-ту рах. 20, 22	6233	6233	-
<i>Незавершене виробництво</i>	1102	С-до по Д-ту рах. 23, 24, 25	-	-	-
<i>Готова продукція</i>	1103	С-до по Д-ту рах 26, 27	-	-	-
<i>Товари</i>	1104	С-до по Д-ту рах. 28	503907	503907	-
<i>Поточні біологічні активи</i>	1110	С-до по Д-ту рах. 21	-	-	-

Продовження додатку М

Актив	Код рядка	Методика розрахунку показників	На кінець звітн. періоду тис. грн. (по балансу)	На кінець звітн. періоду тис. грн. (по оборотно-сальдові відомості)	Відхилення
Векселі одержані	1120*	С-до по Д-ту рах. 34	-	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги(за чистою реалізаційною вартістю)	1125	С-до по Д-ту рах. 36 - С-до по К-ту рах. 38	73995	73995	-
<i>Дебіторська заборгованість за розрахунками:</i>					
за виданими авансами	1130	С-до по Д-ту рах. 371	13749	13749	-
з бюджетом	1135	С-до по Д-ту рах. 641, 642	176245	176245	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	С-до по Д-ту рах. 6417	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	С-до по Д-ту рах. 34, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 65, 66, 68	918057	918057	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	С-до по Д-ту рах. 352	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	С-до по Д-ту рах. 30, 31, 33, 35	206	206	-
Готівка	1166	С-до по Д-ту рах. 30	-	-	-
Рахунки в банках	1167	С-до по Д-ту рах. 31, 33, 35	206	206	-
Витрати майбутніх періодів	1170	С-до по Д-ту рах.39	1	1	-
Інші оборотні активи	1190	С-до по рах. 643, 644, 351	18096	18096	-
Усього за розділом II	1195	Σряд. 1100, 1110, 1125, 1130, 1135, 1155, 1160, 1165, 1170, 1190	1710489	1710489	-
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	С-до по Д-ту рах.10,11,12 - С-до по К-ту рах.13 (для відповідних необоротних активів)	3161	3161	-
Баланс	1300	Ряд.1095+1195+1200	2648934	2648934	-
1.ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	С-до по К-ту рах. 40	659148	659148	-
Капітал в дооцінках	1405	С-до по К-ту рах. 41	-	-	-
Додатковий капітал	1410	С-до по К-ту рах. 42	-	-	-
Резервний капітал	1415	С-до по К-ту рах. 43	-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	На суму прибутку – С-до по К-ту рах. 441 На суму збитків – С-до по Д-ту рах. 442	(277280)	(277280)	-
Неоплачений капітал	1425	С-до по Д-ту рах. 46	-	-	-
Вилучений капітал	1430	С-до по Д-ту рах. 45	-	-	-
Усього за розділом I	1495	Σряд. 1400, 1405, 1010, 1410, 1415, 1420, 1425, 1430	381868	381868	-

Продовження додатку М

Актив	Код рядка	Методика розрахунку показників	На кінець звітн. періоду тис. грн. (по балансу)	На кінець звітн. періоду тис. грн. (по оборотно-сальдові відомості)	Відхилення
II. ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	С-до по К-ту рах. 54	-	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	С-до по К-ту рах. 501, 502, 503, 504	-	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	С-до по К-ту рах. 505, 506, 51, 52, 53, 55	60565	60565	-
Довгострокові забезпечення	1520	С-до по К-ту рах. 471, 472, 473, 474	-	-	-
Цільове фінансування	1525	С-до по К-ту рах. 48	-	-	-
Усього за розділом II	1595	Σряд. 1500, 1510, 1515, 1520, 1525	60565	60565	-
III. ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ					
Короткострокові кредити банків	1600	С-до по К-ту рах. 60, рах. 684 -	-	-	-
<i>Поточна кредиторська заборгованість за:</i>					
довгостроковими зобов'язаннями	1610	С-до по К-ту рах. 61	79949	79949	-
товари, роботи, послуги	1615	С-до по К-ту рах. 63	61434	61434	-
розрахунками з бюджетом	1620	С-до по К-ту рах. 641	715	715	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	С-до по К-ту рах. 6417	-	-	-
розрахунками зі страхування	1625	С-до по К-ту рах. 65	2604	2604	-
розрахунками з оплати праці	1630	С-до по К-ту рах. 66	803	803	-
одержаними авансами	1635*	С-до по К-ту рах. 681	368735	368735	-
розрахунками з учасниками	1640*	С-до по К-ту рах. 67	-	-	-
із внутрішніх розрахунків	1645*	С-до по К-ту рах. 682, 683	-	-	-
Поточні забезпечення	1660	С-до по К-ту рах. 471, 473, 474 (в частині поточних забезпечень)	1224	1224	-
Доходи майбутніх періодів	1665	С-до по К-ту рах. 69	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	С-до по К-ту рах. 372, 62, 642, 643, 644, 684	1691037	1691037	-
Усього за розділом III	1695	Σряд. 1600...1690 (без ряд.1621)	2206501	2206501	-
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	С-до по К-ту рах. 680	-	-	-
Баланс	1900	Рядок 1495 + 1595 + 1695 + 1700	2648934	2648934	-

Продовження додатку Н

Стаття	Код рядка	Методика розрахунку	На кінець звітн. періоду тис. грн. (по балансу)	На кінець звітн. періоду тис. грн. (по оборотно-сальдові відомості)	Відхилення
збиток	2295	Від'ємний результат : Ряд.2190 (2195) + ряд.2200 + ряд.2220+ ряд.2240 – ряд.2250 – ряд.2255 – ряд.2270	-	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	Дт 79 в кор. з Кт 981	-	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-	-
Чистий фінансовий результат:			-	-	-
прибуток	2350	Позитивний результат: Ряд. 2290 (ряд. 2295) -/+ ряд. 2300 -/+ ряд. 2305	54861	54861	-
збиток	2355	Від'ємний результат : Ряд. 2290 (ряд. 2295) -/+ ряд. 2300 -/+ ряд. 2305	(-)	(-)	-
II. СУКУПНИЙ ДОХІД					
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	Дт рах.10,12,15 в кор. з Кт рах.411,412 та Дт рах.411, 412 в кор. з Кт рах.10, 12,15	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	Обороти по рах.413	-	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	Обороти по рах.423	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	Вибірка по рах.425	-	-	-
Інший сукупний дохід	2445	Інші	-	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	∑ряд. 2400, 2405, 2410, 2415, 2445	-	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	Дт 79 в кор. з Кт 982 (в частині іншого сукупного доходу)	-	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	Ряд.2450 – ряд.2455	-	-	-
Сукупний дохід	2465	Ряд.2350 + ряд.2355 + ряд.2460	54861	54861	-

Продовження додатку Н

Стаття	Код рядка	Методика розрахунку	На кінець звітн. періоду тис. грн. (по балансу)	На кінець звітн. періоду тис. грн. (по оборотно-сальдові відомості)	Відхилення
ІІІ. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ					
Матеріальні затрати	2500	ДО рах.80	115592	115592	-
Витрати на оплату праці	2505	ДО рах.81	8858	8858	-
Витрати на соціальні заходи	2510	ДО рах.82	1862	1862	-
Амортизація	2515	ДО рах.83	144607	144607	-
Інші операційні витрати	2520	ДО рах.84	504629	504629	-
Разом	2550	Σряд. 2500, 2505, 2510, 2515, 2520	775548	775548	-
ІV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ					
Середньорічна кількість простих акцій	2600	Для даної курсової роботи = ряд.1400 балансу	-	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	Для даної курсової роботи = ряд. 2600	-	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(ряд. 2350 або 2355 Ф.2 - дивіденди, нараховані за привілейовані акції) / ряд. 2600	-	-	-
Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію	2615	(ряд. 2350 або 2355 Ф.2 - дивіденди, нараховані за привілейовані акції) / ряд.2605	-	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	Сума оголошених дивідендів/кількість простих акцій, за якими сплачуються дивіденди*	-	-	-

Додаток II
Методика формування “Звіту про рух грошових коштів”
у ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» за 2023 р. (за прямим методом)

Стаття	Код	Джерело інформації	На кінець звітн. періоду тис. грн. (по балансу)	На кінець звітн. періоду тис. грн. (по оборотно-сальдові відомості)	Відхилення
I.Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Надходження від:		Дт рахунків 30,31			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	Кт рах.36	691434	691434	-
Повернення податків і зборів	3005	Кт рах. 642,641 (без 641.2)	273132	273132	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	Кт рах.641.2	273132	273132	-
Цільового фінансування	3010	Кт рах. 48	-	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	Кт рах. 681	1212406	1212406	-
Надходження від повернення авансів	3020	Кт рах. 371	627565	627565	-
Надходження від відсотків за залишками на поточних рахунках	3025	Кт рах. 719	3406425	3406425	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	Кт. Рах 715	-	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	Кт. Рах 713	97267	97267	-
Надходження від страхових премій	3050	Кт. Рах 76	-	-	-
Інші надходження	3095	Кт рах. 34, 371, 372, 373, 377, 681, 714	303133	303133	-
Витрачання на оплату:		Кт рахунків 30,31			
Товарів (робіт, послуг)	3100	Дт рах. 63	(1197189)	(1197189)	-
Праці	3105	Дт рах. 66	(7552)	(7552)	-
Відрахувань на соціальні заходи	3110	Дт рах. 65	(2686)	(2686)	-
Зобов'язань з податків і зборів	3115	Дт рах. 641, 642	(6052)	(6052)	-
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	Дт рах. 6417	(100)	(100)	-
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	Дт рах. 6412	(496)	(496)	-
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і платежів	3118	Дт рах. 6411,6414,6416,642	(5456)	(5456)	-
Витрачання на оплату авансів	3135	Дт рах. 371	(809348)	(809348)	-
Витрачання на повернення авансів	3140	Дт рах. 681	(387464)	(387464)	-
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		(-)	(-)	-
Інші витрачання	3190	Дт рах. 371, 372, 51, 62, 681, 683, 685	(4174114)	(4174114)	-
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	Σ(3000, 3005, 3010, 3095) - Σ(3100...3190)	26957	26957	-

Продовження додатка П

Стаття	Код	Джерело інформації	На кінець звіт. періоду тис. грн. (по балансу)	На кінець звіт. періоду тис. грн. (по оборотно-сальдові відомості)	Відхилення
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від реалізації:		Дт рахунків 30,31	-	-	-
фінансових інвестицій	3200	Кт рах. 377	-	-	-
необоротних активів	3205	Кт рах. 377 (742)	-	-	-
Надходження від отриманих:		Дт рахунків 30,31	-	-	-
відсотків	3215	Кт рах. 373	-	-	-
дивідендів	3220	Кт рах. 374	-	-	-
Надходження від деривативів	3225	Кт рах. 379	-	-	-
Інші надходження	3250	Кт рах. 377	-	-	-
Витрачання на придбання:		Кт рахунків 30,31	-	-	-
фінансових інвестицій	3255	(Дт рах. 377)	-	-	-
необоротних активів	3260	(Дт рах. 377)	(31134)	(31134)	-
Виплати за деривативами	3270	(Дт рах. 379)	-	-	-
Інші платежі	3290	(Дт рах. 377)	-	-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	$\Sigma(3200...3250) - \Sigma(3255...3290)$	-31134	-31134	-
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження від:		Дт рахунків 30,31	-	-	-
Власного капіталу	3300	Кт рах. 46	-	-	-
Отримання позик	3305	Кт рах. 50, 60	-	-	-
Інші надходження	3340	Кт рах. 377	-	-	-
Витрачання на:		Кт рахунків 30,31	-	-	-
Викуп власних акцій	3345	Дт рах. 45	-	-	-
Погашення позик	3350	Дт рах. 50, 60	-	-	-
Сплату дивідендів	3355	Дт рах. 67	-	-	-
Сплату відсотків	3360	Дт рах. 684	-	-	-
Інші платежі	3390	Дт рах. 685	-	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	$\Sigma(3300...3340) - \Sigma(3345...3390)$	-	-	-
Чистий рух коштів за звітний період	3400	ряд.3195 + ряд. 3295 + ряд. 3395	-4177	-4177	-
Залишок коштів на початок року	3405	Баланс, графа 3 ряд.1165	206	206	-
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	Аналітичні дані рахунків 30, 31 у кореспонденції з субрахунками 714, 744, 945, 974	5696	5696	-
Залишок коштів на кінець року	3415	Баланс, графа 4 ряд.1165	1725	1725	-

Додаток Р

Відповідність граф Звіту про власний капітал та рядків оборотного балансу ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО» за 2023 р.

Графа звіту про власний капітал		Рахунок	Рядок графи 4 Балансу	Сума, тис. грн.
№	Назва (вид капіталу)			
3	Статутний капітал	401 «Статутний капітал»	1400	659148
4	Пайовий капітал	41 «Пайовий капітал»	1400	-
5	Додатковий вкладений капітал	421 «Емісійний дохід» 422 «Ін.вкладений капітал»	1410	-
6	Ін.додатковий вкладений капітал	423 «Дооцінка активів» 424 «Безоплатно одержані необоротні активи» 425 «Ін.додатковий капітал»	1405	-
7	Резервний капітал	43 «Резервний капітал»	1415	-
8	Нерозподілений прибуток	44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)»	1420	(222419)
9	Неоплачений капітал	46 «Неоплачений капітал» (відображається у дужках)	1425	-
10	Вилучений капітал	45 «Вилучений капітал» (відображається у дужках)	1430	-
11	Разом	Розрахункова: сума граф 3-10	1495	436729

Додаток С
Взаємозв'язок показників Балансу, Звіту про фінансові результати і
Приміток

Баланс, Звіт про фінансові результати		Примітки
Баланс		
«Нематеріальні активи», ряд 1001,1002	→	Розділ I «Нематеріальні активи», ряд 010 - 085
«Основні засоби», ряд 1011, 1012	→	Розділ II «Основні засоби», ряд 100 - 268
«Незавершене будівництво», ряд 1005	→	Розділ III «Капітальні інвестиції», ряд 280 - 340
«Довгострокові фінансові інвестиції», ряд 1030,1035; «Поточні фінансові інвестиції», ряд 1160	→	Розділ IV «фінансові інвестиції», ряд 350 - 426
«Інші необоротні активи», 1090	→	Розділ VI «Грошові кошти», ряд 691
«Грошові кошти та їх еквіваленти», ряд 1165	→	Розділ VI «Грошові кошти», ряд. 640 - 690
Запаси», ряд 1100 і позабалансовий рахунок 02 «Активи на відповідальному зберіганні»	→	Розділ VIII «Запаси», ряд 800 - 925
«Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (первісна вартість)», ряд 1125, «Інша дебіторська заборгованість», ряд 1155	→	Розділ IX «Дебіторська заборгованість», ряд 940 - 951
«Інша дебіторська заборгованість», ряд 1155, позабалансовий рахунок 072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»	→	Розділ X «Нестачі і втрати від псування цінностей», ряд 980
«Забезпечення майбутніх витрат і платежів», ряд 1520 - 1521; «Резерв сумнівних боргів», ряд 1531	→	Розділ VII «Забезпечення і резерви», ряд 710 - 780
Звіт про фінансові результати		
«Інші операційні доходи», ряд 2120 «Інші операційні витрати», ряд 2180	→	Розділ V.A «Інші операційні доходи і витрати», ряд 440 - 490
«Дохід від участі в капіталі», ряд 2200, «Втрати від участі в капіталі», стр. 2255	→	Розділ V.B «Доходи і втрати від участі в капіталі з інвестицій», ряд 500 - 520
«Інші фінансові доходи», ряд 2220, «Фінансові витрати», ряд.2250	→	Розділ V. У «Інші фінансові доходи», ряд 530 - 560 Розділ V.Г «Інші доходи і витрати», ряд 570 - 630, 631, 632
«Витрати з податку на прибуток», ряд. 2300	→	Розділ XII «Податок на прибуток», ряд 1210
«Елементи операційних витрат», ряд 2550, позабалансовий рахунок 09 «Амортизаційні відрахування»	→	Розділ XIII «Використання амортизаційних відрахувань», ряд 1300
Аналітичні дані за будівельними контрактами	→	Розділ XI «Будівельні контракти», ряд 1110 - 1160

Додаток Т
Загальний план аудиторської перевірки підприємства
ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

Організація, що перевіряється	ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»
Період аудиту	01.01.2022-31.12.2022
Кількість людино-годин на перевірку	95
Керівник аудиторської перевірки	Горішний Володимир Васильович
Запланований аудиторський ризик	60-70%
Запланована суттєвість	15000 грн.

Найменування	Призначення	Примітки	Термін
1. Загальне ознайомлення з підприємством	Вивчення особливостей роботи підприємства		Один день
2. Фінансова звітність	Відповідність фінансової звітності дійсним вимогам законодавства, а саме заповнення статей, які пов'язані з обліком запасів	Встановлені форми звітності П(с)БО 1-6	Один день
3. Облікова політика підприємства	Відповідність встановленої на підприємстві політики дійсним вимогам законодавства, а також виконання положень записаних в Наказі .№1	П(с)БО 7-24 Наказ №1 "Про облікову політику підприємства"	Один день
4. Система внутрішнього контролю	Чи дозволяє система внутрішнього контролю здійснювати достовірний бухгалтерський облік. Ступінь довіри аудитора до наданих даних	Наявність контрольних процедур (від цього залежить обсяг перевірки: суцільна чи вибіркова)	Два дні
5. Бухгалтерський облік запасів підприємства	Відповідність обліку запасів встановленим П(С)БО та іншим законодавчим нормативам	П(с)БО, Закони, постанови, нормативні документи	Два дні
6. Податковий облік запасів підприємства	Відповідність податкового обліку дійсним вимогам	Нормативні документи податкового обліку	Два дні
7. Звіт аудиту	Характеристика виявлених недоліків, помилок, пропозиції та рекомендації по їх усуненню		Два дні
8. Аудиторський висновок	Надання одного із видів висновку: Позитивний, умовно-позитивний, від'ємного характеру, відмова від висновку		Два дні

Виконав

Горішний В.В.

Ознайомилась

Цись С.В.

Додаток У
Програма аудиту фінансової звітності
ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»

Організація, що перевіряється	ТОВ «ЕЛЕВАТОР-АГРО»
Період аудиту	01.01.2023-31.12.2023
Кількість людино-годин на перевірку	95
Керівник аудиторської перевірки	Горішний Володимир Васильович
Запланований аудиторський ризик	60-70 %
Склад аудиторської групи	Горішний Володимир Васильович
Запланована суттєвість	15000 грн.

№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець
I. Баланс		
1.	Перевірка наданого балансу на арифметичну точність	Горішний В.В.
2.	Зведення відповідності залишків у Головній книзі із даними балансу	
3.	Перевірка відповідності залишків на початок звітного року залишкам на кінець минулого року	
4.	У разі зміни залишків внаслідок виправлення помилок минулих періодів - ретельна перевірка характеру помилок, їх впливу на звітність, адекватності внесених змін	
5.	Складання пробного балансу на кінець звітного періоду та порівняння його з наданим на перевірку	
6.	Визначення тимчасових та постійних різниць	
7.	Розрахунок відстрочених податкових активів або зобов'язань	
8.	Порівняння розрахованих відстрочених податкових активів або зобов'язань з даними підприємства	
9.	Складання переліку коригуючих бухгалтерських записів	
10.	Складання переліку виправлень залишків за балансовими рахунками	
11.	Оцінка різниць, виявлених аудитором	
II. Звіт про фінансові результати		
1.	Перевірка наданого звіту на арифметичну точність	Горішний В.В.
2.	Складання пробного звіту про фінансові результати	
3.	Порівняння пробного звіту про фінансові результати з наданим на перевірку та аналіз відхилень	
4.	Перевірка розрахунку прибутковості акцій	
5.	Перевірка відповідності даних звіту про фінансові результати в частині даних за відповідний період минулого року	
6.	У разі зміни показників внаслідок виправлення помилок минулих періодів - ретельна перевірка характеру помилок, їх впливу на звітність, адекватності внесених змін	Горішний В.В.
7.	Узгодження певних показників звіту про фінансові результати з даними балансу	
III. Звіт про рух грошових коштів		
1.	Перевірка наданого звіту на арифметичну точність	Горішний В.В.
2.	Узгодження показників звіту про рух грошових коштів з показниками інших форм фінансового звіту	

Закінчення додатку У

№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець
IV. Звіт про власний капітал		
1.	Перевірка наданого звіту на арифметичну точність	Горішний В.В.
2.	Узгодження показників звіту про власний капітал з показниками інших форм фінансового звіту	
V. Примітки до фінансової звітності		
1.	Перевірка наданого звіту на арифметичну точність	Горішний В.В.
2.	Узгодження показників у Примітках з показниками ін. форм фінансового звіту	
3.	Аналіз розкриття певної інформації	
VI. Завершуючий етап		
1.	Зведення даних про відхилення у наданих формах фінансової звітності	Горішний В.В.
2.	Аналіз відхилень з позиції прийнятого рівня суттєвості	
3.	З'ясування змісту протоколів зборів після дати балансу на предмет вичення подій після дати балансу	
4.	Формування висновку про достовірність наданої звітності	

Виконав

Горішний В.В.

Ознайомилась

Цись С.В.

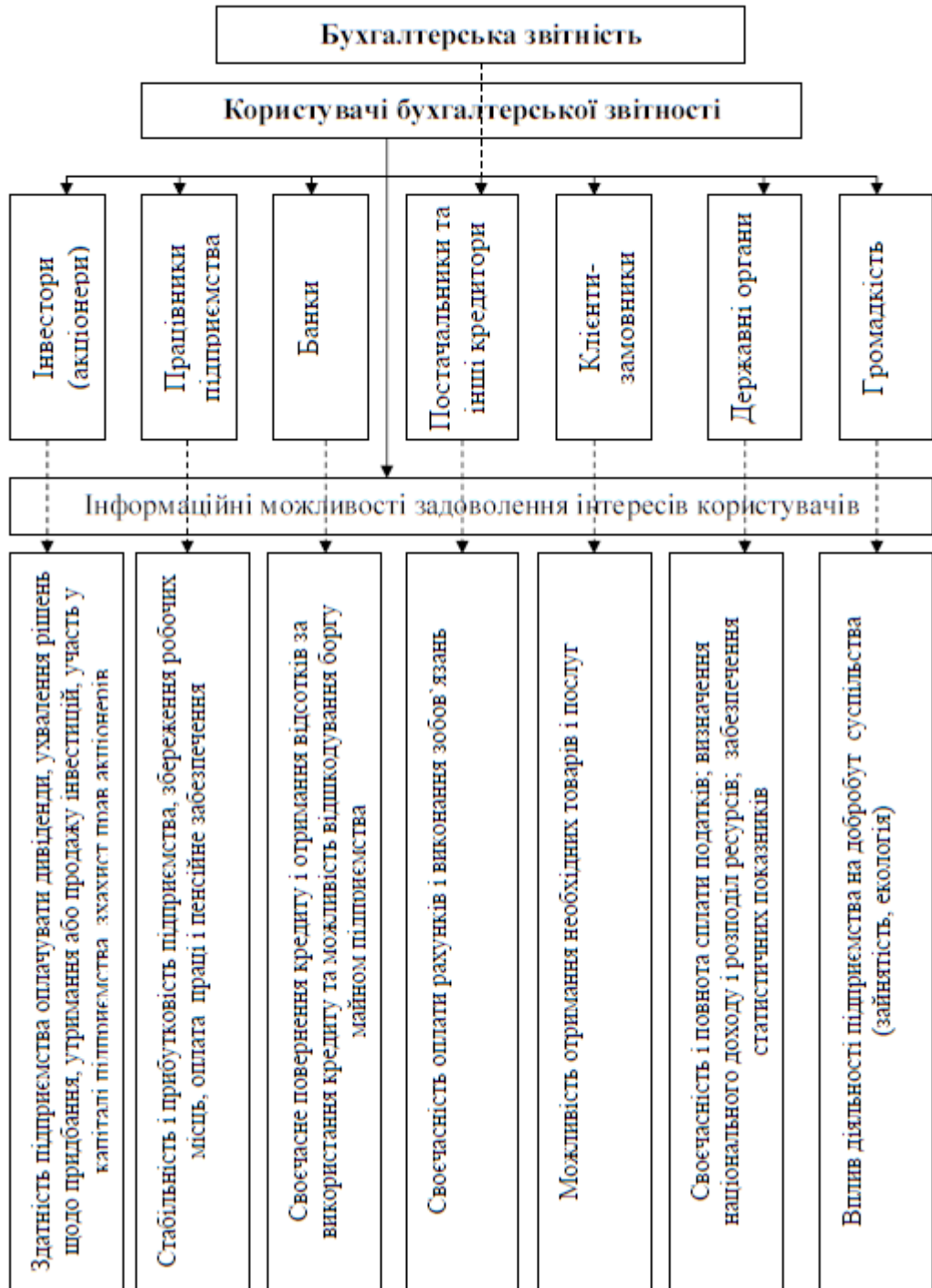
Додаток Ф
Практичні рекомендації, щодо заповнення Приміток до фінансової звітності
(форма № 5)

Що включити	Які особливості
I. «Нематеріальні активи»	
Деталізуйте інформацію про нематеріальними активи з рядків 1000, 1001, 1002, 1050 форми № 1 (Баланс)	Подайте за групами нематеріальних активів (п. 5 П(С)БО 8). Розкрийте стан і рух нематеріальних активів — інформацію візьміть із сальдо й оборотів за відповідними субрахунками обліку нематеріальних активів рахунку 12. Покажіть також суму гудвілу з рядку 1050 форми № 1
II. «Основні засоби»	
Розшифруйте показники з рядків 1010, 1011, 1012, 1015, 1016, 1017 форми № 1	Подайте інформацію за групами основних засобів (п. 5 П(С)БО 7). Відобразіть стан і рух основних засобів (як обороти, так і сальдо за відповідними субрахунками рахунків 10, 11)
III. «Капітальні інвестиції»	
Деталізуйте інформацію про капітальні інвестиції в необоротні активи з рядка 1005 форми № 1	Відобразіть стан і рух за капітальними інвестиціями з сальдо й оборотів відповідних субрахунків рахунку 15
IV. «Фінансові інвестиції»	
Розгорніть інформацію про фінансові інвестиції (окрім інвестицій, що є еквівалентами грошових коштів) із рядків 1030, 1035, 1160 форми № 1	Наведіть інформацію за: фінансовими інвестиціями за методом участі в капіталі в асоційовані підприємства, дочірні підприємства, спільну діяльність; іншими фінансовими інвестиціями. При цьому розмежуйте короткострокові і довгострокові фінансові інвестиції. Для заповнення скористайтеся відомостями за рахунками 14 та 35.
V. «Доходи і витрати»	
Деталізуйте дані з рядків 2120, 2180, 2200, 2220, 2240, 2250, 2255, 2270 форми № 2 (Звіт про фінансові результати)	До фінансових витрат не включайте витрати, віднесені до кваліфікаційного активу (капіталізовані), для них є довідкові рядки
VI. «Грошові кошти»	
Розшифруйте рядки 1165, 1166, 1167, 1090 форми № 1	Розкрийте дані за субрахунками до рахунків 30, 31, 33
VII. «Забезпечення і резерви»	
Подайте розширену інформацію до рядків 1520, 1521, 1660 форми № 1	Наведіть залишки резервів кожного виду, їх поповнення, використання і сторнування
VIII. «Запаси»	
Деталізуйте інформацію, наведену у рядках 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1110 форми № 1	Подайте дані за групами запасів — фактично за рахунками 20, 21, 22, 23, 26, 28

Що включити	Які особливості
IX. «Дебіторська заборгованість»	
Розкрийте інформацію з рядків 1125, 1130 та 1155 форми № 1	Надайте інформацію щодо дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги та іншої заборгованості за строками непогашення. Якщо прострочених боргів немає, заповніть лише графу 3
X. «Нестачі і втрати від псування цінностей»	
Наведіть суми: списаних активів через нестачі і втрати; відшкодування збитків; шкоди, винуватців якої не знайшли (на кінець року не прийнято рішення щодо них)	Наведіть суми обороту за кореспонденцією Д-т субрахунку 947 із К-т списаних активів (рахунки 20, 26, 28, 30, 33 тощо) та суми у кореспонденції Д-т субрахунку 375 із К-т субрахунку 716 та Д-т субрахунку 072
XI. «Будівельні контракти»	
Деталізуйте інформацію за будівельними контрактами	Заповнюють підрядні організації
XII. «Податок на прибуток»	
Розшифруйте дані з рядків 1045, 1500, 1621 форми № 1	Для заповнення скористайтеся сумами із рахунків 17 та 54, 98
XIII. «Використання амортизаційних відрахувань»	
Розкрийте інформацію про суму нарахованої амортизації та використання амортизаційних відрахувань за напрямками	Немає окремих субрахунків, з яких можна взяти суми для заповнення цих показників. Візьміть інформацію з рахунків 13 та 09. Показник використання амортизаційних відрахувань визначте на основі вартості капітальних інвестицій, які в бухгалтерського обліку відображені у звітному році на рахунку 15, з урахуванням залишку на субрахунку 205 на кінець звітного року вартості не переданого у монтаж придбаного устаткування і будівельних матеріалів і конструкцій, що забудовник призначає для будівництва об'єктів основних засобів» (лист Мінфіну від 17.11.2003 № 31-04200-04-5/5570)
XI. «Біологічні активи»	
Деталізуйте інформацію з рядків 1020, 1021, 1022, 1110 форми № 1	Заповнюють юридичної особи, які провадять сільськогосподарську діяльність (на основі П(С)БО 30 «Біологічні активи»). Інформацію наведіть за довгостроковими та поточними біологічними активами
XV. «Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів»	
Розкрийте інформацію про доходи/витрати від первісного визнання, виручку від реалізації, собівартість реалізації	Заповнюють юридичної особи, які провадять сільськогосподарську діяльність (на основі П(С)БО 30). Інформацію подайте за видами сільгосппродукції

Додаток X

Роль звітності як інформації для прийняття управлінського рішення

Додаток Ц

Управлінські рішення за результатами аудиту положень облікової політики та формування показників звітності

Рішення, що приймаються	Суб'єкти, що приймають рішення	Об'єкти облікової політики	Форми звітності, що перевіряються та забезпечують користувачів інформацією для прийняття рішень
Придбання, продаж, володіння цінними паперами Участь у капіталі підприємства Оцінка якості управління Визначення суми дивідендів	Інвестори, власники	Облік власного капіталу і корпоративні права	Баланс (Звіт про фінансовий стан) Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) Звіт про власний капітал
Поточне керівництво підприємством та планування	Керівництво підприємства	Облік доходів, витрат та фінансових результатів	Баланс (Звіт про фінансовий стан) Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) Звіт про рух грошових коштів
Рішення щодо початку, продовження, припинення подальшої співпраці	Покупці, замовники	Облік зобов'язань та оборотних активів	Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) Звіт про рух грошових коштів
Рішення щодо надання кредитів Рішення щодо початку, продовження, припинення подальшої співпраці	Банки, постачальники, інші кредитори	Облік необоротних активів, оборотних активів, зобов'язань, власного капіталу	Баланс (Звіт про фінансовий стан) Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) Звіт про рух грошових коштів
Прийняття рішень про подальше працевлаштування на даному підприємстві чи зміну місця роботи	Працівники	Облік витрат на оплату праці	Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
Рішення про проведення додаткових перевірок	Податкові органи та органи соціального страхування	Облік податкових зобов'язання	Баланс (Звіт про фінансовий стан) Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)